

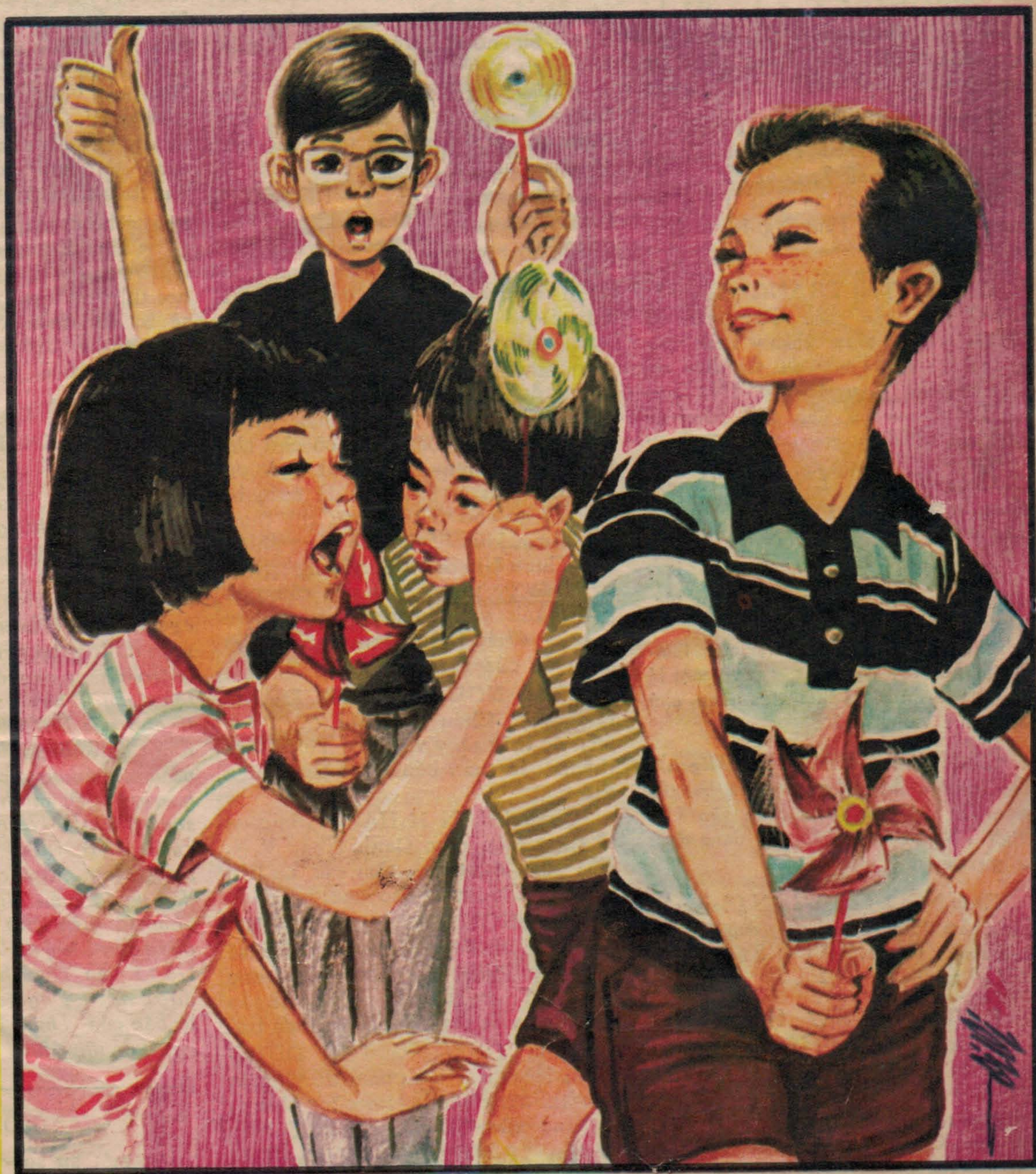
RA NGÀY CHỦ NHẬT

thiếu nhi

TUẦN BÁO CỦA THIẾU NHI VIỆT NAM

Chủ nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG Chủ biên : NHẬT-TIẾN

Tòa soạn : 159, Thiệu Trị (Phú Nhuận) — Saigon
Cơ sở phát hành : 62 Lê Lợi, Saigon — Điện thoại 20.348

TRẦN NGẬP BÀI VỞ BỒ ÍCH

với sự cộng tác của nhà văn, nhà giáo Thủ Đô

11

HỘP THƯ TÒA SOẠN

Em ĐAN THẢO (Khánh hội) đón đọc số 12 ra ngày 31-10. Cảm ơn em rất nhiều. Lá thư em gửi ngày 10 làm Tòa soạn thêm tin tưởng công việc đang theo đuổi. Em cho chỉ chắc chắn để gửi báo biểu nhé.

Cháu PHẠM THỊ HẠNH (Nha Trang) Đã nhận được bài của cháu, đang đọc. Gõ đầu trẻ và viết văn hai công việc lý tưởng nhất rồi, chú thích như thế. Còn nhạc thì chú thích hiểu gì mấy, tuy nhiên chú thích nhạc cổ điển hơn. Ráng cố động TN nhé.

LOAN NHỎ XÍU (Tùng Nghĩa): Muốn nhập Gia Đình TN, em chỉ cần nộp lại phiếu ở số 7, đừng cắt ra hư báo. Anh đã ơi to một tiếng từ Saigon và chắc ở Tùng Nghĩa em đang thấy rồi.

Cháu TÔ THỊ TRANG (Saigon): Đề nghị của cháu Tòa soạn sẽ kết sau khi tham khảo ý kiến rộng rãi của độc giả. Tòa soạn rất cảm ơn thiện chí của cháu đối với TN. Bao giờ TN cũng mong đáp ứng đúng sở thích của đa số độc giả.

Cháu NHẢ UYÊN (Phan Rang): Mong tờ TN sẽ là bạn đồng hành của cháu những lúc cháu cảm thấy cô đơn.

Cháu NGỌC THÚY (Thủ Đức): Mong tự ái nên có, nhưng phải đúng lúc, đúng chỗ. Đẹp tự ái đi mà đánh đòi lấy anh bạn quý giá thì là việc nên làm. Mong cháu với MC viết chung một lá thư về báo tin là đã hết giận nhau, chú ý hết sức vui mừng.

Cháu N. T. TRA ANH (Saigon): Tòa soạn đã nhận được thư và bài của cháu, rất băn khoăn đón cháu vào Gia Đình TN. Bài của cháu chú đang đọc, sẽ gửi tiếp nhé.

Cháu NGÔ THỊ TRẦN (Saigon): Tác phẩm đó cháu có thể mua lại nhà sách Khai Trí, 62 Lê Lợi Saigon, đây 250 trang, đề giá 250\$.

Em THIÊN TỬ (Đà Nẵng): Tòa soạn đang trưng cầu ý kiến để cải thiện thêm nội dung. Em chịu khó chờ kết quả. Những tác giả ấy đã có tờ báo riêng và rất bận rộn trong việc điều hành tờ soạn. Cũng như anh vì bận rộn cho TN nên không viết thêm được cho các báo khác. Em thông cảm chứ.

Cháu T. V. (Chợ lớn): Tòa soạn rất tiếc chưa thể làm được công việc giới thiệu cho các em viết thư riêng với nhau. Cháu vui lòng vậy nhé.

Cháu TIÊU SẦU BÌNH (Saigon) Mục bài luận không phải là mục dự thi nên không giới hạn đề tài. Tòa soạn chỉ giới thiệu đề độc giả tí hon học hỏi thêm. Đã nhận được bài của cháu, vì số lượng gửi về rất đông mà trang báo lại có hạn, cháu chịu khó chờ nhé.

Cháu PHẠM HOÀNG MINH CHÂU (Saigon): Việc đăng hình của nhân viên tòa soạn lên báo chú rất muốn làm nhưng chẳng ai chịu chụp hình cả. Lý do là bọn rồn lu bù. Đề lúc nào rảnh hơn chú sẽ thúc đẩy mọi người làm công việc đó nhé.

N.S LƯƠNG VĂN BÌNH (Tam Kỳ): Tòa soạn đã nhận được mấy bản nhạc. Sẽ lựa đăng vào các số tới nhất là số Tết. Xin trân trọng cảm ơn về sự nồng nhiệt đối với Thiếu Nhi.

Cháu QUÊ THỊ HƯƠNG (Đà Lạt) Đề nghị in về danh lam thắng cảnh của nước nhà sẽ thực hiện từ số 11. Cháu đón đọc nhé.

Cháu MẠC ĐÌNH VIẾT SƠN (Bình Định) Tình hình không khả quan như cháu nghĩ đâu. Nếu báo bán hết chú đã tăng báo thêm 16 trang mà không tăng giá tiền rồi.

Ở chỗ cháu không đủ báo bán là do tình trạng phát hành nhỏ giọt ngoài tầm quyền của tòa soạn. Các cô chú chỉ biết ngậm ngùi chưa xót mà vô phương giải quyết. Vậy đề nghị in mỗi kỳ 50.000 số của cháu chỉ thực hiện được khi các cháu cố động nhiều cho Thiếu Nhi để chính những người bán báo tự ý viết thư yêu cầu nhà phát hành gửi thêm số lượng báo mỗi kỳ. Cháu thông cảm những khó khăn ấy của tòa soạn nhé.

Cháu NGUYỄN ANH DŨNG (Đà Lạt): Cháu đọc câu trả lời ở trên đề thấy rằng việc đòi Thiếu Nhi thành bán tuần báo chưa thực hiện được.

Cháu PHAN H. HẠNH (Saigon) sẽ thực hiện mục Danh Nhân V.N. Tòa soạn đang sưu tầm các tài liệu để viết. Cháu ráng chờ nhé.

Em NGUYỄN THỊ THANH TÂM (Cần Thơ) Gia đình TN sẽ xuất bản những tập truyện nhỏ trong tủ sách Thiếu Nhi. Tuy nhiên đề sắp xếp công việc xong xuôi mới loan tin.

Cháu TRƯƠNG TÍN DŨNG (Biên Hòa) Hai tác phẩm đó sẽ xuất bản khi đăng hết. Ít lắm cũng phải 3-4 tháng nữa cháu ạ.

Em TRẦN KHIÊM THẾ (T.M Kỳ): Tòa soạn đem sách lại nhà em nhưng không có người nhận. Em cho địa chỉ rõ ràng nhé.

Em TRẦN THỊ HẬU và một NHÓM NỮ SINH TRUNG VƯƠNG công tác xã hội của các em

rất đáng ngợi khen. Chừng nào phát động công tác mới thì cho anh biết nhé.

Cháu NGUYỄN THANH (Tam Kỳ) Cháu cứ tin tưởng rằng bao giờ TN cũng là của cháu và đến với cháu thường xuyên, cho dù có phải ngậm ngùi để sống Chim Thiên Nga đẹp nhất là ở cổ dài đầy cháu ạ.

Em PHẠM KIM TIẾN DŨNG (Biên Hòa) Rất cảm ơn em về điều bất mĩ của em. Tòa soạn sẽ cố gắng để không xảy ra việc đó lần thứ hai. Đáng tiếc. Thật đáng tiếc phải không em?

Em TRẦN VĂN ĐỆ (tác giả bài thơ T.Y): Khi đã bước vào Vườn Hồng thì mình đã chấp nhận với nhau là phải có tâm hồn trong sáng chứ. Mong em thành thực với Thiếu Nhi hơn và nhận chân rằng sự nổi tiếng phải là do thực tài của chính mình. Và tuổi của em là tuổi còn sửa soạn để bước vào cuộc đời. Em sẽ chỉ thành công khi em sửa soạn kỹ lưỡng bằng chính những nỗ lực của riêng em. Trong đà tiến bộ của mọi người chung quanh nếu ta thiếu nỗ lực thường xuyên là ta đứng lại và sẽ bị đào thải đấy em ạ. Anh hết lòng trông đợi ở em một cố gắng thúc đẩy bởi ý chí muốn tiến tới của chính em.

NHẮN TIN CHUNG TỚI CÁC EM

Trong việc lựa chọn bài vở để đăng trong TN, tòa soạn đã phát giác ít nhất cũng không dưới 5 lần có em chép bài của các tác giả khác rồi ký tên mình, hoặc sửa chữa đi chút đi nhưng không dấu được cốt cách (nguyên bản). Gặp trường hợp này, tòa soạn đã loại bỏ tức khắc và muốn vẽ trong sáng cho tờ báo nên đã kể lên tiếng. Nhưng sức người có hạn, trí nhớ của tòa soạn dù cố gắng đến đâu cũng không thể kiểm soát được tất cả mọi bài vở gửi về viết theo chiều hướng thiếu minh bạch đó. Vậy tòa soạn thiết tha kêu gọi sự thành tín của các em ở trong tuổi hồn nhiên và trong sáng, mong các em nếu vui lòng đến với Thiếu Nhi, tự nguyện góp phần tô điểm cho Thiếu Nhi, xin hãy đóng góp bằng nỗ lực của chính mình. Đề tờ báo của chúng ta theo đúng được được ý nghĩa cao quý và tốt đẹp của tờ báo của Thiếu Nhi v.v. IV, tờ báo của tuổi hồn nhiên và trong sáng.

CAO LỖI

Do một sự sơ xuất của Tòa soạn bài luận tả con mèo của em Nguyễn Nam lại xếp nhầm thành bài tả cây mía. Tòa soạn sẽ sửa chữa sai lầm này và xin thành thực cáo lỗi cùng em NGUYỄN NAM và các độc giả toàn quốc. T.N

—thiếu nhi

Chủ nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯỜNG — Chủ biên : NHẬT-TIỀN

Tòa soạn : 159 Thiệu Trị (Phú Nhuận) — SAIGON

Cơ sở phát hành : 62 Lê Lợi — Sài Gòn-Điện thoại : 20.348

đọc trong số này

- Thư chủ Nhiệm
- Những cậu bé TARZAN đã có thật.
- Tên Tiểu quỷ của Descartes
- Mười con vật tinh khôn nhất
- MIU MIU bạn của em lên sáu
- Thời giờ qua mau nhạc của LÂM TUYỀN và HUY TRÂM
- Cần phát triển VĂN NGHỆ HỌC ĐƯỜNG
- Thắc mắc của em.
- Bé Xiu dỗ em
- Máy khuếch đại âm thanh.
- Lược sử khám phá môn Hình Học.
- Trái Tim Hồng
- Non sông gấm vóc : Chùa Thiên Mụ
- Cuộc thi sáng tác Gia Đình Mến Yêu.
- Bướm trong vườn.
- Muôn Hồng Nghìn Tía
- Vườn Hồng
- Gia đình Thiếu Nhi
- Mạo hiểm Phi Châu
- Đường lên núi Thiên Mã
- Trên đỉnh non Chà Hóc

THƯ CHỦ NHIỆM GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em mến,

Vừa đây, có vài em viết thư cho chúng tôi ước ao làm người lớn. Làm người lớn sướng lắm chứ, nào được mọi thứ tự do như tự do muốn làm gì thì làm khỏi phải cha mẹ la rầy, ngăn cấm, nhất là tự do tiêu tiền. Làm chủ nhiệm, chủ bút sướng ghê !

Không đâu các em. Tuổi thơ mơ mộng của các em là thời đẹp nhất trong đời người. Các em được tự do nô đùa, không phải nghĩ đến cuộc sinh sống, các em được sống trong tình thương, trong sự trù mẫn của mọi người, nhất là của gia đình. Người lớn không có mọi thứ tự do như các em tưởng đâu và trước khi được tự do tiêu tiền, người lớn cần phải làm việc nhiều, vất vả nhiều.

Tuổi thơ là tuổi đáng mến. Tương lai đầy huy hoàng đang chờ đợi các em. Khoa học mỗi ngày mỗi tiến bộ sẽ giúp ích cho các em nhiều hơn. Các em sẽ được hưởng các tiện nghi mà người lớn chúng tôi không còn thì giờ để nhìn thấy. Những ngày sắp tới, biết bao sự phát minh, tìm tòi sẽ làm cho đời sống các em được sung sướng hơn, chẳng hạn các em sẽ được du lịch khắp các nước dễ dàng như các em hiện giờ đi chợ hay đi học vậy. Các em sẽ ít bệnh tật hơn, sống lâu hơn, nếu có bệnh các em chỉ cần ngậm một viên thuốc ngọt như cục kẹo là khỏi ngay.

Vả lại, các em ngày nay thông minh hơn và lanh lợi hơn các trẻ đồng tuổi cách đây hai ba mươi năm.

Khổng Tử khi xưa cũng công nhận kẻ sinh sau thật đáng sợ.

Một hôm ngài đi dạo cùng học trò, gặp một đứa bé lấy gạch vụn xây thành cản lối đi. Ngài bảo : Cháu tránh chỗ cho xe ta qua. Đứa bé đáp : Từ xưa đến nay, xe phải tránh thành, chứ thành nào lại tránh xe. Khổng Tử nói : Cháu còn trẻ, sao ăn nói quỵ quyết thế ? Cậu bé lại đáp : Con thô sinh ra ba ngày biết chạy, con cá ba ngày biết lội, con người ba tuổi thì có trí khôn, sao ngài lại cho cháu là xảo trá ? Khổng Tử hỏi : Hiện giờ cháu ở đâu, cháu tên gì ? Cậu bé trả lời : Cháu ở nơi quê mùa, cháu tên Thác, họ Hạng. Khổng Tử liền mời : Vậy ta muốn cùng cháu đi dạo chơi quanh đây, cháu bằng lòng không ? Hạng Thác thưa : Nhà cháu còn cha nghiêm cần phải thờ, có mẹ hiền cần phải nuôi, có anh lành cần phải theo, các em nhỏ cần phải dạy, có thầy sáng cần phải học, có rãnh đâu mà đi chơi rong với ngài. Khổng Tử lại tiếp : Vậy trên xe ta có sẵn bàn cờ, ta cùng cháu đánh chơi vài ván cho vui. Đứa bé đáp : Thưa ngài, vua ham cờ bạc thì nước loạn, chư hầu ham cờ bạc thì việc chính bế tắc,

sĩ nho ham cờ bạc thì bỏ luống việc học, kẻ làm ruộng ham cờ bạc thì bỏ buổi cày .. Thác này thật chẳng dám vâng lời ngài. Không Tử bèn nói: Ta muốn cùng cháu bàn việc bình thiên hạ, cháu vui lòng chăng? Hạng Thác lại đáp: Thiên hạ làm sao bình được mà ngài khéo hỏi: hoặc vì có núi cao, hoặc vì có biển rộng, hoặc vì có giai cấp; bình núi cao thì chim chóc còn chỗ đậu mà ở, bình sông biển thì tôm cá chết hết còn gì, dứt hết giai cấp thì lấy ai chỉ huy, lấy ai sai khiến? Không Tử thấy cậu bé giỏi quá, bèn hỏi thêm nhiều câu khó khăn gấp mấy mươi lần, cậu bé đều trả lời trôi chảy cả. Ông định lên xe đi, cậu bé nói: Này giờ, ngài hỏi cháu bất cứ câu nào, cháu cũng trả lời đầy đủ. Giờ đây, xin ngài cho cháu hỏi lại ngài vài điều cho rộng điều hiểu biết. Cháu nhờ ngài giải thích giúp cháu con ngỗng, con vịt nhờ đâu mà nổi được, chim hồng chim nhạn nhờ đâu mà kêu được, cây tùng cây bá nhờ đâu mà xanh tươi suốt bốn mùa? Không Tử đáp: Ngỗng vịt nổi được là nhờ chân vuông, hồng nhạn kêu được là nhờ cổ dài, tùng bá xanh tươi luôn là nhờ ruột chắc. Cậu bé có vẻ không thỏa mãn nói: Cháu sợ không phải vậy đâu. Cá tôm đâu có chân vuông, sao cũng nổi, con muỗi nào có cổ dài, sao vẫn kêu, giống tre và trúc rỗng ruột sao vẫn xanh tươi luôn? Thôi, xin ngài cho biết trên trời có mấy ngôi sao? Không Tử liền nói: Chúng ta hãy bàn việc dưới đất cho dễ cháu à! Cậu bé hỏi ngay: Được! Cháu xin hỏi ngài dưới đất có bao nhiêu nhà? Không Tử không trả lời lại nói: Đây là chuyện xa vời, cháu hỏi việc trước mắt đây thôi. Cậu bé đồng ý: Vâng, vậy lông mày có mấy sợi? Không Tử ngán quá, lật đật bước lên xe, nói với học trò: Hậu sinh khả úy.

Các em thân mến,

Các em nên tự hào đã sanh sau để muộn. Bao nhiêu người, từ thượng cổ đến ngày nay, đều làm việc cho các cháu được sung sướng.

Vậy các cháu hãy cố gắng học hành, vâng lời cha mẹ cùng thầy dạy, ráng trở nên người hữu dụng, tương lai tốt đẹp đang chờ đón các em.

Thân mến,
NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG

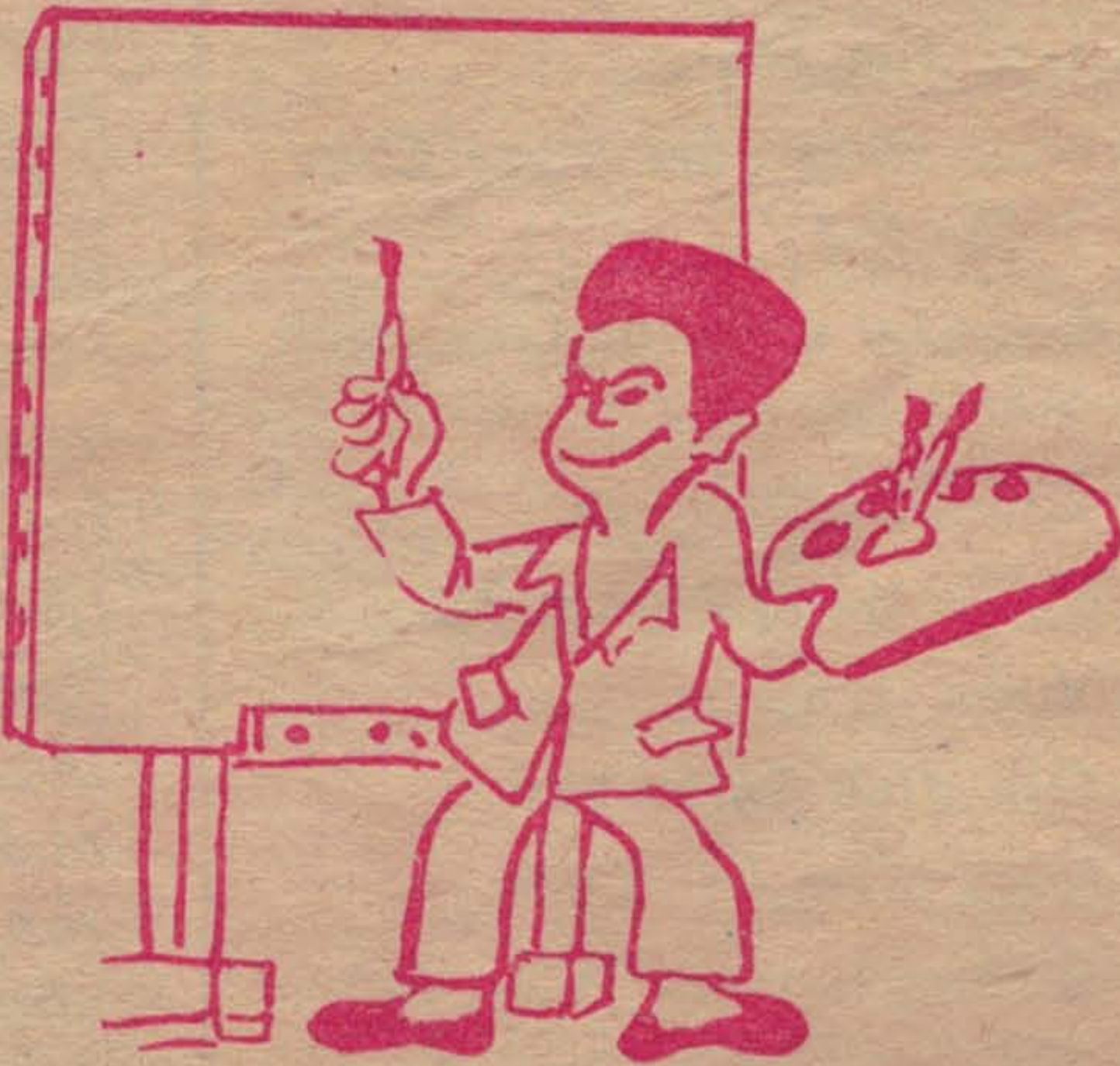
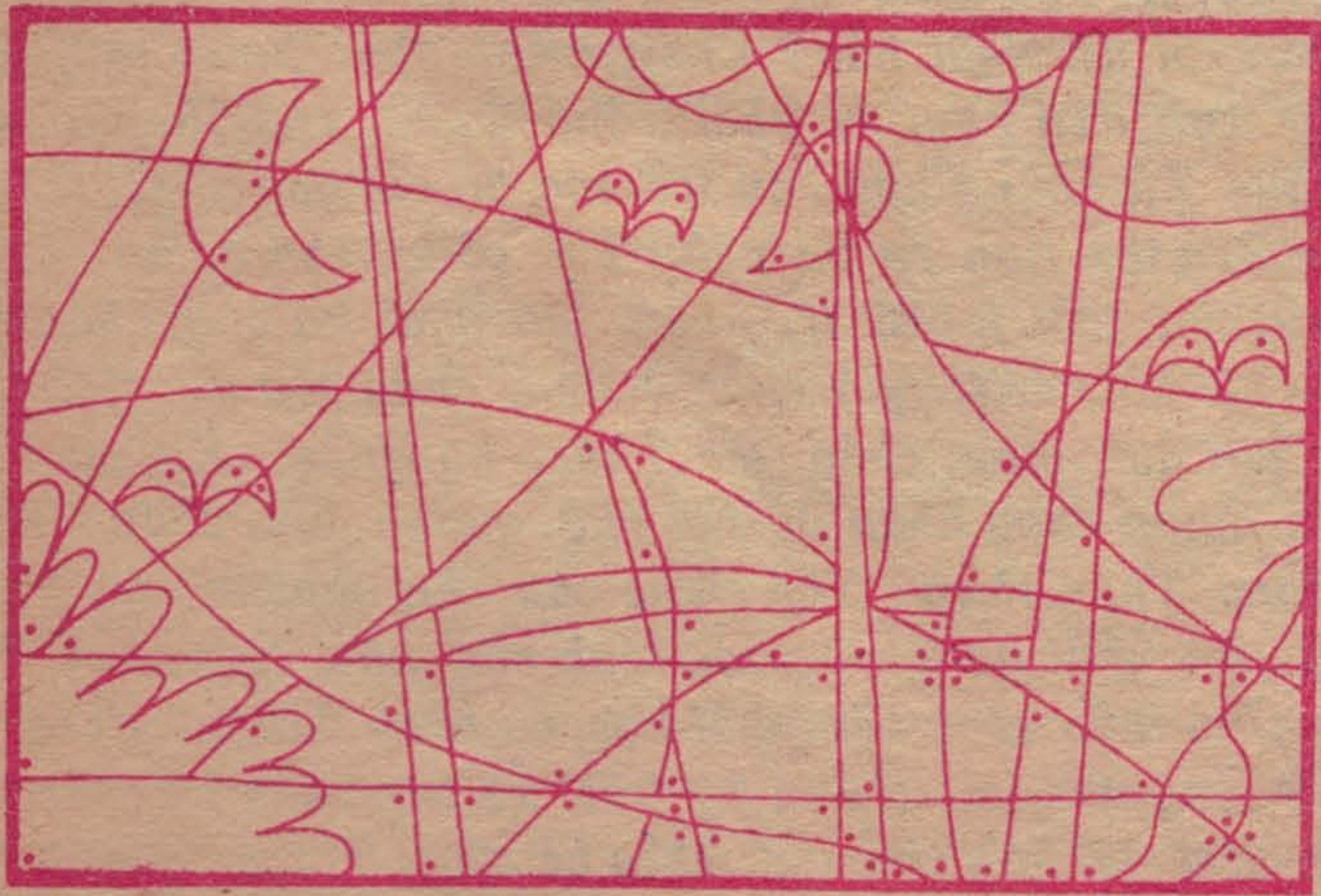
BÀI THƠ CHO MẸ

Con dệt bài thơ kính mẹ hiền
Bài thơ cho mẹ nỗi niềm riêng
Của người con trẻ hằng yêu mến
Người mẹ của con, người mẹ hiền
Mẹ ơi con mẹ nói sao vừa!
Vội tình thương mẹ sẵn dành cho
Tình thương từ mẫu bao la quá
Biển rộng trời cao sánh được chưa?
Vội ánh mắt âu yếm dịu dàng
Mẹ cho con nỗi niềm chưa chan
Vội nụ cười dịu hiền tha thiết
Mẹ cho con sung sướng vô vàn
Vội vòng tay kết chặt nhiệm màu
Mẹ ôm con vào lòng mẹ ru
Vội nụ hôn êm đềm của mẹ
Con say sưa giấc ngủ ngọt ngào...
Con sung sướng quá, mẹ hiền ơi!
Trong tình thương từ mẫu muôn đời

Con dệt bài thơ này cho mẹ
Mà lòng con yêu mến vời vời...

LÊ TRUNG BIÊN HÒA

Muốn biết họa sĩ sắp vẽ gì? Các em hãy tô đen những ô có chấm

ĐỀ THIẾU NHI CÓ CƠ HỘI PHÁT TRIỂN TOÀN DIỆN CẦN PHẢI PHÁT TRIỂN MẠNH MẼ VĂN NGHỆ HỌC ĐƯỜNG

MỘT MÀN VŨ CỦA BAN VĂN NGHỆ CHÍ THIỆN

Tập thể Thiếu Nhi là một tập thể rất dồi dào sức sống, phong phú khả năng và tràn đầy thiện chí. Xuyên qua các bài vở gửi về đóng góp cho báo, chúng tôi có thể kết luận một cách đoan quyết về điều đó.

Tuổi các em là tuổi bắt đầu ý thức được những rung cảm của mình, tìm hồn thơ ngây trong sáng muốn mở rộng, nhìn cao, và các em sẵn sàng truyền thông tới người khác tất cả những tâm tình cao đẹp, hướng thượng của mình.

Từ khởi điểm ấy, vấn đề phát triển văn nghệ tại học đường là một nhu cầu cần thiết đối với các em, đối với vấn đề giáo dục và chính

văn nghệ học đường sẽ đóng góp thêm phần làm cho việc giáo dục trở nên hiệu quả.

Ngoại trừ một số rất ít các trường đã chú trọng đến vấn đề phát triển văn nghệ học đường, nhưng nhìn chung, tình trạng giáo dục theo sách vở một chiều vẫn còn là một tệ trạng chưa được giải quyết. Do đó khả năng và thiện chí của các em không có đất để nảy nở.

Trong chiều hướng muốn góp phần vào việc cổ võ và phát động sinh hoạt văn nghệ học đường, Thiếu Nhi xin tự ý làm công việc đề cao những công trình phục vụ cho các em Thiếu Nhi mà nhiều vị thành tâm, thiện chí đã âm thầm tích cực thực hiện từ nhiều năm qua. Điển hình nhất là các hoạt động của Ban Giám Đốc Trung Học Chí Thiện Sài Gòn, gồm LM. Hiệu Trưởng Nguyễn thời Hòa, quý thầy Nguyễn Văn Đa, Nguyễn văn Tánh, Nguyễn kim Viên quý cô Bùi thị Ngọc Diệp, Nguyễn thị Hai, Soeur Goretti, nhạc sĩ Phạm đức Huyền. Hoạt động văn nghệ của

Trường Chí Thiện đã âm thầm khởi sự từ năm 1966. Qua 5 năm hoạt động liên tục, hiện nay Trường Chí Thiện đã có một nhạc đoàn có tới 6 Violon 34 guitare, 60 mandoline, một bộ trống, một ban Kịch và một ban Vũ đã thành công trong nhiều lần trình diễn, và sau cùng là một nguyệt san lưu hành nội bộ Vũng Hồng do chính các em sáng tác và thực hiện.

Những cố gắng của trung học Chí Thiện là một trong nhiều nỗ lực rải rác trên toàn quốc đã và đang còn âm thầm phát triển. Chính nhờ ở những bàn tay xây dựng âm thầm ấy, chúng tôi hy vọng phong trào Văn nghệ học đường sẽ mỗi ngày một thêm phát triển để cuối cùng Thiếu Nhi V.N nhất định sẽ phải tiến tới được một ngày Đại Hội hàng năm gọi tên là Đại Hội Thiếu Nhi Toàn Quốc.

CA ĐOÀN TRUNG HỌC CHÍ THIỆN VỚI TRÊN 100 NHẠC SINH

Năm 1920, là năm bắt đầu chuyến phiêu lưu của chú bé Ấn Độ này, bị một con báo cái mang đi, và nó đã sống nhiều năm trong rừng.

NHỮNG CẬU BÉ TARZAN đã có thật

Các em chắc đã từng xem phim « Tạc-dăng », hay nghe kể lại chuyện về « Tạc-dăng », hay đọc truyện bằng tranh « Tạc-dăng », và chắc hẳn các em thích thú lắm, có em có khi còn mơ ước mình làm « Tạc-dăng » nữa phải không ? Nhưng đôi khi chắc hẳn các em cũng tự hỏi : Không biết những chuyện ấy có thể có thực không nhỉ, lẽ nào một đứa bé lớn lên trong rừng thẳm, có mỗi một mình mà sống được, sống như loài muông thú, và nhanh như sóc, leo cây như vượn, tinh khôn như khỉ, và sức mạnh cùng trí tuệ có thể thắng được loài dã thú, nếu không thì nó làm sao sống được. Người ta đâu có móng nhọn, răng sắc để tự vệ, phải không các em ? Ấy thế mà chuyện đó có thực đấy, và đã từng xảy ra rất nhiều lần ở các nơi

trên thế giới đấy các em ạ, Thiếu Nhi kỳ này xin trích đăng cho các em nghe những câu chuyện phiêu lưu và lý thú đó đã từng xảy ra ở khắp các nơi trên thế giới.

Cách đây chỉ khoảng chừng bốn chục năm thôi, bên Ấn-Độ, tại một làng nhỏ tên là Dihungi, đã xảy ra một câu chuyện kỳ lạ đó. Có một bà thôn dân, mang con ra đồng khi bà ta cấy lúa, bà để đứa bé mới có mấy tháng nằm nghỉ dưới một bóng cây mát, và đi xuống ruộng với mọi người. Dè đâu lát sau đó, một con báo cái từ từ tiến ra khỏi rừng, đến gần đứa bé, ngoạm nhẹ vào miếng tã quần chung quanh người nó, và đi mất. Khi người mẹ trở lại thì hỏi ôi, con mình đã không cánh mà bay, mãi sau người ta mới tìm hiểu ra được nguyên nhân.

Con báo đã không làm thế vì bản năng hung dữ của nó, mà chính vì tình mẫu tử. Các em không tin ư ? Cọp beo cũng có thể thương con như người (Thợ săn nào mà vào hang bắt con nó, nó sẽ bảo vệ con nó dữ dằn lắm !). Thế mà mấy ngày trước đây, những người thợ săn đã giết mất con của nó, vì thế nó thương con, bèn đi lang thang tìm kiếm, thấy đứa bé ngây thơ nằm chơi một mình, nó tưởng là thằng bé bị bỏ rơi, nó động lòng thương bèn lượm lấy đem về nuôi, vì nó thêm khát được âu yếm một sinh vật bé nhỏ, (may mà thằng bé ấy nhỏ quá, nếu không chắc nó sẽ hết hồn, phải không các em ?). Con báo mang đứa trẻ đi mất vào trong rừng, và người ta chỉ tìm được cả hai, mấy năm sau mà thôi. Đứa bé, lúc ấy đã

lệ bằng bốn chân : hai tay với hai cái đầu gối, đầy chai ; cẳng chân nó quặp lên ra sau, sát vào với đùi.

Nó hoàn toàn bị câm, ăn thịt sống, và lồi miếng thịt trên đất để cho xương tuột ra, y như loài thú. Nó đã trở thành một đứa trẻ man rợ : đứa-trẻ-báo. Em có tội nghiệp cho nó không em ?

Còn nhiều trường hợp như thế nữa các em ạ, Các đứa trẻ man rợ này nó không được hưởng những tiếp xúc, văn hóa và văn minh của loài người, nên khi người ta tìm kiếm thấy chúng, ai cũng mong mỗi nó sáp nhập lại với xã hội loài người, như chúng ta, để được sống như chúng ta. Họ ráng làm thân lại với chúng, cho chúng tin yêu, và giáo dục lại chúng, nhưng họ thường gặp phải nhiều khó khăn đáng kể lắm, vì đôi khi chúng đã quá quen sống như loài muông thú, và không thể thích hợp lại với đời sống văn minh nữa, tỉ như chúng không thể đi thẳng người được, hoặc không thể nói được nhất là khi chúng đã được một con thú nuôi nấng.

Có lần người ta bắt gặp một đứa trẻ man rợ, lúc đó nó đã được 17 tuổi, (cũng khá lớn rồi phải không các em ?) tên là Gaspard, và người ta nghĩ có lẽ cậu ta là con của công tước Bade, vì ông ta bị tù và đứa con bị bỏ rơi, bởi tội phản nghịch soán ngôi vua. Người ta tìm thấy cậu ở một cánh đồng gần Nuremberg năm 1828. Cậu ta không thể nào tập đi đứng lại được nữa.

d'Overdyke (năm 1815, thì sống như heo, vì người ta đã bỏ quên cho nó sống với heo lâu quá, ở một nơi vắng người (các em thấy tội không ?) Nhưng người ta còn gặp nhiều đứa trẻ nữa, không tên tuổi, và trường hợp gặp gỡ còn đặc sắc hơn nhiều : năm 1799, một nhóm thợ săn Pháp tìm thấy một đứa bé man rợ, mà người ta đặt tên là Aveyron, trong một thân cây rỗng, nhưng khi thấy người nó trốn biệt trên đám cành lá, và mãi sau, khó khăn lắm, người ta mới bắt lại được nó.

Ở Champagne, bên Pháp, người ta cũng bắt được một cô gái tên Songi, (năm 1731), cô ta quen sống ở trong nước như loài cá, và chuyên bắt ếch và cá để ăn. Khi người ta mang về được, cô ta thích hợp lại với cuộc sống loài người, và học nói được rất nhanh.

Nhưng có một anh chàng khác, mà người ta đặt tên cho là Pierre man-rợ, được tìm thấy ở một cánh đồng vùng Hanovre, anh ta sống đến tám mươi tuổi mà không bao giờ học nói được.

Năm 1920, người ta lại tìm thấy được hai đứa trẻ chó-sói, và đặt tên là Amala và Kamala, khi thợ săn đến nhìn trong ống nhòm, thấy hai đứa bé sống giữa bầy chó sói, họ bèn giết bọn chó sói và mang chúng về, nhưng chúng cào cấu họ dữ dội, và cắn họ để chống lại. Amala mới có hai tuổi chết gần như ngay sau đó ; Kamala mười hai tuổi, còn sống

và âu yếm của vị linh mục già tên Sing, đã dạy được cho nó biết đứng và biết nói mấy câu. Nhưng, cũng giống như các đứa trẻ man rợ khác, Kamala cũng chạy bằng bốn cẳng. Và rất khổ sở khi phải sống trong xã hội văn minh. Nên người ta để cho nó tự do trở lại, chắc chắn là bọn chó sói lại nhận nó làm chị em như trước, như là trường hợp đứa-bé-gấu hồi năm 1661 tại vùng Lituanie, những con gấu vẫn mãi là bạn của nó.

Như những con vật bị bắt, những đứa trẻ man rợ không thích hợp với những món ăn nấu sẵn, với sự sạch sẽ, với quần áo. Chúng không cảm thấy lạnh hay nóng gì cả, vì quen đi ròi, chúng không thấy cần phải che thân. Chúng rất khó chịu với ánh đèn đêm, và không thích tụ họp bạn bè như chúng ta. Vài nhà bác học còn nói rằng những đứa trẻ man rợ đều ngu xuẩn. Đúng hơn, ta nên nói rằng vì từ tuổi ấu thơ, chúng đã sống trong rừng rú, nên đã tập quen với cách sống của thú vật, và sau đó chúng không bỏ được nữa. Các em có thương các « anh chàng tác-dăng » không em ?.

Đứa-trẻ-man-rợ sau chót mà người ta tìm thấy được, là ở Syrie vào năm 1946. Đó là một đứa-bé-linh dương, nó sống giữa đám thú bốn chân nhanh nhẹn đó, tại một đồng cỏ, xứ Irak.

YẾN LY

Đứa trẻ gấu ở miền Lituanie, khi trở về, lại được lũ gấu đón rước một cách thân ái (1919)

Đứa trẻ-man-rợ Aveyron, lối 7 tuổi, lạnh lẽo thoát khỏi tay thợ săn bằng cách leo lên cây.

Khi thợ săn tới, cậu bé linh dương ở Syrie (1946) biến mất cùng với bầy thú

CHÙA THIÊN MỤ

NGUYỄN TÀI NĂNG

Nói đến Chùa Thiên Mụ ở tả
bờ sông Hương, cách phía
Tây thành phố Huế độ 5 cây số,
mọi người đều nhớ đến câu ca-dao:

*Gió đưa cành trúc la đà,
Hồi chuông Thiên Mụ, canh gà
Thọ-Xương*

Từ Nam ra Huế, qua Sông
Hương bằng cầu Trường Tiền, du
khách rẽ về phía Tây, hướng vào
đầy Trường Sơn, theo con đường
đá chạy dọc bờ phía Bắc Sông Hương
độ năm cây số là đến chùa.

Nếu ngược giòng sông Hương
thuyền có thể cập bên chùa Thiên
Mụ một cách dễ dàng.

Cảnh chùa cổ kính, ẩn hiện
sau các chòm cây xanh ngắt, chập
chờn trong giòng nước trong veo
thấy tận đáy, gợi cho ta một cảm
giác vừa ngliềm trang vừa thơ
mộng. Các bậc thang, cắt hình rõ
rệt trên bờ cỏ xanh biếc, đưa du
khách từ bến nước lên bờ, càng
thêm vẻ xinh lịch.

Con đường đá từ Huế chạy
vào, băng qua trước chùa, tấp
nập đưa du khách đến, làm tăng
thêm phần nhộn nhịp. Bốn cây
trụ biển cao nghều nghều, chĩa
thẳng lên trời xanh, muốn phô
bày vẻ vĩ đại của chốn này.
Những bậc thang lớp lớp, cùng
với bức tường kiên cố đập ngay
vào con mắt hiếu kỳ của du khách.

Đẹp nhất là chiếc tháp Từ
Nhân (hay là Phước Duyên) chiếc
tháp lớn nhất của chùa, vượt hẳn

lên cao, khỏi các ngọn cây cỏ thụ
rất xa. Bảy tầng rất đồ sộ, đầu
tháp xinh xắn nhỏ lùn, cắt hình
rất rõ rệt trên nền trời trong vắt.
Sau tháp ẩn hiện các mái chùa cổ
kính, lợp ngói mốc rêu, cho ta
thấy cái vẻ bền vững và đồ sộ
của một di tích lịch sử.

Nhìn tổng quát công trình kiến
trúc cổ xưa trong một khung cảnh
thiên nhiên thơ mộng, ai cũng
say mê, và kiêu hãnh với những
trang sử vẻ vang. Do đó ta không
muốn rời khỏi đề nhất danh lam
thắng cảnh của chốn cổ đô Huế.

Thuyền nan đã cập bến, xin mời
du khách bước lên bờ, theo mấy
mươi bậc thang để đi viếng chùa.

Nếu ta thắc mắc hỏi tại sao gọi
là «Chùa Thiên Mụ» thì không ai
quên được Đoan-Quốc-Công Nguyễn
Hoàng vào trấn đất Thuận Hóa (tức
đất Thừa Thiên. Huế) đã đến chùa
này năm 1601. Được Chúa Nguyễn
Hoàng hỏi, dân chúng địa phương
cho biết rằng cái gò đất có chùa

Thiên Mụ này giống hình đầu một
con rồng ngoảnh lại, phía trước ngó
xuống sông Hương, sau có hồ ao
cảnh trí vừa xinh lịch vừa thiêng
liêng.

Tục truyền, khi xưa vào một
đêm nọ, dân chúng trong vùng có
gặp một bà lão mặc áo đỏ, quần
xanh lục, ngồi trên đỉnh gò, nói
rằng nơi này sẽ có chúa đến lập
chùa để tụ linh khí và làm cho bền
long mạch. Nói xong bà lão ấy biến
mất. Dân chúng nhân đó đặt tên gò
này là núi Thiên Mụ (tức là núi có
một bà mụ linh thiêng ở trên trời hiện
xuống). Chúa Nguyễn Hoàng bèn
cho dựng nơi núi Thiên Mụ một cái
chùa, gọi là Chùa Thiên Mụ.

Bến nước thi vị của chùa là một
nơi câu cá lý tưởng. Bởi thế, năm
1771 Chúa Nguyễn Phước Thuần có
xây gần mé sông một Đieu Đài (tức
là đài câu cá) nhưng nay đã bị hư hại
rời.

Đứng trước chùa, ta có thể ngắm
nhìn đôi thông Long Thọ, và bình

GHI CHÚ: Phần có dấu hoa thị này
có thể cắt ra làm một bài luận văn
mẫu, dùng theo nguyên tắc tả cảnh

nguyên Nguyệt Biều. Bên kia tả ngạn Sông Hương (về bờ phía Nam) rừng xanh nối tiếp nhau, che lấp các lăng tẩm, tức là các mộ của vua triều Nguyễn Gia Long.

Sau khi lên mấy mươi nấc thang, du khách đến một chỗ bằng phẳng, rồi leo lên mấy mươi nấc thang nữa là đến lộ đá từ Huế chạy vào. Bên

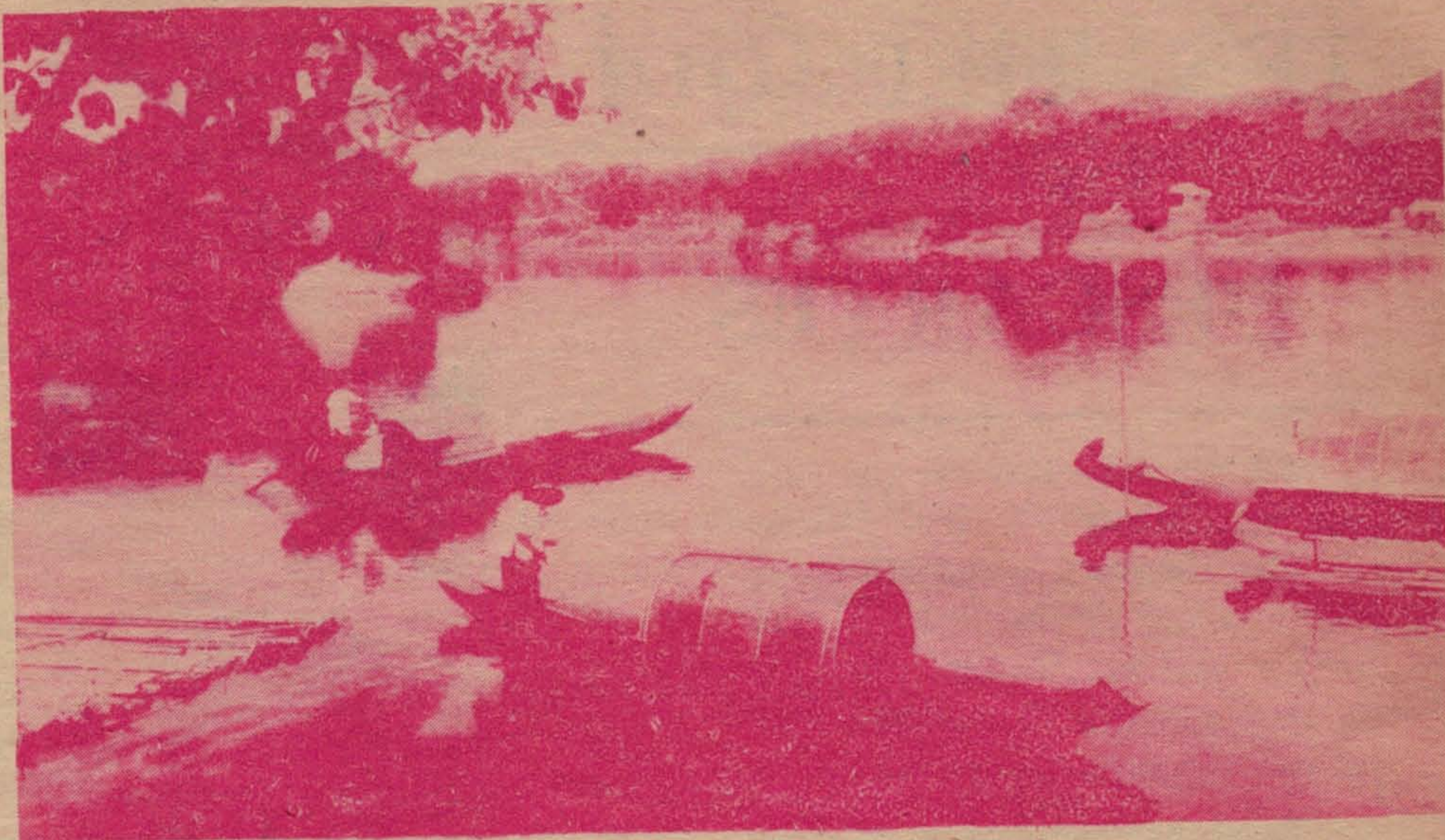
về đường, đồ sộ dựng đứng lên bốn cây Trụ Biều, xây bằng gạch, cao đều nhau, chỉ ngọn lên đến đợt cây. Trên mặt bằng phẳng của Trụ Biều, người ta đắp mấy câu đối, nay đã bị rêu phong phủ đi, và có nơi đã mờ hẳn vì mưa gió và thời gian tàn phá.

Đứng nơi này, ngược mắt lên đỉnh đồi, du khách thấy chiếc tháp Phước Duyên tròn vẹn và đẹp nhất. Qua hàng Trụ Biều, ta phải leo lên độ hai mươi nấc thang rộng lớn và thật dài, mới đến cái sân ngoài. Ngay chính giữa sân sừng sững đứng lên chiếc tháp lớn nhất và cao nhất, đó là tháp Từ Nhân hay Phước Duyên, chiếc tháp chánh yếu của Chùa Thiên Mụ vừa nói trên.

Nền bát giác, xây bằng gạch nung già, đề trần, lộ màu tím nâu, cao độ bảy tám tấc. Tháp gồm bảy tầng, mỗi tầng có vành mái hẹp hẹp gie ra, trên lợp ngói âm dương. Ngay ở mặt chánh của mỗi tầng, người ta xây một cánh cửa tò vò, bên trên cửa cong hình bán nguyệt. Nơi bảy mặt khác của mỗi tầng, có chừa bảy cửa sổ nhỏ nhỏ, tròn trịa, cho thông gió.

Tầng dưới đất lớn nhất, sáu tầng trên nhỏ dần nhỏ dần. Lòng tháp gần như là xây đặc, vì rất nhỏ hẹp. Từ tầng dưới, muốn lên tầng trên, ta phải theo một cái thang nhỏ hẹp,

xoáy tròn ốc, nên ít người dám leo lên đấy. Ở mỗi tầng có đặt một bàn thờ và một tượng phật, mặt xây ra cửa chánh của tháp, ngó về hướng Nam (tức là ngó về Sông Hương). Bảy pho tượng này gọi là « Thất Cồ Phật »: xưa kia, Kim thân của đức Thế Tôn toàn đúc bằng vàng, nhưng đã mất, nay thế bằng bảy pho tượng bằng đồng.

HUẾ. *Thien Sông Hương*

Tháp Từ Nhân này được vua Thiệu Trị xây từ năm 1845, cao năm thước ba thước hai tấc (tính ra là 21 thước 24 phân). Sau được đổi tên là tháp Phước Duyên. Trên chót đỉnh có gắn một cái hồ lô, hình như một cái nậm đựng rượu của các tiên ông.

Toàn thể khối tháp có một vẻ đẹp cổ kính và trang nghiêm.

Thuộc làng Kim Long, chùa Thiên Mụ xưa kia rất xinh đẹp, được vua Thiệu Trị chiêm bái và trùng tu. Ca dao có câu :

*Kim Long có gái mỹ miều,
Trăm thương, trăm nhớ, trăm liều
trăm đi.*

Hay là câu :

*Nước đầu cầu, khúc sâu, khúc cạn,
Chèo qua Ngọc Trản, đến Vạn Kim
Long,*

*Sương sa, gió thổi lạnh lùng,
Sóng xao, trăng lặn, gọi lòng nhớ
thương.*

Thiên Mụ là nơi tôn nghiêm, nhưng cũng vừa là chốn thơ mộng và lý tưởng của nam thanh nữ tú, nên lại có câu ca dao :

*Tiếng chuông Thiên Mụ dậy dề,
Em đi, cảnh vắng hẹn hò cùng ai ?*

Ngay trước cửa tháp Phước Duyên này, là một nền vuông, lát gạch bông, xung quanh có viền, nhưng còn đề lộ các đá chân tảng. Đó là nền cũ của đình Hương Nguyễn (có người gọi là : đình Hưng Nguyễn). Xưa kia, trên đình có đặt

« cái pháp luân », tức là bánh xe nhà phật, xoay tròn theo chiều gió. Nay đình này đã được dời đi nơi khác, chắc có lẽ đề cho ngọn tháp khỏi bị che, làm mất vẻ đẹp đi.

Ngay bên mặt và bên trái của nền vuông này, đều có xây một cái nhà vuông bằng gạch. Bốn bên đều có chừa bốn cửa lớn, trên cuốn tròn hình bán nguyệt. Nóc là bốn mái hình thang lợp ngói âm dương, và coi lên một tầng thâm thấp nữa là bốn mái hình tam giác làm thành một hình bánh ít, chóp nhọn, cũng lợp bằng ngói âm dương. Hai nhà vuông này là Bi Đình (đình dựng bia) của vua Thiệu Trị.

Sau hai nhà vuông này, có hai nhà lục giác do chúa Nguyễn Phúc Chu cho xây cất bằng gạch. Vào năm Canh Dần (1710), Chúa lại cho đúc một « đại hồng chung » nặng 3.285 cân ta, treo trên lầu chuông lục giác ở bên hữu. Chuông cao hai thước rưỡi và nặng 2.000 kí lô.

Năm 1843, vua Thiệu Trị có ngự đến chiêm bái, và làm bài « Thiên Mụ Chung Thanh » (tức tiếng chuông Thiên Mụ) cho khắc trên một tấm bằng đồng :

*Cao cương cõ sát trần tiền xuyên.
Nguyệt tướng thường viên tự tại thiên..
Bách nhị hồng thanh tiêu bách kiệt,
Tam thiên thế giới tinh tam duyên.
Tăng hoàng ngộ nhật u minh cảm,
Liêu lượng dân tiêu đạo vị huyền.
Phật tích thánh công thù hải vũ.
Thiện nhân tăng quả phồ cai diên.*

(còn nữa)

TÊN TIÊU QUỲ CỦA... DESCARTES

Nói đến nhà Vật lý học nhà Toán học mà cũng biết là Triết gia Descartes, chắc hẳn các bạn học sinh không ai còn lạ lùng gì nữa. Phải nói ngay rằng nước Pháp đã có một thiên tài là Descartes. Ông đã sinh năm 1596 và mất năm 1650, thọ 54 tuổi.

Trong cuộc sống, ông đã từng giải nhiều bài toán khó khăn kỳ lạ, và nhất là ông còn đặt ra nhiều vấn đề, nhiều bài tính làm ngỡ ngàng bọn học trò chúng ta. Như chuyện tên tiêu quỷ của Descartes đây cũng vậy.

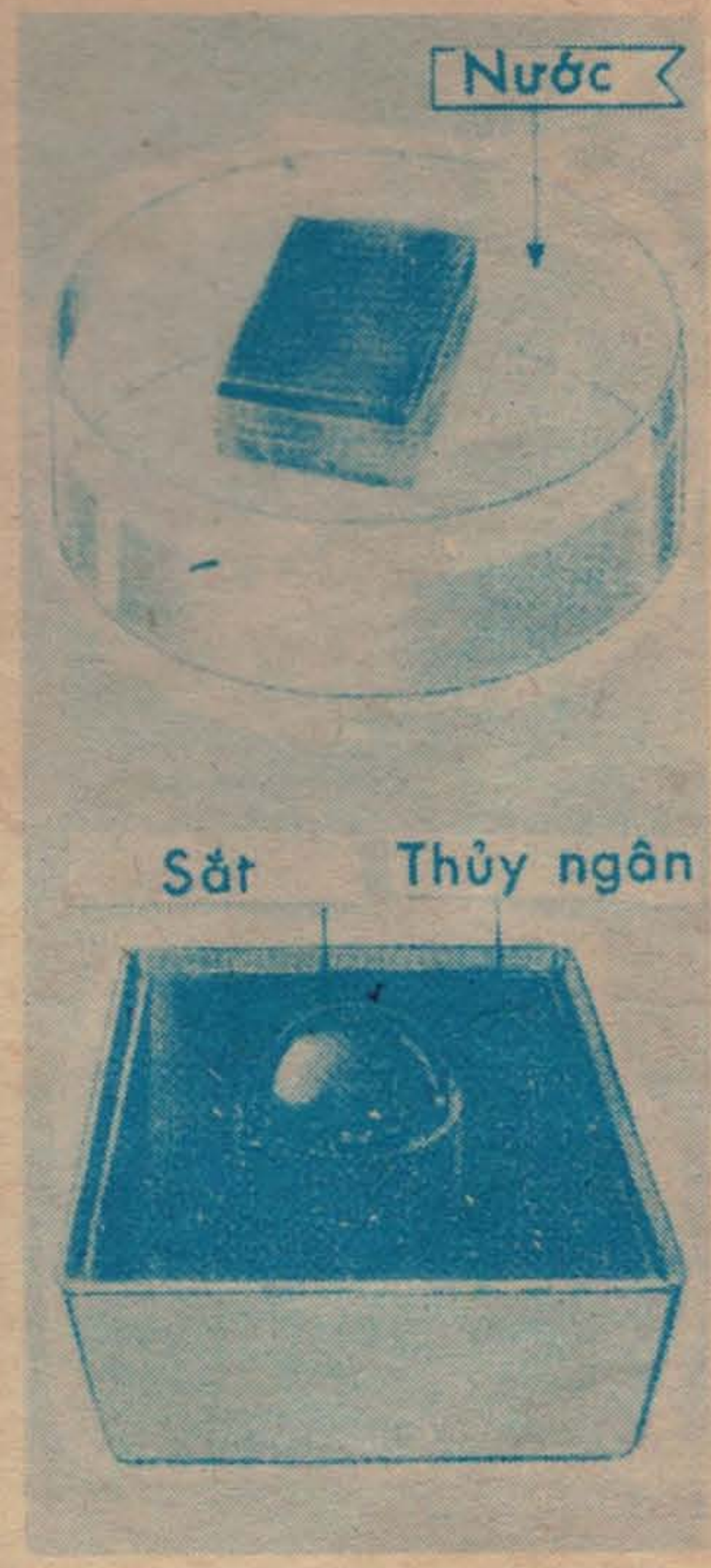
Đề nghiệm lại các lý thuyết về thủy tĩnh học (hydrostatique) của Pascal, Descartes đã thực hiện một tên tiêu quỷ bằng thủy tinh rỗng ruột và được thả vào một cái lọ đầy nước. Trên miệng lọ, ông đặt kín bằng một màng cao su được căng thẳng và được cột chặt vào miệng lọ.

Tên tiêu quỷ tuy rỗng ruột nhưng được khoét một lỗ nhỏ trên mình để nước có thể ra vô được.

Lúc mới được thả vào lọ nước, nước chưa vào mình tên tiêu quỷ nên tên này nổi trong nước như đang bơi vậy.

Bây giờ ta thử ấn nhẹ ngón tay lên màng cao su, tên tiêu quỷ sẽ bị chìm ngay xuống đáy lọ, và nếu ta bỏ tay ra thì tên tiêu quỷ lại nhô lên. Đó là vì khi tay ta ấn xuống, áp suất sẽ làm cho nước chảy vào mình tên tiêu quỷ, tên này nặng nhờ nước nên chìm xuống, và khi ta bỏ tay ra nước trong mình tên tiêu quỷ sẽ theo ra làm cho nó nhẹ và nổi lên. Giản dị chỉ có vậy.

Các bạn có muốn thí nghiệm không? Cứ chọn ngay một hình người nào đó trong các món đồ chơi của bạn, búp bê càng tốt, khoét một lỗ nhỏ ở đâu đó, dùng ống kim bơm nước vào mình búp

bê khoảng ba phần tư rồi thả vào lọ nước, bịt chặt miệng bằng màng cao su, chắc hẳn bạn sẽ vỗ tay reo khi thấy lại hiện tượng mà Descartes đã nói.

HÒN BỊ SẮT NỔI ĐƯỢC

Bạn biết không, thí nghiệm đơn giản này còn dùng để nghiệm lại định lý về sức đẩy Archimède nữa đó. Bạn thả một miếng gỗ vào trong chậu nước hay một hòn bi bằng sắt vào trong chậu thủy ngân, miếng gỗ và hòn bi sẽ nổi lên mặt thoáng của chất lỏng. Là vì trọng lượng của chúng đã bị giảm đi vì một lực hướng từ dưới lên trên, theo định luật Archimède, lực này

bằng trọng lượng của khối chất lỏng bị chiếm chỗ.

Descartes còn giải thích thêm là sở dĩ hòn bi bằng sắt nổi được trên thủy ngân vì sắt có tỷ trọng 7,8 trong lúc thủy ngân có tỷ trọng là 13,6. Do đó thể tích thủy ngân bị hòn bi sắt chiếm chỗ sẽ nặng hơn khối sắt có thể tích y như vậy. Cho nên lực đẩy lên (sức đẩy Archimède) phải lớn hơn trọng lượng kéo xuống.

Lý luận của Descartes làm ta phải công nhận Descartes quả là một thiên tài; phải không các bạn?

TRẦN NGỌC KÍNH

MỖI NỬA THÁNG, CÁC EM HÃY TÌM ĐỌC :

ngàn thông

BÁN NGUYỆT SAN CỦA TUỔI HỌC TRÒ VIỆT NAM

Chủ nhiệm :
ĐÀO-QUANG-MỸ

Chủ biên :
QUYỀN-DI

Để sống trong một bầu không khí học trò vui tươi, bổ ích, tràn ngập tinh chất hồn nhiên trong sáng của thời gian còn cấp sách.

với : THÁI BẮC, ĐÌNH BẢNG, HOÀI MỸ, THẠCH THỦ v.v...
và Họa sĩ VI VI

MƯỜI CON VẬT TÍNH KHÔN NHẤT

Tác giả : George W. GRAY

Phỏng dịch : ĐẶNG HOÀNG

Các bạn đã từng có dịp xem nhiều màn thú vật trình diễn một cách điêu luyện trong gánh xiếc, nơi rạp hát hay đôi khi ngoài đường phố do các tay bán thuốc rong lữ chức trên vỉa hè. đề quảng cáo món hàng của họ. Những con vật này tỏ ra rất khôn ngoan, khéo léo, lời cuốn sự ham mê thích thú của khán giả, nhưng đồng thời cũng gây cho họ thắc mắc : « Phải chăng chúng hành động vì biết suy nghĩ hay hoàn toàn do bản năng thúc đẩy ? »

Bác sĩ Reid W. Blair — người đã sống gần gũi với loài vật hàng chục năm trời — sẽ nói lên cảm nghĩ của ông về vấn đề này.

Là cựu giám đốc vườn bách thú trong công viên Nữ Uớc, bác sĩ Blair cho biết : « Theo sự nhận xét của riêng tôi thì loài vật cũng suy nghĩ lúc hành động hẳn hoi. Khi thấy một con vật tỏ ra hiền lành, dễ thương, đáng ghét hoặc cáu giận chúng ta thường tự hỏi : « Không hiểu những cảm xúc ấy có được tư tưởng hướng dẫn không ? »

Dưới đây là kết quả cuộc theo dõi, tìm hiểu mà bác sĩ tin tưởng là có thể căn cứ vào đấy để xếp hạng mười con vật thuộc loại tính khôn nhất :

- 1) Khi hắc tinh tinh.
- 2) Khi đột.
- 3) Voi.
- 4) Đười ươi.
- 5) Chó
- 6) Hải ly.
- 7) Ngựa.
- 8) Hải cầu.
- 9) Gấu.
- 10) Mèo.

Ông giải thích như sau :

— Ellen, một con khi cái hắc tinh tinh— gốc Phi Châu — biết mặc áo lót bằng cách chum qua đầu, và xử dụng muỗng, nĩa tại bàn ăn thành thạo như một đứa trẻ tám, chín tuổi. Trước đây, một con khi khác cùng loại có thể may vá đàng hoàng.

Một con khác nữa trông thấy quả chuối treo trên sợi dây bên ngoài chuồng liền lấy một cái que

HẮC TINH TINH

ĐƯỜI ƯƠI

cổ thò ra để khều, nhưng cái que ngắn quá không tới được, nó đánh phải kiếm thêm một que khác rất dễ nối lại với nhau mà người ta cố tình dựng trong chuồng. Nhờ vậy nó lấy được quả chuối và ăn một cách ngon lành.

Không phải chỉ riêng chú khi hắc tinh tinh đó mới biết dùng phương tiện này nọ mà ngay cả con khi đột nổi tiếng tên Dohong cũng tài tình chẳng kém. Bữa nọ nhân lúc nó ra ngoài hóng mát, nhân viên vườn bách thú lén bỏ vào chuồng một ống kim loại rỗng, dài chừng một thước, bên trong có nhét một quả chuối. Ngay sau khi trở vào, Dohong ngửi thấy mùi chuối thơm phức, nó liền đi tìm và khám phá ra ngay nơi cất dấu. Loay hoay mãi và tức giận vô cùng vì ngón tay quá ngắn không sao chạm tới quả chuối nó bèn đặt ống đó xuống để kiếm thêm vật dụng ngay trong chuồng

khả dĩ giúp nó đạt ước muốn, Cuối cùng nó lôi ra một cái que có móc mà người ta cũng cố ý đặt sẵn bên cạnh đồng rơm, rồi dùng phía có móc luồn vào trong ống. Lần đầu, với hai mươi phút cố gắng nó mới lấy được quả chuối, nhưng những lần sau thì chỉ cần nửa phút thôi, vì nó biết rằng phải nhét đầu có móc vào mới kéo được quả chuối ra. Từ đấy, gặp trường hợp tương tự, nó lại áp dụng phương pháp đó ngay.

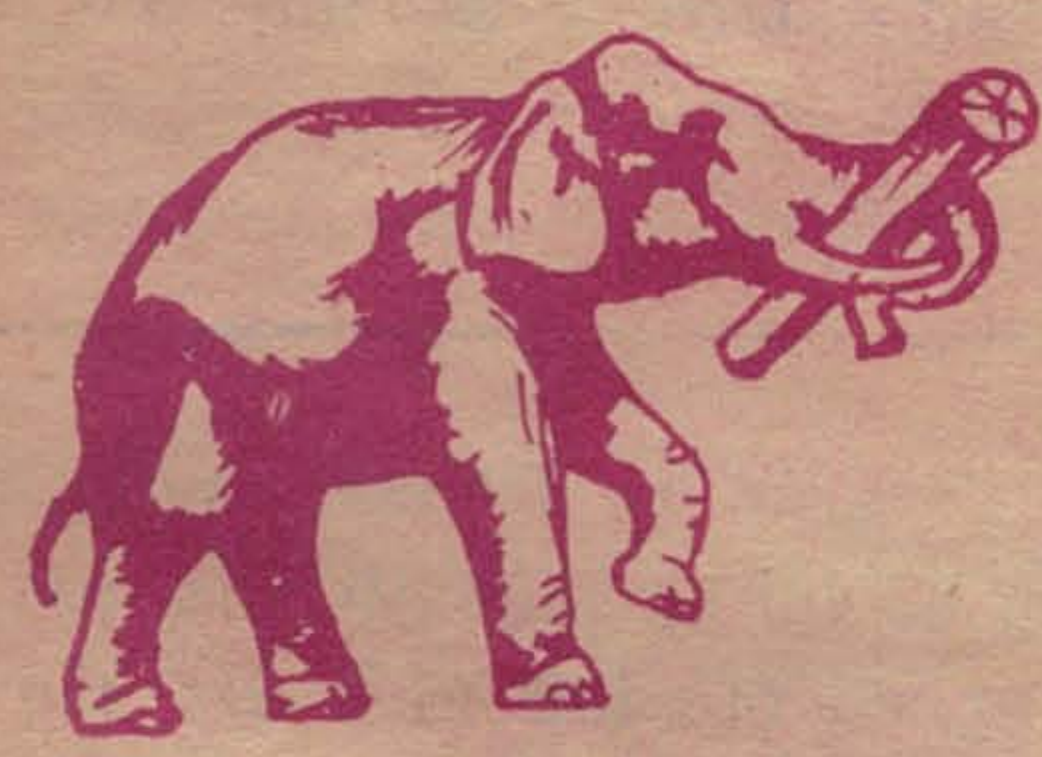
KHI ĐỘT

Bác sĩ Blair liếp :

— Tôi xếp loài khi hắc tinh tinh lên hàng đầu trong số những con vật khôn ngoan nhất, kể đó là khi đột. Nếu chúng ta hiểu rõ đười ươi hơn nữa, có lẽ chúng ta sẽ đặt nó vào hạng ba, nhưng vì đười ươi rất khó luyện tập, nên mọi dự tính dạy dỗ loại này rất khó kết quả. Bởi vậy hạng ba phải dành cho voi.

Thực thế, không có con vật nào khoẻ mạnh và khó bắt cho bằng voi nhưng khi đã sa cơ thì voi lại tỏ ra rất thông minh, nó hiểu ngay được được quyền lực tối cao của

con người cũng như nhận biết một cách bén nhạy rằng tốt hơn thì đừng chống cự mà hãy chấp nhận hoàn cảnh để sống cho thích hợp. Trong số những con vật như chó, ngựa sư tử, hổ thì chỉ trừ trường hợp con vật tỏ ra xuất sắc với điều kiện phải còn non mới dễ dàng huấn luyện được hoàn hảo, nhưng với voi thì vấn đề đó không gặp trở ngại dù nó đã già hay còn trẻ. Người ta thấy một vài con voi rất tài giỏi sau khi được dạy dỗ thuần thực.

VOI

Tại vườn bách thú Nữ Ước, vào những đêm đông lạnh lẽo, một số voi vẫn tự động đóng cửa sau khi đã vào chuồng mà không cần ai giúp đỡ. Ngược lại, những ngày hè oi ả, chúng thường để mặc cửa mở cho mát mẻ. Một con voi giống từ Ấn Độ biết cất dấu lạc (đậu phộng) trong ngày chủ nhật là ngày có nhiều người thăm viếng và để dành lại hôm sau mới lấy ra ăn, vì ngày thứ hai ít khách hơn.

Một con voi khác tên Khartum, trong những năm đầu mới tới, rất ưa phá phách. Nó húc đổ cả hàng rào hoặc đâm nát những gì bắt gặp. Vậy mà trong hai năm sau, nó « cho phép » một đôi chim tới làm tổ ngay trên hàng rào trước mặt. Với tư cách « chủ nhân », nó thích thú ngắm nhìn những con chim non xinh xắn trong tổ. Gặp ngày nóng nực, Khartum thường chia cao vòi trên tổ chim chừng vài tấc rồi phì hơi xuống cho lũ chim được mát. Chắc chắn nó phải biết suy nghĩ ghê lắm mới hành động như vậy.

Còn điểm khác nữa là voi nhớ rất dai, ít khi quên những gì xuất hiện chung quanh nó. Bằng chứng là con Gunda rất ghét một em bé giúp việc cho vườn bách thú nên mỗi khi bắt gặp em này là y như rằng nó muốn gây chuyện. Ba năm sau đó, khi đã thôi không làm nữa, em nhỏ

có dịp ghé thăm chỗ cũ, vậy mà Gunda vẫn còn nhận ra. Nó cuốn vòi lại tựa như muốn tấn công. Điều này chứng tỏ là nó vẫn còn nhớ tới kẻ mà nó ghét cay ghét đắng từ hồi nào.

Đề đo lường trí thông minh của loài vật, người ta dùng một phương pháp gọi « mê lộ » : Đặt một hộp thức ăn ngay chính giữa khu vực thí nghiệm, chung quanh vây kín trừ một đường vào duy nhất, nhưng đường này lại uốn khúc quanh co, chen lẩn với những đường cụt khác rất dễ nhầm lẫn. Theo dõi cuộc thí nghiệm để xem con vật nào tìm ra đường đưa tới đích nhanh nhất, kết quả, người ta thấy các con ốc, dán, kiến, cóc, đồi mồi và chim sẻ là có trí nhớ tốt và thành công mà thôi.

Vẫn theo bảng xếp hạng của bác sĩ Blair thì con hải ly tuy trên con ngựa nhưng lại ở dưới con chó. Chưa từng ai có thể trải nghiệm con hải ly theo phương pháp trên, vì nó rất nhút nhát. Chỉ nhờ quan sát những hoạt động tự nhiên của nó ta mới biết được hải ly có khả năng sắp đặt và xây dựng.

HẢI LY

Một lần kia, hai con hải ly trốn khỏi chuồng trong vườn bách thú tại Nữ Ước. Người ta khám phá ra là chúng đào hầm sâu tới hai thước bên dưới bức tường bê tông. Hai con vật bị bắt lại và trả về chuồng san khi miệng hầm đã được ngăn chặn bằng một tảng đá lớn. Hai hôm sau người ta lại thấy chúng tha những mẩu gỗ để đắp với bùn thành mô đất cao tới một thước rưỡi gần hàng rào sắt chung quanh chuồng. Ý định của chúng thật rõ ràng : Nếu không đào hầm bên dưới được thì chúng trèo qua vậy. Nhưng nhân viên vườn bách thú ngăn chặn kịp thời và lập tức san bằng ngay.

Những con vật khôn ngoan khác thường ít có ý định đào tẩu. Giống

như voi, loài hải ly cũng nhận biết được uy quyền của con người nên nên ít chống cự lại.

Con hải cầu có trí nhớ đặc biệt chẳng thua gì voi, lại dễ huấn luyện. Tính thuần thực, chịu khó học hỏi cùng khả năng bắt chước của chúng đã cho phép chúng đứng bên trên loài gấu là những con vật chậm hiểu biết hơn.

GẤU

HẢI CẦU

Loài gấu tựa như một anh chàng tài ba, có thể trình diễn những trò nhào lộn khó khăn nhất để chỉ nhận những tràng pháo tay khích lệ của khán giả hơn phần thưởng. Nhưng hải cầu thì trái lại rất mong được cho vài con cá hay những món ưa thích.

Một con gấu to lớn miền Alaska tên Ivan đóng vai hề tự nhiên vô cùng. Hình như nó rất khoái đứng dưới tấm bảng ghi hàng chữ : «Đừng cho gấu ăn ! Nếu không sẽ bị phạt mười xu !» .Tuy thế nó vẫn được mọi người đi xem thưởng cho đồ ăn.

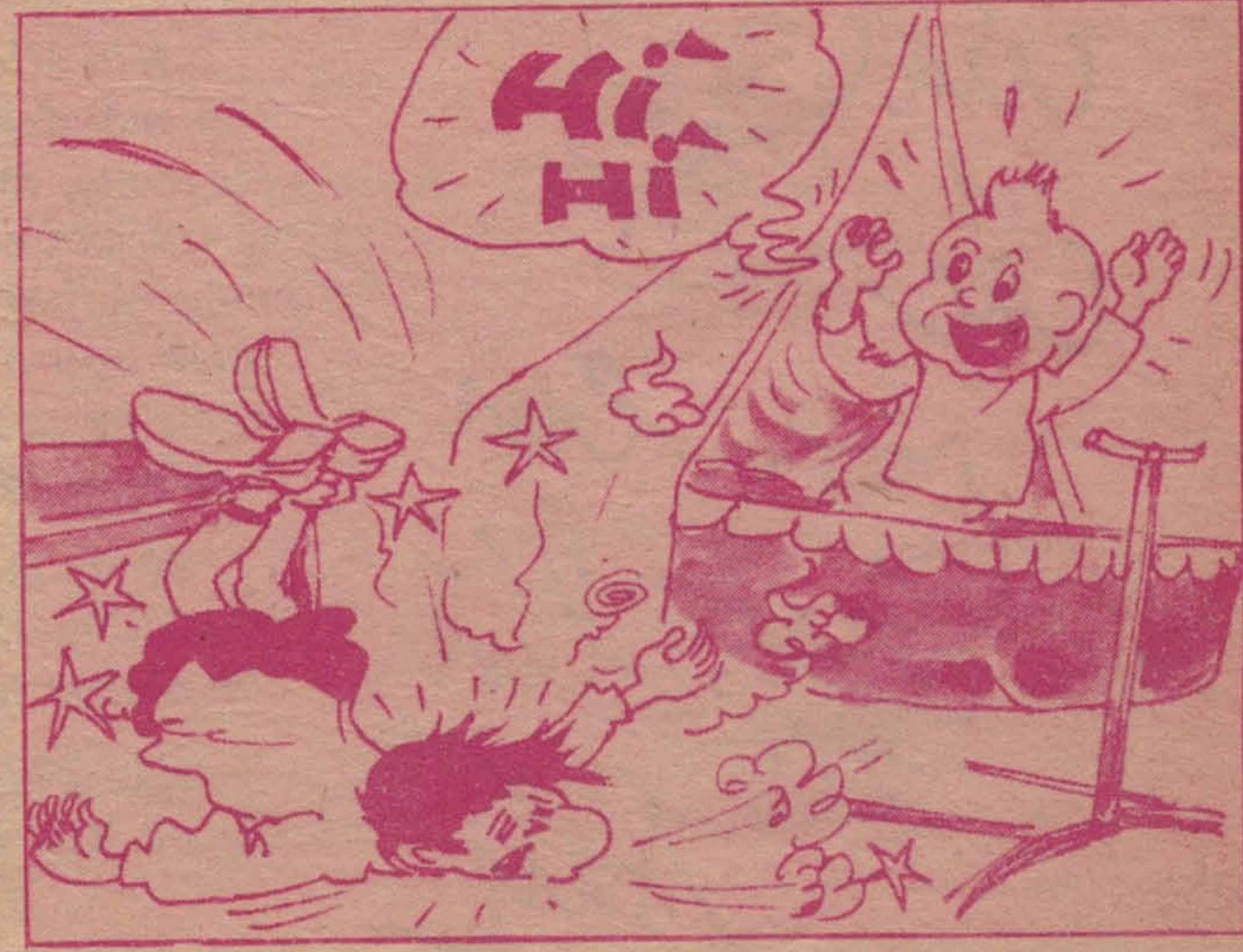
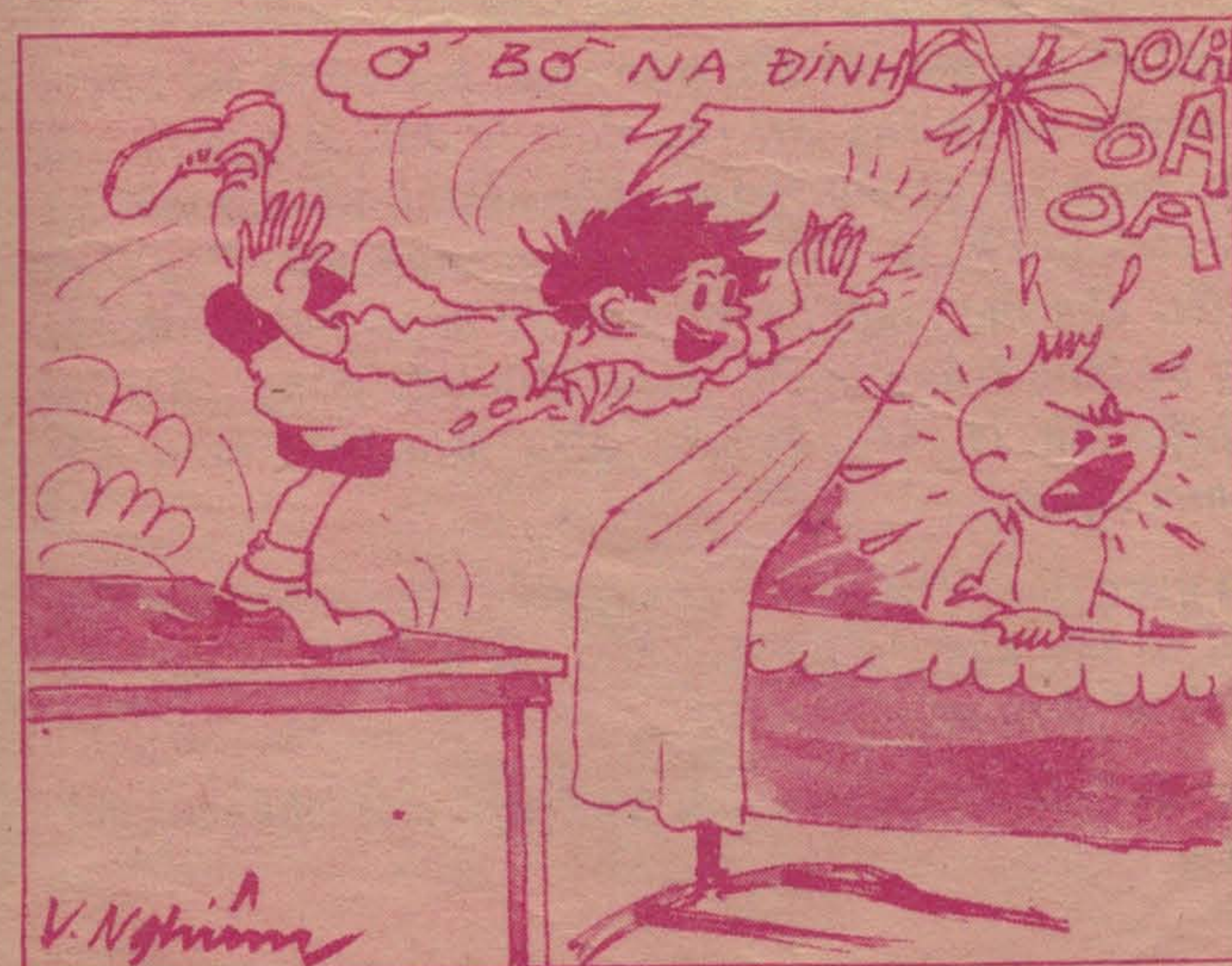
MÈO

CHÓ

Cuối cùng, bác sĩ Blair kết luận :
— Thật là lầm lẫn khi cho rằng những con vật sống gần gũi và thân mật với chúng ta là dấu hiệu của sự khôn ngoan, tỷ như con mèo chúng ta vẫn nuôi trong nhà chẳng hạn. Con vật này tuy khéo léo nhưng rất tự chủ và có đời sống riêng nên khó luyện tập.

Bé nữu dồ̃m

THỜI GIỜ QUA MAU

LÂM-TUYỀN
HUY-TRÂM

Chậm tươi

Lời 1.— Thời khắc trôi, ngày tháng lui, nào đó ai thời gian giữ coi?
Lời 2.— Bài bữa qua, học hết chưa, mà bé thơ chạy ra ngõ la?

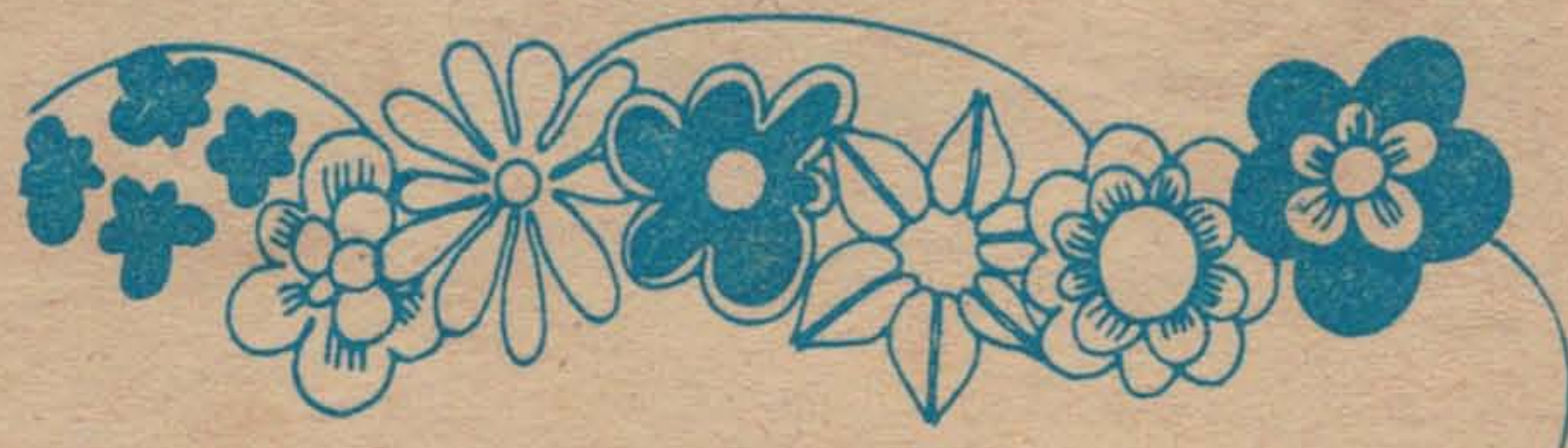

Thời khắc như, dòng nước đưa, đời chúng ta sao đành hoang phí.
Thầy với cô, cùng Má Ba, phiền chúng ta không

Lần 2 để hết

lo ngày mai.

Miu
bạn

Miu

MIU MIU

MIU MIU rất dễ đọc. Đó là tên của một chú mèo nhỏ. Chú xuất hiện trên báo Thiếu Nhi để chinh phục cảm tình của tất cả các em.

Miu Miu rất dễ yêu với cái đầu tròn trịa, hai vành tai nhọn, cặp mắt đen huyền và những sợi râu thật là dài. Miu Miu rất trẻ trung, mới sanh ra có vài tháng thôi nhưng nó rất tân kỳ vì trái với các chú miu khác, chú đi bằng hai chân sau. Tùy theo mùa và thời tiết, chú mặc một bộ đồ màu đỏ hoặc màu xanh rất thích hợp với bộ lông trắng muốt. Miu Miu rất dũng cảm lại nhân từ và khiêm tốn, lễ phép, dễ mến. Miu Miu luôn luôn hết lòng giúp đỡ mọi người.

Muốn làm quen với Miu Miu, các em chỉ cần theo dõi tuần báo Thiếu Nhi — Các chuyện về Miu Miu rất giản dị và dễ hiểu qua những hình vẽ đơn sơ.

Báo Thiếu Nhi xin giới thiệu với các em một chuyện mở đầu về Miu Miu :

của
các

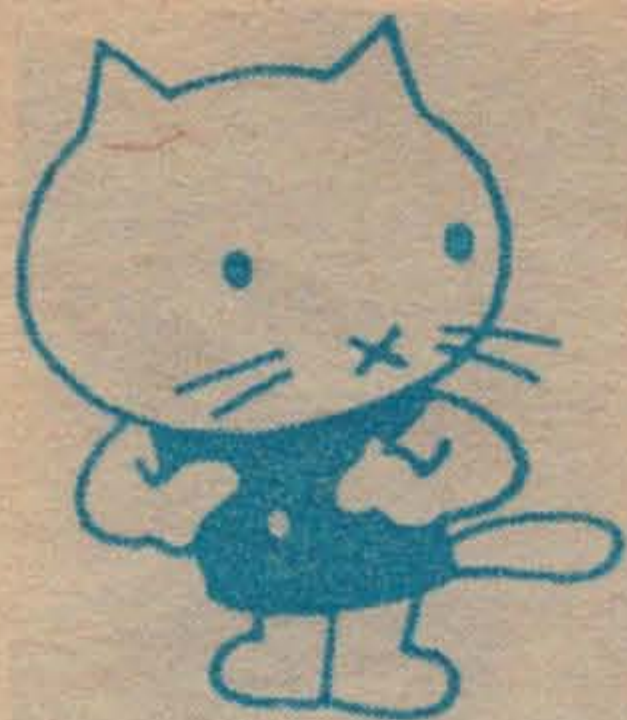

em

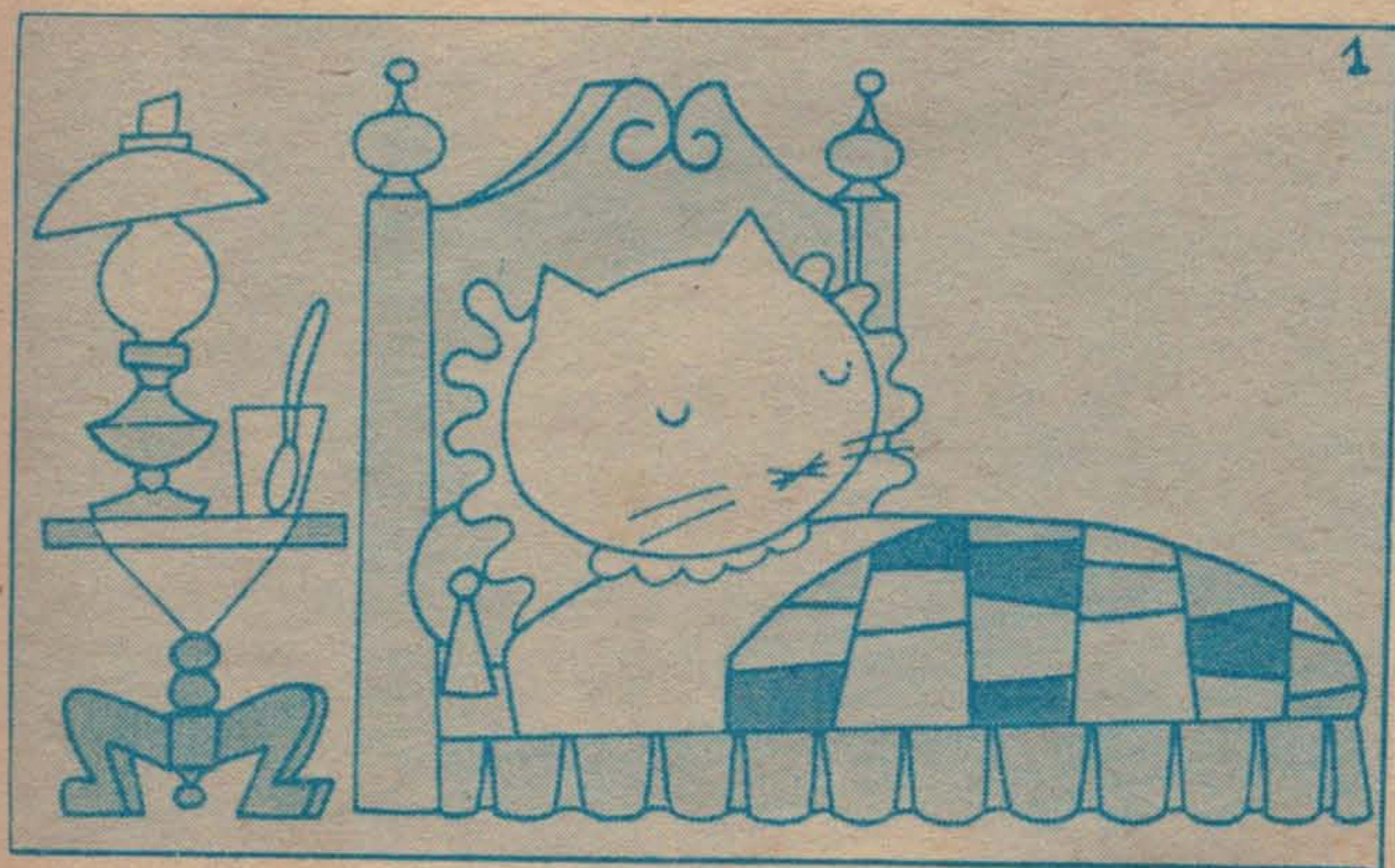
lên

sáu

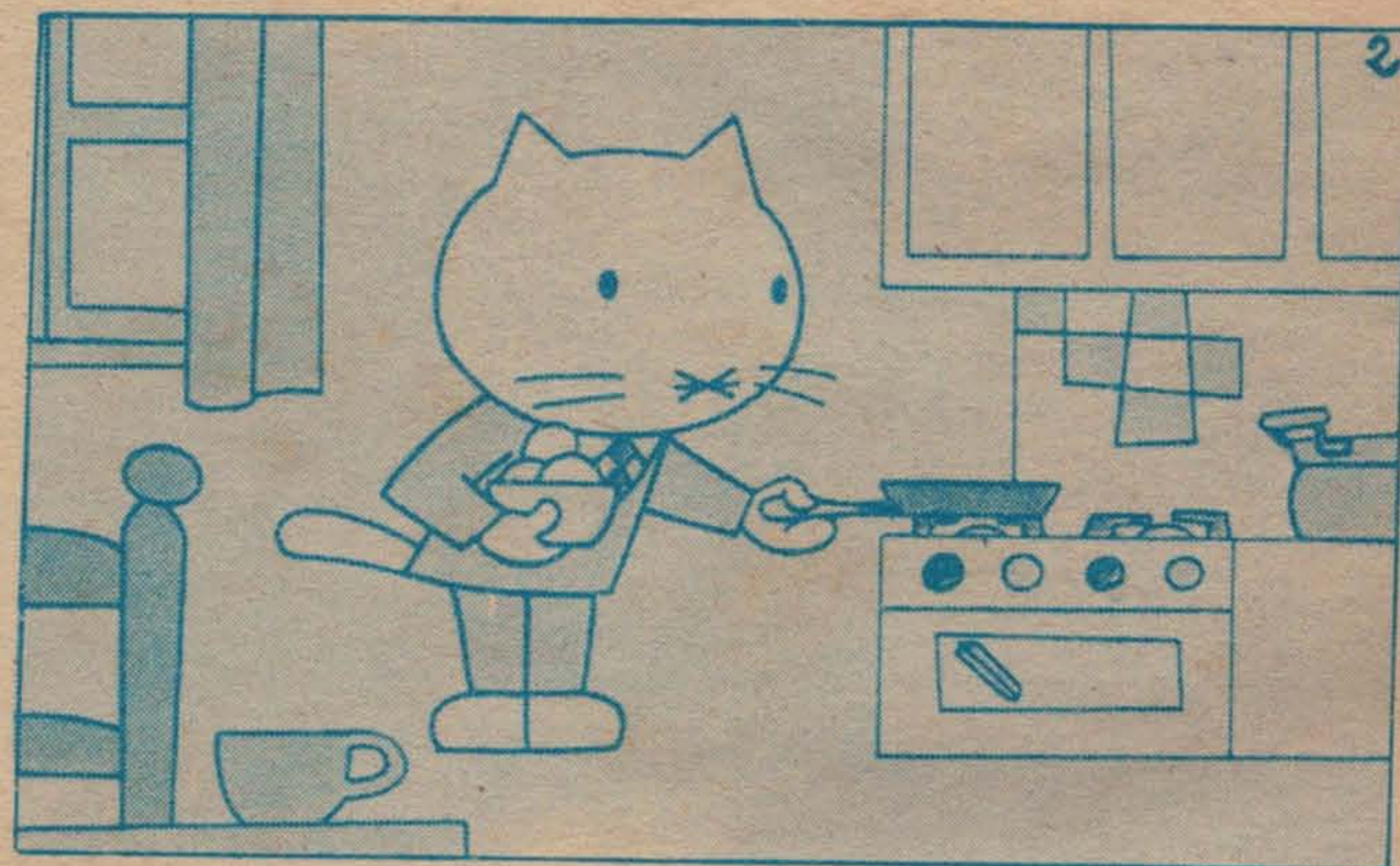

BẠN CỦA CÁC EM LÊN SÁU:

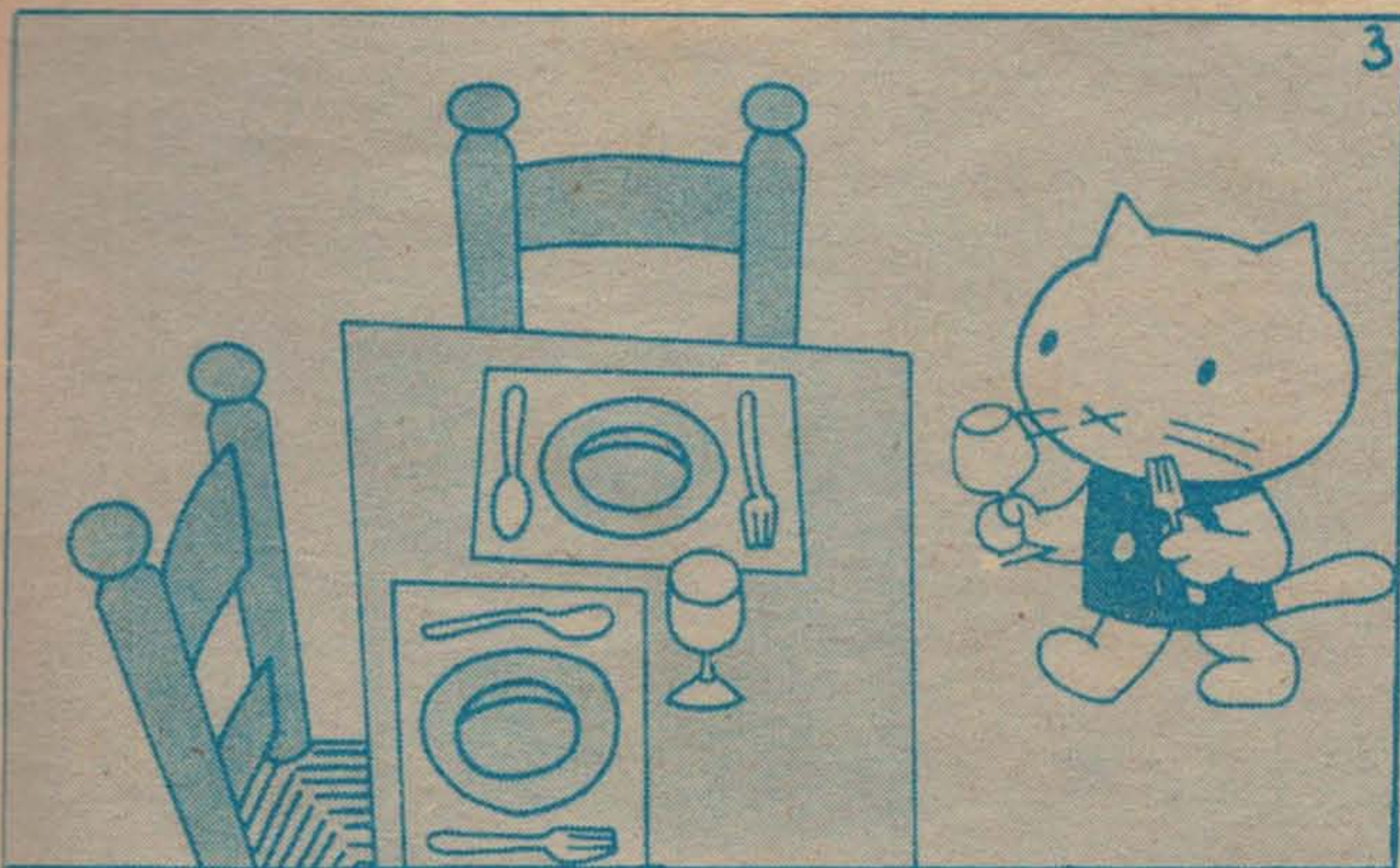
MIU MIU

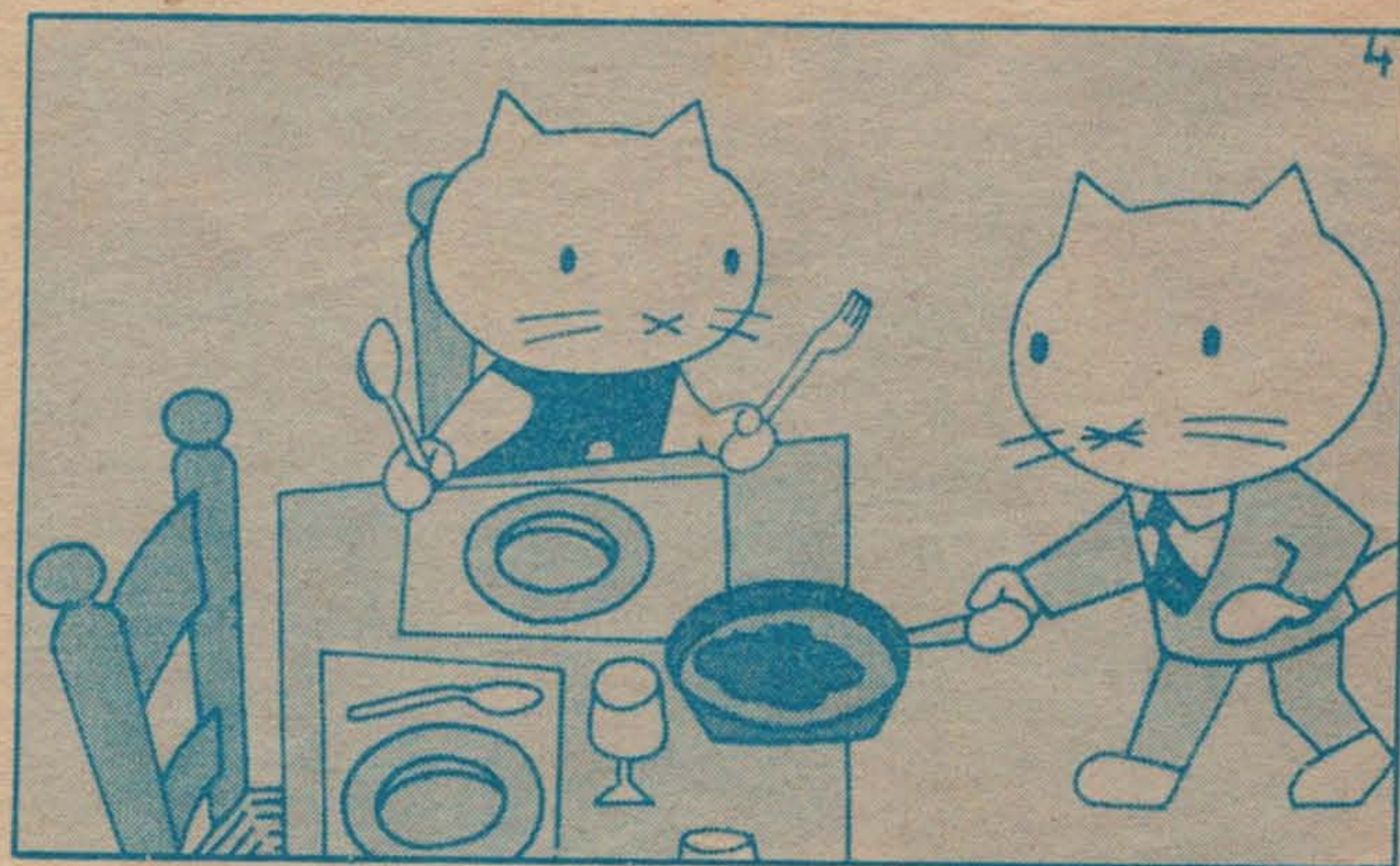
1 — Chiều nay má của Miu Miu bệnh nặng. Ồi chà! Đói bụng rồi làm sao đây. Rồi bàn tay của má ra là..,

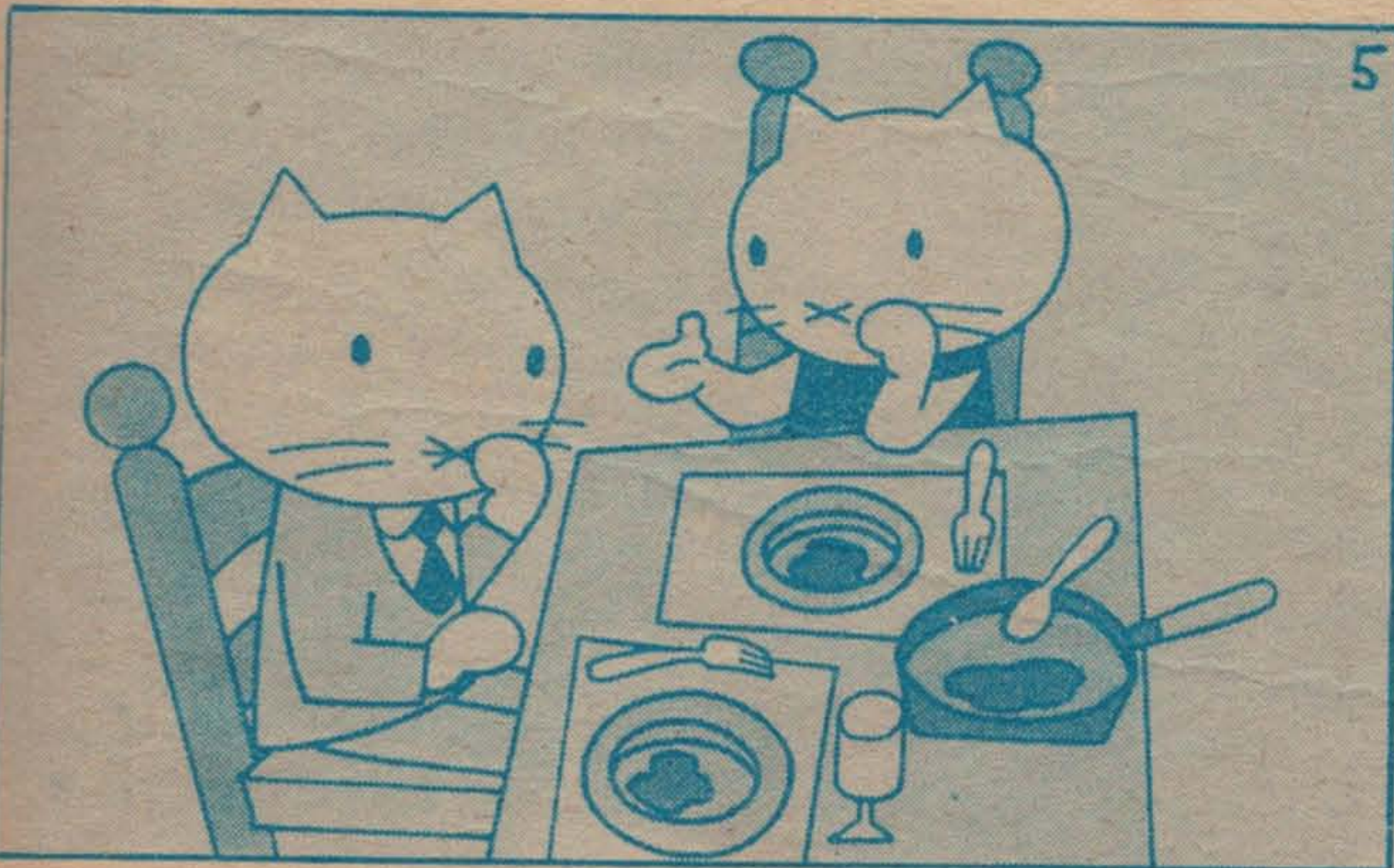
2 — Ba của Miu Miu dặn đừng có kêu Má dậy. Mình làm lấy một hôm. Phải rồi, chỉ có món trứng chiên là dễ làm nhất.

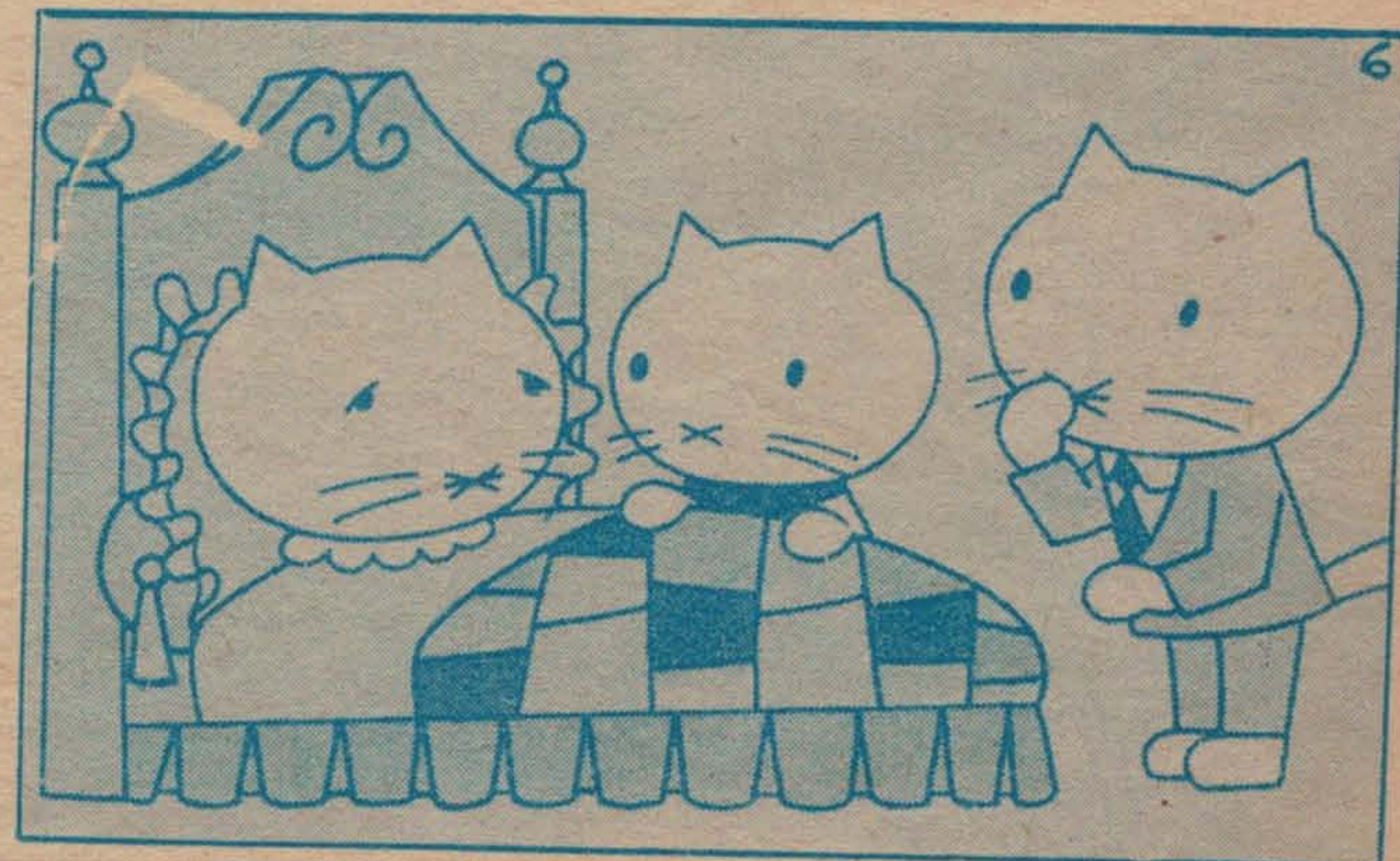
3 — Miu Miu cũng xáp vô giúp Ba một tay. Ly này, đĩa này, dao này, cũng đầy đủ lệ bộ đấy chứ!

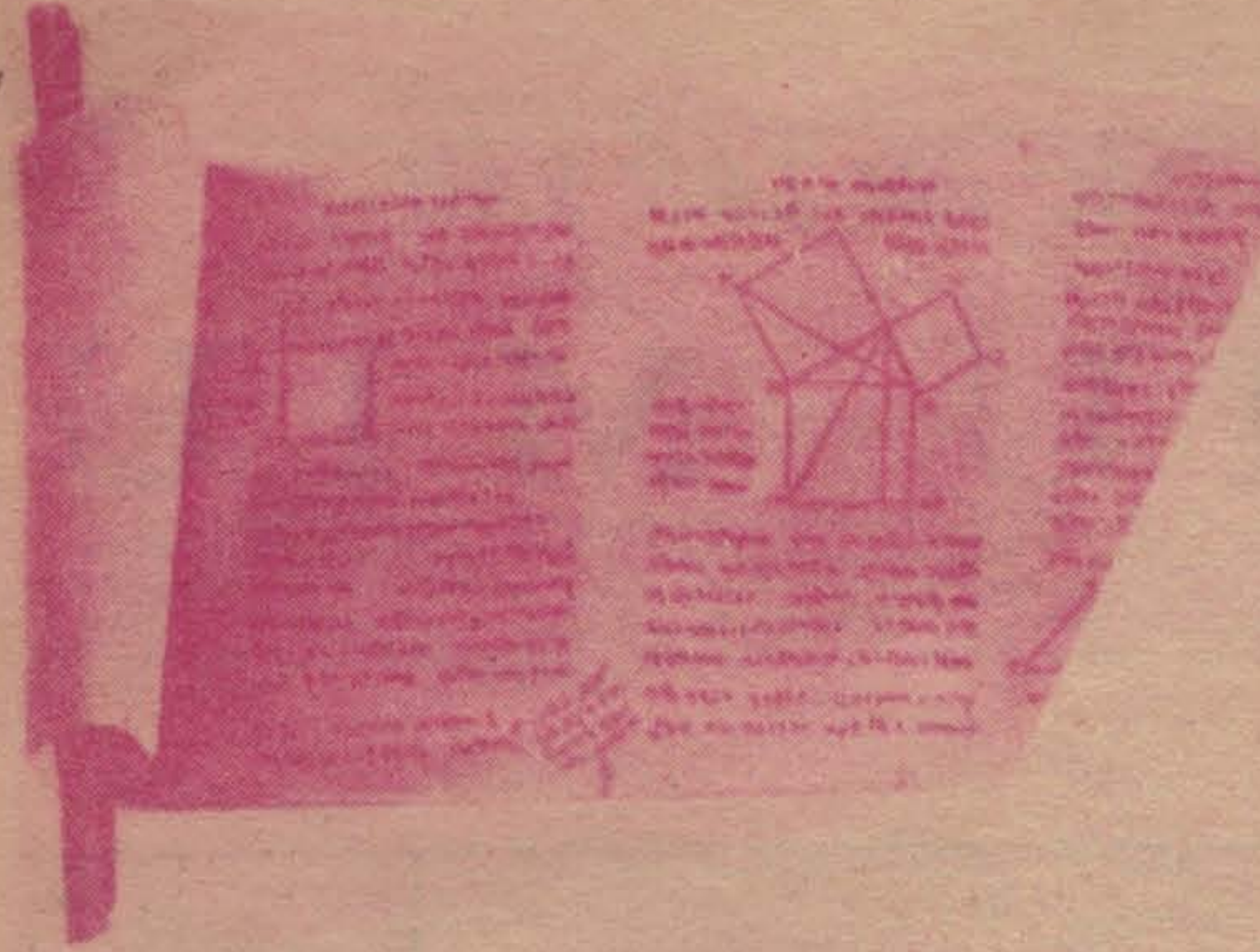
4 — A! Món trứng chiên xong rồi. Nhưng ối chà! Sao nó đen mà khét quá vậy nè!

5 — Đã vậy còn mặn chát nữa chứ. Thế mới biết rằng rồi Má ra là thế!

6 — Đến tối lại thăm má, Miu Miu nói: Mẹ ơi, Mẹ cố nghỉ ngơi cho lành bệnh rồi làm trứng chiên cho Ba, cho con ăn, nghe Mẹ!

Lược sử các khám phá chính yếu của môn

hình học

(tiếp theo)

LÊ XUÂN NHỎ

6. Khám phá về DIỆN TÍCH HÌNH CHỮ NHẬT và DIỆN TÍCH HÌNH VUÔNG.

Khi đã có đền đài thì xuất hiện một giai cấp cao quý là giai cấp các thầy tư tế rất có uy tín, được trọng vọng và thường được vua chúa giao cho chức tước tại triều cũng như lo việc thu thuế.

Hàng năm vào vụ mùa dân chúng phải nộp cho tư tế một phần hoa lợi thu hoạch. Càng nhiều đất càng phải nộp nhiều hoa lợi.

Vấn đề đặt ra cho các tư tế là phải ước lượng số ruộng đất mỗi người lớn hay nhỏ.

Lúc đầu chỉ quan sát và phỏng chừng mà thôi. Nhưng tình cờ một bữa kia có vị tư tế ngồi nghỉ trên một đền đài lát gạch vuông. Vị đó nhận thấy muốn lát một bề mặt có 8 ô vuông chiều dài và 8 ô vuông chiều rộng thì cần cả thảy 64 viên gạch vuông. Nghĩa là cần 8 hàng mỗi hàng có 8 viên gạch vuông,

Như vậy muốn biết số gạch phủ kín một bề mặt (diện tích) chỉ cần nhân số hàng gạch với số viên gạch trong mỗi hàng là được.

Do đó, muốn tìm diện tích hình vuông hay chữ nhật thì nhân chiều dài với chiều rộng.

1	2	3	4	5	6	7	8
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

7.— Khám phá về DIỆN TÍCH TAM GIÁC.

Dùng một hình vuông (hay hình chữ nhật) ví dụ như có 9 ô vuông kẻ một đường chéo nối hai góc, như vậy hình vuông hay hình chữ nhật đó được chia làm 2 hình tam giác vuông bằng nhau.

Mỗi tam giác có 4 1/2 ô vuông.

Bởi vậy diện tích tam giác vuông bằng hai cạnh vuông nhân với nhau và chia cho 2.

Từ đó người ta suy ra cách tính diện tích một tam giác thường (không có góc vuông)

1	2	3
4	5	6
7	8	9

1	2	1/2
3	1/2	
1/2		

Hình vẽ cho ta thấy :

Diện tích 1 = Diện tích 2

Diện tích 3 = Diện tích 4

Diện tích tam giác =

Diện tích 2 + Diện tích 3

= 1/2 Diện tích hình chữ nhật
gồm có Diện tích 1+2+3+4

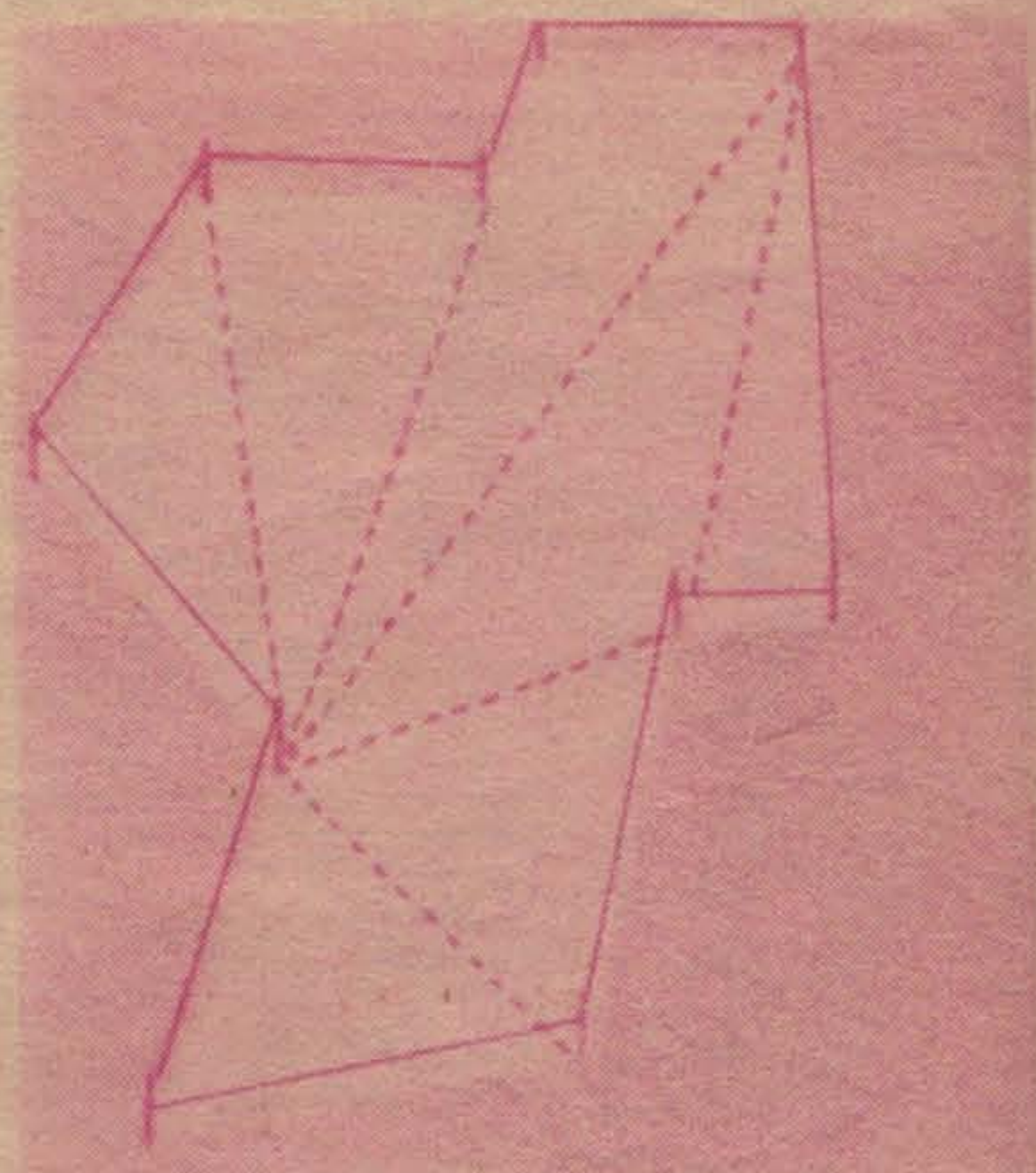
Vậy diện tích tam giác thường bằng ;

1/2 chiều cao nhân với đáy

Chiều rộng của hình chữ nhật chiều dài của hình chữ nhật

8 — Khám phá về phép đo ruộng đất bằng cách tổ phân

Khi các thửa ruộng đất không vuông, không chữ nhật và có các cạnh thẳng. Người ta chia thửa đất ra nhiều mẫu tam giác để tính diện tích từng tam giác một. Tổng số diện tích các tam giác là diện tích thửa đất.

9 — Khám phá về CHU VI VÒNG TRÒN

Vào năm 5000 trước tây lịch, người Ai cập đã biết vẽ vòng tròn. Những vòng tròn này không thể chia thành các tam giác vì nó không có cạnh thẳng. Người Ai cập nhận thấy muốn vẽ vòng tròn lớn cần sợi dây dài, vòng tròn nhỏ cần sợi dây ngắn. Chu vi và bề mặt hình tròn tùy thuộc sợi dây dùng để quây quanh tâm gọi là bán kính. Bán kính càng dài thì chu vi và diện tích càng lớn. Một ngày kia các nhà hình học nhận ra rằng chu vi hình tròn bằng 6,28 lần bán kính của nó dù vòng tròn lớn hay nhỏ.

Đàng khác, đường kính bằng 2 lần bán kính.

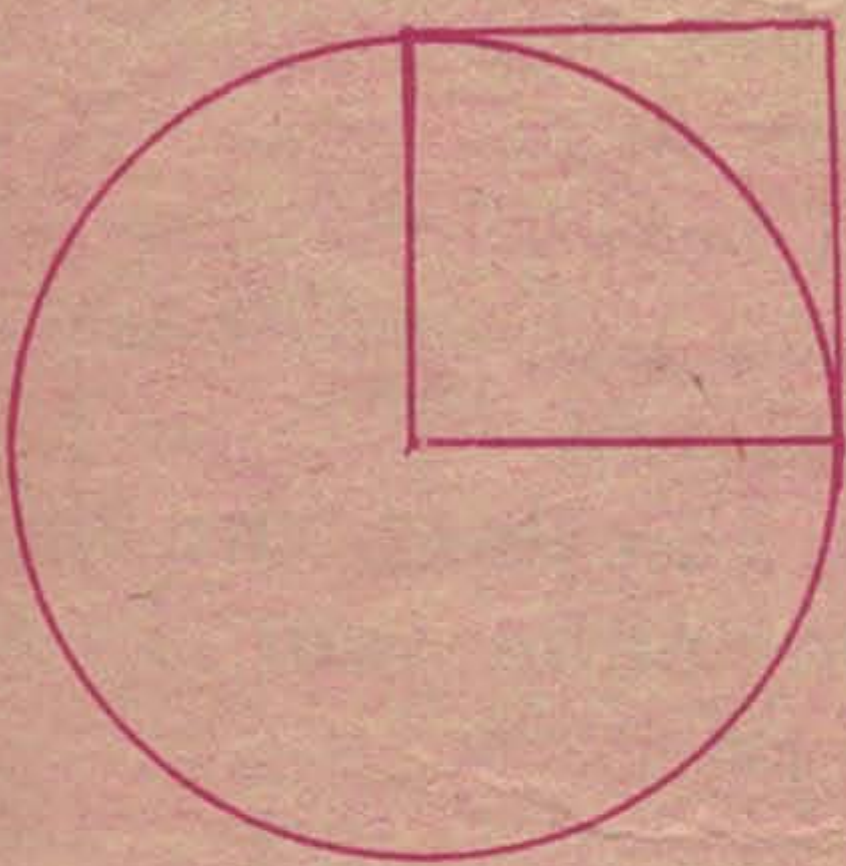
Vậy muốn biết chu vi hình tròn thì có thể áp dụng các công thức sau :

1) $CV = BK \times 6,28$
2) $CV = \frac{ĐK}{2} \times 6,28$
3) $CV = ĐK \times \frac{6,28}{2}$
 $= ĐK \times 3,1418$

10 — Khám phá về DIỆN TÍCH VÒNG TRÒN

Vào khoảng 2000 năm trước tây lịch, một viên thư ký Ai cập tên Ahmes (có nghĩa là con trai mặt trăng) trong khi suy nghĩ về vòng tròn và bán kính đã nảy ra ý muốn tìm diện tích vòng tròn. Người ta cho rằng viên thư ký muốn tìm diện tích vòng tròn có lẽ vì có một nông dân nào đó có ruộng hình tròn không chịu nộp thuế viên cơ không biết diện tích ruộng đất của ông ta là bao nhiêu.

Viên thư ký đó tự hỏi vòng tròn có bao nhiêu ô vuông và mỗi cạnh ô vuông dài bao nhiêu?

Rồi ông dùng bán kính là cạnh ô vuông và ông tính ra rằng vòng tròn có diện tích bằng :

Diện tích ô vuông có cạnh là bán kính nhân với 3, 1416 lần.

Tức là một vòng tròn bao gồm hơn 3 ô vuông có cạnh là bán kính.

Do đó diện tích vòng tròn bằng $BK \times BK \times 3, 1416$.

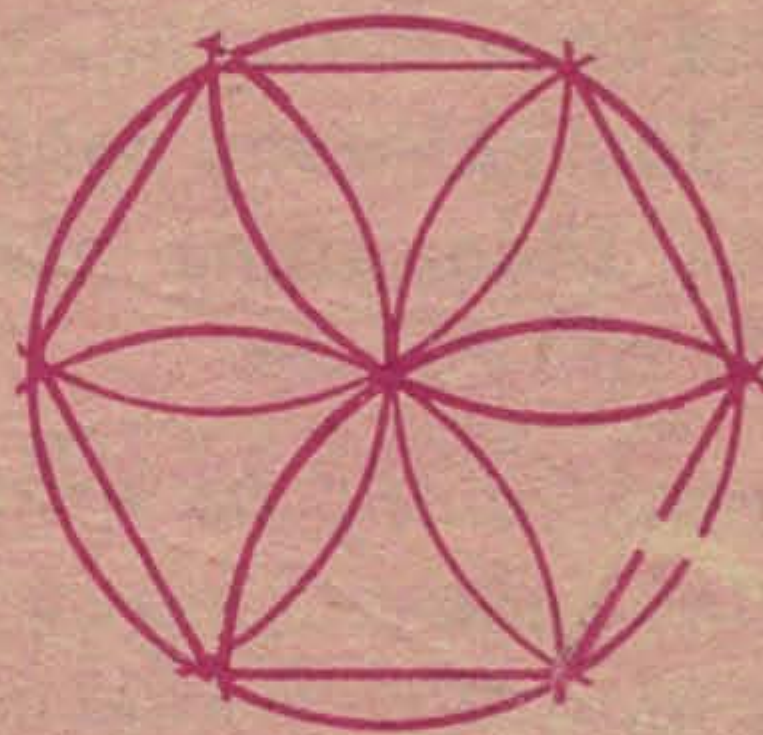
11 — Khẩu hiệu « Nếu không biết hình học, đừng vào »

Khoảng 100 năm trước tây lịch, môn hình học, đã được khám phá bởi các người cổ sơ, các vị tư tế và các nhà thông thái, rất được dân Trung Đông ưa chuộng. Thời đó tại Trung Đông (nơi có các thành quan trọng như Sparte và Nhã điền) dân chúng nhờ có nô lệ lo lắng phụng dưỡng nên họ rảnh rỗi. Nhờ rảnh rỗi họ có thời giờ bàn luận về chính trị, kinh tế, khoa học... Họ tổ chức các trường học để dạy dỗ con cái. Hầu hết các trường đều có ghi ở ngoài cổng như sau : nếu không biết hình học, đừng vào.

Những người Hi Lạp như vậy rất đam mê toán học. Họ đã sản xuất ra những tác phẩm hình học vĩ đại qua các thiên tài như Thalès, Pythagore và sau là Euclide, Archimède.

12 — Khám phá về HÌNH ĐA GIÁC

Dùng một chiếc compas, thước và thước vuông người ta vẽ được nhiều hình đa giác khác nhau và rồi đo được chu vi cũng như diện tích của các hình đó. Ví dụ như hình lục giác sau :

13 — Khám phá về số P Hy Lạp là

Người Hy Lạp và người Babylon đã tìm ra mối tương quan giữa bán kính và chu vi vòng tròn cùng tương quan giữa đường kính và chu vi vòng tròn một cách chính xác hơn.

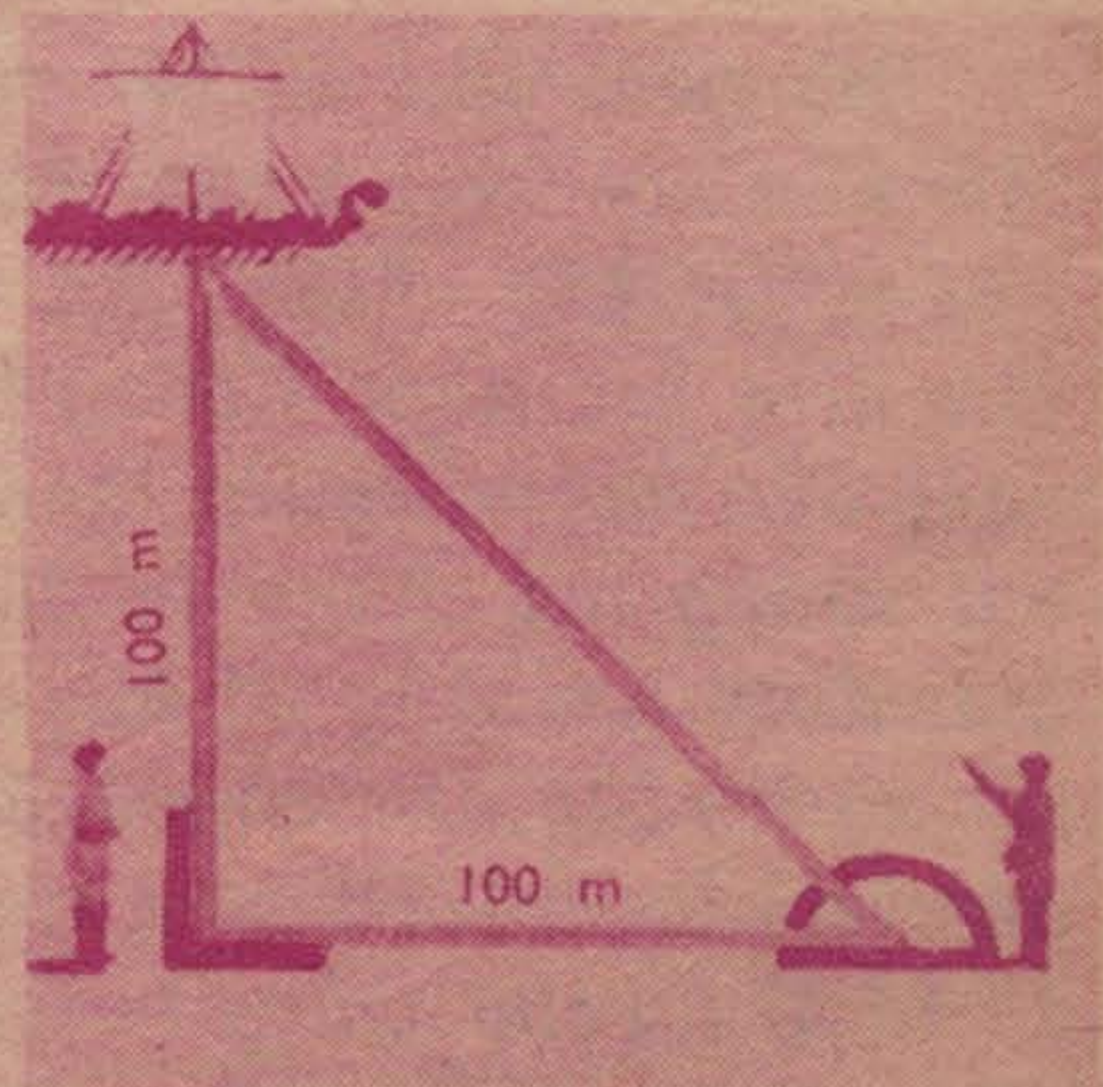
Họ thấy chu vi dài hơn 3,14 đường kính. Họ tính ra chu vi bằng 3,141 lần đường kính. Đến ngày nay thì chu vi vòng tròn bằng 3,1416 lần đường kính. Con số 3,1416 là con số căn bản trong toán học nên đến thế kỷ XVIII sau tây lịch được tượng trưng (tức P trong mẫu tự Hi Lạp) Có nghĩa là chu vi.

Với vòng tròn đường kính 1m thì (chu vi) bằng 3,1416m.

14 — Sự áp dụng môn hình học vào đời sống hàng ngày

Từ thời cổ Hi Lạp (thời nảy sinh các thiên tài vĩ đại như Thalès...) người ta đã áp dụng môn hình học vào các vấn đề thực tiễn của cuộc sống trong các lãnh vực : vật lý, kỹ thuật, thiên văn, kiến trúc... Người Hi Lạp áp dụng hình học để tính hai việc như sau : tính khoảng cách từ một vật tới một người quan sát và tính chiều cao của các dinh thự cơ sở.

Ví dụ 1 : Có một con tàu ngoài biển không thể đi trên nước để tính khoảng cách từ tàu tới bờ, người ta làm cách thức như sau để tính. Người 1 và người 2 đứng cách nhau trên ven biển thế nào để con đường từ tàu tới người 1 và con đường từ người 2 tới người thứ 1 hợp thành góc 90 độ, con đường từ tàu tới người thứ 2 và con đường từ người thứ 1 tới người 2 làm thành một góc 45 độ. Xong xuôi, đánh dấu hai vị trí và đo khoảng cách giữa 2 người tỉ dụ như được 100m thì người ta sẽ biết được khoảng cách từ bờ tới tàu là 100m (trường hợp tam giác vuông cân).

Sách « Học Làm Người »

Bữa nay, chị kể cho các em nghe câu chuyện về chị. «Cái tôi là cái đáng ghét», nhưng vì các em yêu mến chị, nên chị nghĩ có nói về cái tôi của chị chút đỉnh, các em cũng thấy hơi hơi đáng ghét thôi.

Thửa nhỏ, tính chị hay cáu kỉnh giận dỗi. Chị luôn luôn bất mãn. Lúc nào chị cũng đòi mọi sự phải hoàn hảo. (Trong khi bản thân mình thì chẳng có hoàn hảo tí nào, vì mình gât như mướp) Đã thế chị lại rất ghét loại sách «Học Làm Người». Chị nghĩ rằng đó là loại sách giáo điều, khô khốc và giả dối. Nếu không có sự tình cờ (sự tình cờ thật may mắn cho chị) là nhân làm nghề sửa bản vở trước khi in (sửa morasse) chị bỗng thấy cái quan niệm của chị về sách Học Làm Người đã hoàn toàn sai lầm. Chị nhớ hồi đó in cuốn Sống Vui tác giả J. Brun-Ros, dịch giả Tế Xuyên. Cái đoạn mà chị thích, chị lắm nhảm hoài tới thuộc luôn. Chị chép ra cho các em coi nhé:

Nụ cười khả ái, lời vui tai, tâm hồn vui vẻ và can đảm, là những lợi khí chinh phục nhân tâm hiệu lực nhất. Chúng ta hãy nghĩ đến những người thân ái và vui sướng mà chúng ta đã gặp, gia đình ấm cúng và huy hoàng mà họ tạo lập nên, chúng ta hãy nhớ lại cảm tưởng khoan khoái mà họ đã để lại cho chúng ta sau cuộc gặp gỡ, chúng ta sẽ mong ước được giống tánh họ.

Vui Ở Trong

Trên đời, nên xa lánh những kẻ đa sầu vì họ tạo ra một khí hậu lo lắng chung quanh họ. Nên tới gần những người có tánh vui vẻ khích lệ, họ nhìn đời bằng cặp mắt lạc quan, với nụ cười thành thật, không bao giờ họ thấy việc gì bi thảm: lối sống của họ có ảnh hưởng ít nhiều đến người chung quanh.

Muốn giữ nụ cười, muốn có thái độ lành lặn, sốt sắng, nên có chút tinh thần hài hước, bằng cách nhìn quen khía cạnh vui vẻ của sự việc trong những tình thế gay go.

Có tinh thần hài hước, mình bất chấp những khó khăn, nhận xét ra được những vì đáng vui cười trong nghịch cảnh để mà cười chơi thay vì lo lắng. Nhờ tinh thần ấy, mình kêu gọi luôn được cái cười ở kẻ khác làm cho họ bớt đăm chiêu suy nghĩ, trở về với bình thần, trong những lúc gay cấn của đời họ.

Tránh những tư tưởng hoài nghi, tinh thần chủ bại và khuynh hướng nhìn đời ở khía cạnh tối tăm, buồn bã: hạnh phúc đời người sẽ ảnh hưởng vì những thói xấu ấy.

Trong thế gian là một cái gương phản chiếu bản ngã của mỗi người. Người có tâm hồn rộng rãi, tươi đẹp thấy cái gì trong thế gian cũng đẹp; với một người mà tâm hồn méo mó, tất cả cái gì trong thế gian đều xấu, và cũng làm bức tức cho y, không có gì được y lưu ý.

Các em ơi! Chắc sẽ có em phê bình chị rằng cái quan niệm của chị như thế, có vẻ bình thường lắm. Vì con người phải luôn luôn bất mãn với hiện tại thì mới tìm tòi đề tiến lên. Chị đồng ý hoàn toàn. Nhưng các em đề ý một chút khác biệt này. Là trong thâm tâm, ta phải luôn luôn học hỏi để cầu tiến. Nhưng làm được tới mức nào, ta cứ hoan hỷ tới mức đó. Vì đời sống của ta cũng là một tác phẩm nghệ thuật mà ta hoàn toàn trách nhiệm, hoàn toàn chủ động trên con đường kiến tạo hạnh phúc. Từng ngày từng ngày, mình vẫn sống. Nên tìm cách sống sao cho thoải mái và gây cho người chung quanh sự yên ổn tinh thần. Chứ đừng luôn luôn tỏ thái độ bất mãn, làm cho mọi người buồn lây thì chính mình cũng khó còn tinh thần để mà tìm tòi sáng tạo được những tác phẩm **thực sự cần thiết cho hạnh phúc của nhân loại** nữa phải không các em.

thiếu nhi / 17

NGÔI VƯỜN BÌNH TRÀ VÀ NHỮNG TỜ BÁO

PHẠM HOÀNG MINH SƠN

Tất cả những thứ đó là của ông em. Thời gian đối với ông em thật quý báu. Ông em là một người thật đúng mực nhưng dễ dãi hơn bố em. Ông em là người dễ tha thứ và điềm đạm nhất nhà. Buổi sáng ông em thức dậy thật sớm, hơn cả bà bán xôi thường qua nhà em mỗi sáng, em nghĩ có lẽ sớm hơn cả mặt trời. Khi em thức dậy đã thấy ông ngồi ngoài vườn mặc dù trời lạnh, nhắm nháp vài chung trà rồi bách bộ khắp vườn. Ông tập thể dục đấy! Em biết ông tập đi bộ rất nhiều để đến tiệm phở cách nhà khoảng một hai cây số ăn sáng. Có lẽ ông thích phở nhứt vì mỗi sáng ông đều ăn điềm tâm bằng phở. Buổi sáng em biết ông chỉ dùng cho khu vườn. Ông tản bộ thật chậm ngắm những cánh hoa rung rinh trong gió, đôi khi ông gật gù tỏ vẻ bằng lòng. Ông rất khỏe nhiều lúc ông còn xách nước tưới cây hay vạch từng chiếc lá bắt sâu cả tiếng đồng hồ. Nhiều lúc ông đi từ sáng sớm đến trưa mới về và ông sẽ chở theo một chậu hoa. Mỗi khi sáng đến chín giờ không thấy bóng ông là chúng em mừng lắm! thế nào cũng có một cái cây nào theo ông về nhà trưa nay. Tuy vậy ông em hãy còn là con cháu tiên rồng ông thường mặc áo dài màu đỏ hay xanh hồng, chân đi giầy, quần trắng. Em thấy ông tức cười là áo dài, quần dài mà đi giầy. Nếu em nói câu này với bố bố sẽ bảo « Hồn » còn với ông thật nhẹ nhàng :

— Ông cũng tây chứ các con nhỉ ?

Em biết ông rất thích hoa hồng. Trong khu vườn của riêng ông em thấy đủ loại hồng : hồng đỏ, hồng trắng, hồng vàng và cả hồng nhung nữa. Có hôm em hỏi :

— Tại sao ông thích hồng nhỉ?

Mắt nhìn xa xăm ông nói :

— Ngày xưa, ở Bắc, bố ông trồng rất nhiều hồng và dạy ông yêu hoa hồng, cả Bà nữa. Bà thích hoa hồng lắm.

SÁNG TÁC CỦA CÁC EM

muôn hồng nghìn tía

KHOẢNG TRỜI THU ÊM ĐỀM

NGUYỆT THANH

bút nhóm Giăng Mơ Tam Kỳ

Bây giờ trời đã vào thu, Có những cơn nắng hanh vàng vương lên trên bóng lá. Trời thì đầy mây. Mây màu tím trôi lang thang. Em chỉ biết ngồi nhìn. Vì nhìn đề không gian và thời gian thu hẹp trong đôi mắt.

Có bao giờ lá vàng còn mãi? Có bao giờ mùa thu ở cạnh hoài bên em?

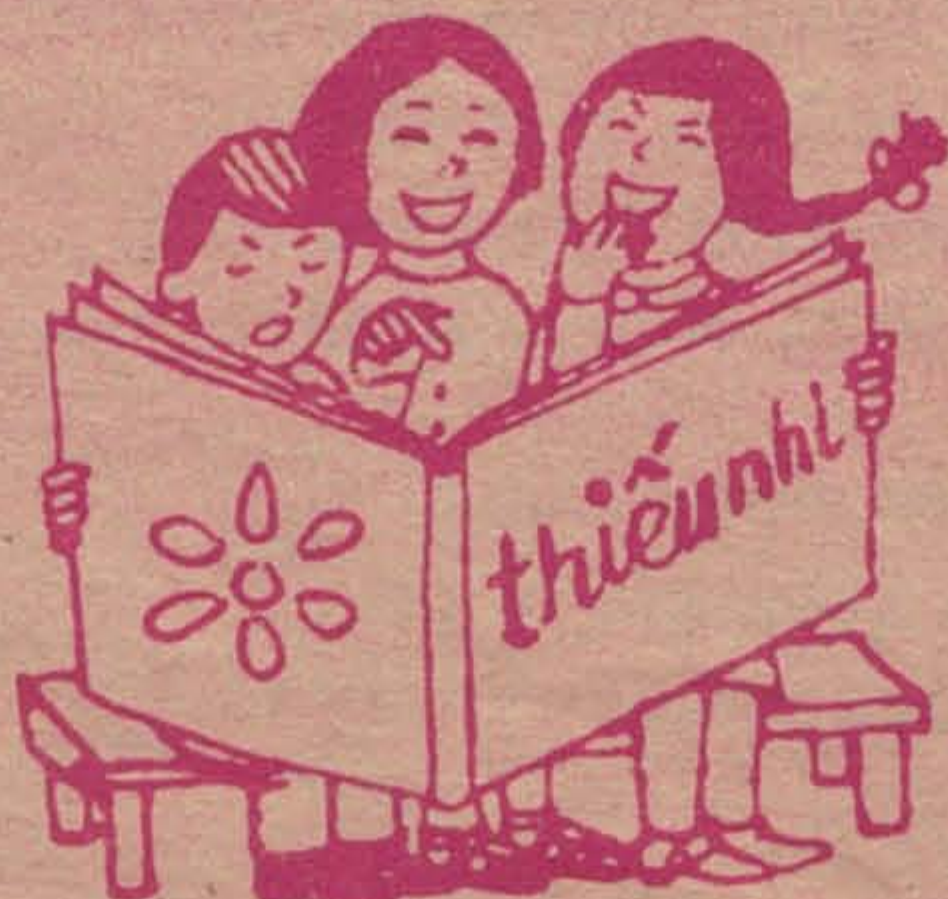
Và có bao giờ những sợi nắng, những sợi mây huyền hoặc được giữ lại muôn đời trong mắt em không? Không. Chắc không. Vì lẽ ấy mà em phải có những thì giờ ngồi thu hồn xa vắng thứ xa vắng nhuộm vàng nhung nhớ. Thế nghĩa là em đã yêu mùa thu. Mùa thu! Đó là một trong những tháng ngày đợi chờ đã đến với em. Nhẹ nhàng, êm đềm và có cả một sự thương yêu vĩnh cửu nữa. Ngày khai trường, đến lớp cũng vào mùa thu và hơn nữa ngày mơ Cung Quảng cũng vào mùa thu. Dư hưởng êm đềm ấy biết nói sao cho xiết.

Trời vào lúc ấy làm tâm hồn mình được bình thản được băng khuâng khi nhìn gió nhẹ lay lá vàng rơi.

Tình cờ em bắt gặp lá vàng. Vừa rơi trên tóc em. Nhìn màu lá chết, nghe cô liêu mọc mòi. Em bóp nát chiếc lá vỡ trong tay mà tưởng chừng như tiếng con tim mình vỡ vụn. Đau xót dâng lên mắt.

Buổi chiều chắc ông sẽ dành đọc quyền cho những tờ báo. Em thấy ông thường ra vườn ngồi nơi cái ghế mây dưới tàn cây thật rậm để xem báo. Mỗi ngày người đưa báo thàng thầy vào cho ông đến năm sáu tờ báo, Ông toàn đọc tin tức và chúng em sẽ đọc cho ông những lúc chữ in mờ để được ông cho xem ké. Có nhiều lúc ông ngồi trên ghế xem tin tức còn chúng em cứ việc quỳ xuống đất mà xem những tranh dành cho Thiếu Nhi và rồi bàn tán loạn ngẫu thể mà ông vẫn ngồi im đọc báo không la rầy một tiếng. Em phục ông quá!

Còn bình trà ông đun nước thật sôi vào khoảng tám chín giờ tối để pha trà. Buổi tối ít khi chúng em thấy ông. Ông ở trong phòng sau bữa cơm tối với bình trà thật đặc và dăm cái bánh đậu xanh. Trà của ông thật đắng, chát. Thế mà ông vẫn khen ngon. Cả các ông bạn của ông và của bố nữa? Mỗi tháng ông sẽ đi chợ hai lần mua thật nhiều hoa nhài để ướp trà. Trà của ông phải là trà Bảo Lộc hay trà Tàu dĩ nhiên tự tay ông sẽ đi mua trà cũng như tự tay ông sẽ pha trà. Ông không thích nhờ vả ai về việc này kể cả những đứa cháu bé nhỏ của ông nữa!...

TRUNG CẦU Ý KIẾN

ĐỘC GIÀ

Thấm thoát Thiếu Nhi đã ra được tới số 10. Mười số với tất cả mọi cố gắng, nỗ lực của tòa soạn nếu so sánh số 1 với số 10, hẳn các em đều đồng ý rằng Thiếu Nhi cứ mỗi ngày một thêm phong phú.

Tổng kết lại, hiện nay Thiếu Nhi đã có được những mục thường xuyên như sau:

1) LÁ THƠ CHỦ NHIỆM: viết theo một phương pháp giản dị, linh động, chân thành rất bổ ích cho các em trau dồi thêm tính tốt.

2) KHẢO CỨU TÌM TÒI KHOA HỌC LỊCH SỬ: đề mở mang kiến thức cho các em như lịch sử đồng hồ, thang máy, hình học, loài nhện v.v...

3) KHÉO TAY LÀM LẤY: giúp các em giải trí sau giờ học mệt nhọc.

Nhiều lần em tự hỏi lấy chính mình... Trời sinh ra mùa thu làm gì để cho mình nhung nhớ?!... Nhưng câu hỏi của em không được trả lời. Trước mặt em mùa thu đã hiện diện rồi. Các thi Văn sĩ yêu mùa thu, yêu khung trời buồn man mác. Em cũng yêu mùa thu... nhưng không có nghĩa em là văn, thi sĩ!... Tuy thế em cũng biết nhận xét. Cũng có tia nhìn lệch lạc mộng mơ. Cũng có tâm hồn đôi tí.

Nghĩa là vừa đề cho em ngồi thừ người nhìn xa vắng thôi.

Hôm nay bầu trời có gió lên. Đây mây trôi bẽnh bồng phiêu du. Lá vàng rơi nhiều quá. Em muốn nhặt lá để đếm. Nhưng trên những ngón tay ít oi này không được là bao. Đành thôi.

Bây giờ Thu u buồn. Thu hiu hắt luyến nhớ. Em vẫn ngồi nhìn. Chắc có lẽ khi màn đêm buông xuống, khuất bóng mây trôi. Chìm bóng lá vàng em mới thôi...

Nguyệt Thanh
(bút nhóm tuổi Giăng Mơ Tom Kỳ)

4) TRUYỆN NGẮN, TRUYỆN CỎ TÍCH KỊCH LỊCH SỬ: đề các em vừa giải trí vừa trau dồi thêm khả năng sáng tác (như của Lê Tất Điều, Đỗ Phương Khanh, Quốc Bảo, Nhật Tiến)

5) TRANH VUI TRỌN KỶ: của họa sĩ Vương Nghiêm.

6) EM HỌC NHẠC: của nhạc sĩ Phạm Đức Huyền và Anh Tuyền

7) NHẠC THIẾU NHI: mỗi kỳ một bản nhạc ngắn, của nhạc sĩ Lâm Tuyền và Thi Sĩ Huy Trâm.

8) VƯỜN HỒNG: của chị Đỗ Phương Khanh.

9) TÒ MÒ, TẠI SAO: nhằm trả lời các câu hỏi ngắn mà các em cần biết.

10) TRANG KỸ THUẬT: của anh Bình Electronic

11) THẮC MẮC CỦA EM: do anh Bách Khoa và một nhóm giáo sư phụ trách.

12) TRÁI TIM HỒNG: đăng những hành động anh hùng của các Thiếu Nhi VN kể từ số 11, do Trọng Ân phụ trách.

13) NON SÔNG GẮM VÓC: tả lại những danh lam thắng cảnh của nước nhà do Nguyễn Tài Năng phụ trách.

14) TRANG GIẢI TRÍ: gồm đồ vui, nhận xét, câu đố, ô chữ, ảo thuật v.v...

15) BƯỞI TRONG VƯỜN: đăng thơ của các em.

16) MUÔN HỒNG NGHÌN TÍA: đăng truyện ngắn, tùy bút của các em.

17) BÀI LUẬN HAY NHẤT LỚP: nhằm khuyến khích các em chăm chỉ trau dồi môn quốc văn.

18) CUỘC THI SÁNG TÁC: đề các em thi đua sáng tác.

19) GIA ĐÌNH THIẾU NHI: kết dây thân ái giữa những tâm hồn trong sáng đề cùng theo đuổi những hoạt động phục vụ cho Thiếu Nhi.

20) PHIM DÀI: cuộc thám hiểm Phi Châu của Tin Tin

21) CHUYỆN LẠ BỐN PHƯƠNG: Kèm theo hình ảnh vui lạ, cụ thể.

22) TRUYỆN DÀI: của Vũ Hạnh, Nhật Tiến.

Đề nội dung tờ báo mỗi ngày một thích ứng hơn đối với các em, Tòa soạn quyết định mở cuộc trưng cầu ý kiến độc giả với những câu hỏi sau đây:

1) Các em muốn bỏ những mục nào trong Thiếu Nhi?

2) Các em muốn duy trì những mục nào trong Thiếu Nhi?

3) Các em muốn mục nào tăng thêm trang? mục nào bớt số trang đi.

4) Các em đề nghị Thiếu Nhi nên mở thêm mục nào nữa?

5) Các nhận xét, đề nghị khác ngoài 4 câu hỏi ở trên.

Thiếu Nhi mong mỗi các em góp ý đóng góp, Tòa soạn sẽ căn cứ vào những ý kiến xác đáng để cải tiến Thiếu Nhi mỗi ngày một thêm phong phú, bổ ích hơn lên.

BÀI LUẬN

hay nhất lớp

Trường : QUỐC ANH

Lớp : NĂM

Tên : Khiếu thị Lan Hương

LỜI PHÊ của Giáo Sư :

Khá

ĐIỂM LUẬN : 7

VIẾT : 6,5

Đề : Em đã có dịp chứng kiến cuộc tranh luận của 2 người bạn về vấn đề hạnh kiểm và học vấn. Em hãy thuật lại cuộc tranh luận ấy và cho biết ý kiến của em.

BÀI LÀM

Cũng như thường lệ, cứ mỗi sáng chủ nhật là Anh Hùng đến nhà em chơi, nhưng hôm nay lại có thêm anh Sơn nữa.

Chúng em ngồi nói chuyện với nhau một lúc thì quay sang chuyện học. Nghe nói tới chuyện học, anh Hùng bèn nói :

— Trong lớp có anh Liêm là học giỏi nhất. Tôi mà được như thế thì còn gì bằng.

Nghe thế, Sơn cãi lại :

— Tôi đồng ý là Liêm học giỏi thật, nhưng anh ta lại quá kiêu căng phách lối, không ai ưa cho vô.

Hùng cãi lại :

— Anh không ưa thì hồng cần chó miễn là học giỏi thì thôi, ai cũng phục cả. Cũng như là ta bạn đồ sang trọng, đi ra đường, ai cũng nể cả.

Nghe xong, Sơn cãi lại :

— Đề tôi nói cho ông bạn biết, nếu ông bạn học giỏi, ai cũng thích cả, nhưng nếu ông bạn có học giỏi, không có hạnh kiểm tốt người ta đâm ra ghét, không thích. Bộ bạn quên câu. «Tốt danh hơn lành áo» rồi sao. Còn chuyện Nguyễn

hữu Cầu bộ bạn cũng không nhớ à !. Tôi công nhận là Cầu có học giỏi, nhưng không có hạnh kiểm, sau này lớn lên, làm giặc cướp, không có lợi cho nước nhà gì cả. Vì vậy mà hạnh kiểm tốt rất quan trọng đấy nhé.

Hùng thấy hơi có lý, nhưng cũng cổ cãi bướng :

— Nhưng nhờ học giỏi, sau này ta đi làm cũng được vậy.

Sơn vọt miệng cãi lại :

— Ê ! ê ! đi làm người ta cũng kiểm soát hạnh kiểm nữa chứ.

Thấy đến lúc gay go rồi không ai chịu thua ai, em bèn giảng hòa :

— Đây hai bạn. Tôi công nhận là ai cũng có lý cả. Nhưng nhờ có học giả, ta mới có thể lập nên sự nghiệp, nhưng nếu có học giả, ta cần phải có hạnh kiểm tốt thì ai ai cũng quý trọng ta cả. Cũng như là ta có một con dao nhưng dao này cùn, không cắt được. Nhưng nếu ta có con dao bén, mà xử dụng bừa bãi, thì sinh ra nguy hiểm phải không các bạn.

Thấy tôi nói vậy, cả hai đều cho là hợp lý, đều cười với nhau, và rủ nhau đi chơi.

Trường Tiểu học Cộng Đồng

TÂN HÒA (4)

Lớp : 5A

ST số : 40 H S

Tên họ : PHẠM THỊ THÁI

Số điểm được chấm nhất : 7

Lời phê : KHÁ

Đề : Em đã trông thấy khóm mía hãy tả lại

BÀI LÀM

Sau vườn nhà em, bà em có chừa một khoảng đất trống để trồng mía.

Thân cây cao độ hai thước. Cầm đến cây mía em thấy vỏ nhẵn. Lá dài và cong khi còn non thì màu xanh nhưng khi già thì đổi sang màu vàng. Vì sợ mía ngã khi có gió to nên bà em cột lại thành từng khóm và bỏ những lá vàng. Khi ăn, em chặt ra và róc vỏ ngoài chỉ còn thấy một màu trắng trắng mà thôi, khi em ra đến khóm mía là thấy những đốt ở dưới nhặt lại và có những rễ phụ mọc ra ở dưới đốt đó. Trên những đốt có nhiều mắt, từ những mắt mới mọc ra tược. Em tiện ra từng lóng nhỏ và ăn nghe rất ngọt. Mía cũng có lợi rất nhiều cho chúng ta, cây dùng để ăn, để uống nước, làm đường và ép mật. Không có cây gì mà dễ trồng hơn cây mía, vì thế những nhà ở bờ sông thường trồng mía để làm đường. Ở miền quê người ta trồng mía để dỗ trẻ em.

Bà em tuy không ăn được mía nhưng cũng chăm sóc, bón phân để làm quà cho các cháu.

Gia Đình Thiếu Nhi

TRẦN TRỌNG ĐỨC

TRƯƠNG MINH NHẬT

HUỖNH ANH TUẤN

PHẠM QUANG HÀ

DƯƠNG NGHIỆP QUẢNG

BÙI VĨNH HÒA.

TRẦN HỒNG CƠ

HOÀNG VĂN HIỀN

NGUYỄN VĂN TUẤN

TRÌNH CHÂU MINH

TRƯƠNG HỒNG LINH

TRƯƠNG QUANG KIẾT

LÊ THIÊN NHƠN

NGUYỄN ANH DŨNG

VÕ VĂN VỸ

LÊ VĂN ĐÀU

VÕ SĨ ÚT

CHUNG VINH

HUỖNH PHÚC BỬU

ĐỖ HÙNG CƯỜNG

PHẠM THỊ DUNG

ĐẶNG THỊ NGỌC NGÀ

NGUYỄN THỊ
THU HUYỀN

NGUYỄN THỊ KIM LAN

HUỖNH THỊ HƯƠNG

NGUYỄN THỊ
NHA TRANG

ĐỖ THỊ
NGỌC TRANG

NGUYỄN THỊ
MINH THUẬN

PHAN THANH VĂN

HUỖNH THỊ NGÀ.

THẮC MẮC CỦA EM

Hỏi : 1) Mặt sau củatờ báo Thiếu Nhi có ghi hàng chữ : Biên lai chính thức số 931 — BTT — NBC — HC BC. Đó là những chữ gì.

2) Tại sao khi trưa, lúc trời nắng, đi trên con đường nhựa ta thấy hình như có nước và khi đến gần nó mất đi.

3) Mỗi khi làm công việc gì không thành người ta hay nói là Công Dã Tràng. Vậy Công Dã Tràng là gì? Sự tích của Công Dã Tràng ra sao?

Em **TRƯƠNG THỊ NGỌC ÁNH**
(Mỹ Tho)

Đáp : 1) Mỗi khi một tờ báo được phép xuất bản thì Bộ Thông Tin cấp cho tòa báo một biên lai chính thức thay cho giấy phép như Biên lai của Thiếu Nhi số 931/BTT/NBC/HCBC (Bộ Thông Tin — Nha Báo Chí — Hành Chánh Báo Chí).

2) Ánh sáng khi qua một vật trong suốt thì đổi hướng gọi là sự khúc xạ. Bầu không khí quanh ta trong suốt, nên ánh sáng bị khúc xạ. Nhưng vì lúc nắng, không khí không đẳng hướng (nghĩa là không giống hệt nhau) càng xuống thấp, mặt đất càng nóng, ánh sáng càng lệch đi nhiều. Tới một lúc nào đó, sát mặt đất, thì tia sáng bị hắt ngược trở lại, biến lớp không khí sát mặt đất thành một gương phẳng (như mặt hồ ao) làm ta có cảm tưởng như lớp không khí tại đó là một vũng nước. Hiện tượng này gọi là sự phản chiếu toàn phần, gây ra ảo ảnh ở sa mạc. Khi ta tới gần, hiện tượng này mất đi vì mắt ta không còn bắt được tia phản chiếu nữa.

3) Khi ra bãi biển, em sẽ thấy trên mặt cát có những lốm đốm nhỏ bằng cỡ hạt ngô đùn từ trong cát ra. Đó là công trình của những con vật bé xiu gọi là con Dã Tràng chỉ trong chốc lát là lại bị sóng biển xô vào, xóa đi hết. Bởi thế mới có câu :

*Dã Tràng se cát biển đông
Nhọc lòng mà chẳng nên công trạng gì !*

Hỏi : 1) Tại sao những cuộc lễ lại bắn 21 phát súng thần công để chào mừng mà không bắn 15, hay 10 phát chẳng hạn. Vậy 21 phát có ngụ ý gì không?

2) Người ta nói chu kỳ của quả đất xoay một vòng là 365 ngày. Vậy câu nói đó có đúng không? Có thêm bớt giờ phút nào không?

3) Em muốn biết tên của người đã trèo lên núi lửa Popocatepatl lần thứ nhất năm 1520.

Em **MÃN-LINH** (Đà-Nẵng)

Đáp : 1/ Lễ bắn chào mừng bằng súng thần công có vào thế kỷ thứ 5 do nước Anh đặt ra. Đầu thế kỷ 14 số đạn được ấn định bắn chào là 7 phát. Vì số bảy tượng trưng cho 7 hành tinh, ngoài ra mặt trăng thay đổi theo chu kỳ 7 ngày, theo. Sáng thế kỷ trái đất cũng cấu tạo trong 7 ngày.

Sau đó họ tăng lên gấp ba lần là 21 phát vì số ba tượng trưng cho không gian có ba chiều/Thiên chúa có ba ngôi. Nói tóm lại số ba là con số thiêng liêng. Con số bắn 21 phát này được chính thức quốc tế công nhận từ ngày 18/8/1875 do đề nghị của Anh quốc. Thường thường lễ được quy định như sau cho các vị đến thăm:

21 phát cho Tổng Thống.
19 phát — Phó tổng thống.
19 phát — Bộ trưởng Quốc phòng
17 phát — Thủy sư đề đốc.
15 phát — Đô đốc.
13 — — Phó đô đốc
11 — — Đề đốc.

Lịch sử về bắn chào mừng nhiều nhất là ngày sinh của hoàng tử nước Anh được bắn 101 phát và Tổng thống Nam tư là TITO đã cho bắn 105 phát chào mừng khi một nhân vật VN thuộc miền Bắc, thăm viếng nước cộng sản Nam Tư.

2/ Quả đất xoay quanh nó một vòng hết có 24 giờ là một ngày. Còn nó xoay quanh mặt trời mới

phải hết một năm, tức 365 ngày và 1 phần tư. Người ta không tính số giờ lẻ, vì phức tạp, nhưng dồn số lẻ này vào năm nhuận và cứ bốn năm nhuận, tháng hai dương lịch có 29 ngày, khác với năm thường chỉ có 28 ngày thôi.

3) Câu hỏi này của em có tính cách thách đố, làm tòa soạn hơi buồn lòng. Bởi nếu em đã có tài liệu núi lửa Popocatepatl (?) được trèo lên vào năm 1520 thì hẳn em cũng đã rõ người trèo lên là ai rồi. Em chưa hiểu mục đích của Mục THẮC MẮC CỦA EM này. Tòa soạn chỉ cốt giúp các em giải đáp những kiến thức phổ thông mà đa số các em thường thắc mắc, chứ không có chủ tâm tự khoe mình là biết hết. Tuy nhiên các độc giả của Thiếu Nhi nếu ai có tài liệu trả lời được câu hỏi thứ 3 của em MÃN LINH này, xin gửi về tòa soạn, chúng tôi xin cảm ơn.

Tiện đây, chúng tôi cũng xin nhắc các em là, để trả lời được mỗi câu hỏi của các em, anh chị em trong tòa soạn đã phải bỏ rất nhiều công tra cứu tại các thư viện, các sách cũ, các kinh nghiệm cũng như kiến thức của những vị chuyên môn. Tòa soạn tình nguyện làm việc đó chỉ vì các em chứ không tự nhận mình là cái gì cũng biết. Bởi vì kiến thức của chúng ta chỉ là một hạt muối, trước cả một đại dương của những điều mà ta chưa biết.

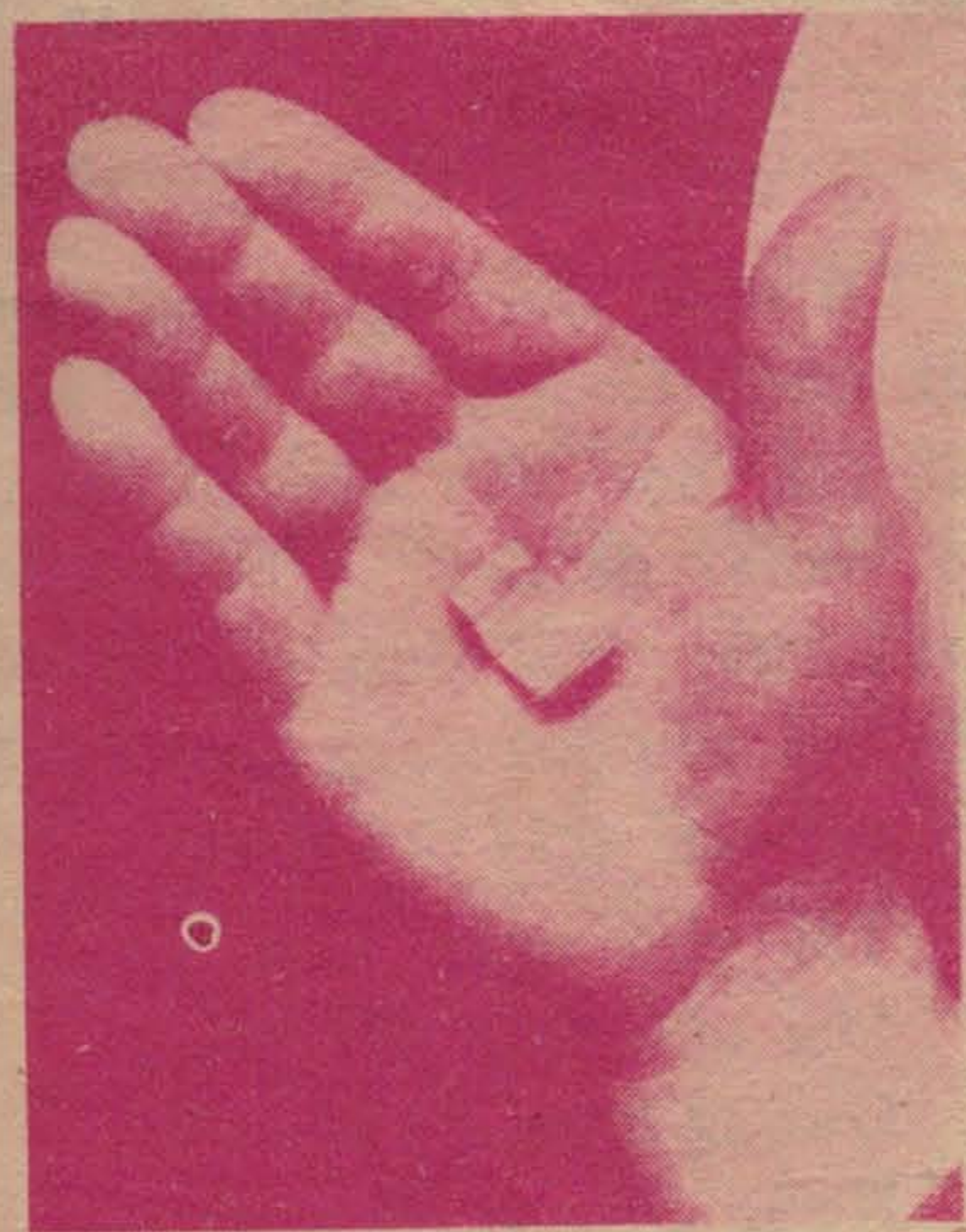
Mong các em đừng mang tinh thần thách đố vào mục này, để làm giảm ý nghĩa tốt đẹp mà tòa soạn đã vạch ra.

CHUYỆN LẠ BỐN PHƯƠNG

GÀ THAY CHÓ

Ở thành phố Tokyo bên Nhật, người ta đã có sáng kiến dùng gà trống thay chó để dẫn đường cho các người mù. Sau nhiều thí nghiệm người ta đã kết luận là bọn gà cũng khôn như chó và các người mù có thể tin tưởng ở sự dẫn dắt của chúng. Nuôi gà cho chúng dẫn đường được một cái lợi là khi nào chúng quá tệ người ta có thể cho ngay vào... nước sôi! Nói rõn vậy chứ, ai mà nỡ phải không nhỉ.

QUYỀN SÁCH BÉ TÍ NHẤT THẾ GIỚI

Người ta vừa tìm được ở Bergamo bên Ý hai bản của một quyền sách nhỏ nhất thế giới. Đó là tập thơ của nhà bác học Galilée viết năm 1615 cho Christine de Lorraine và được in ở Padone (tiểu muội không thấy nói được in vào năm nào). Nó nhỏ đến nỗi mỗi bản chỉ cân nặng một gram rưỡi, gồm có hai trăm sáu mươi bảy trang và chứa bốn ngàn chữ. Các bạn có biết không, kích thước của nó chỉ bằng miếng đường ăn: ngang 12 ly, và dài 7 ly mét.

Tiểu muội đoán rằng sau khi in xong cuốn sách, thợ nhà in đều phải mang kính cận thị hết.

CHÓ VỚI KHỈ

Chú khỉ tên là Baby và chú chó tên là Peppi, trong một cuộc triển lãm ở Tây Bá Linh, chú khỉ nhà ta đã ngồi ngay ngắn trên lưng chú chó và di chuyển trước mắt mọi người. Cuộc triển lãm được đặt tên là «Những thú vật bạn con người» đã làm cho loài người tìm gặp những cái hay hay dễ thương của loài vật.

SỐNG CHUNG HÒA BÌNH

Ít bao giờ ta thấy chó và mèo sống chung với nhau, mới đến gần nhau chúng đã gầm gừ chực đánh nhau rồi. Đến chuyện ăn uống chung mới thật là hi hữu, vậy mà chuyện đó đã xảy ra thực đấy các bạn ạ.

Tiểu muội tôi vừa bắt gặp tấm ảnh chụp chó với mèo ăn uống chung thấy lạ tiểu muội vội vàng trình làng bé tí ngay.

Tiểu muội tôi cho rằng phe bé tí ta có lẽ phải suy nghĩ nhiều về tấm ảnh này có phải không các bạn?

CUỘC THI

SÁNG TÁC

BÀI CHỌN ĐĂNG SỐ 10

NIỀM VUI BẤT HẠNH

TRẦN HÒA

Bây giờ Minh không còn ra hè ngồi khóc nữa, nó đã thấy quen thuộc và vui vẻ với những khung cảnh nơi quê nội. Buổi tối nó nghe Hùng kể chuyện lịch sử một cách thích thú đôi khi kể cả chuyện tiểu lâm nữa. Buổi sáng Minh chạy theo chị Mai ra vườn bắt sâu, tưới hoa và xem những nụ hoa mới nở, hết theo chị Mai nó lại chạy vào nhà cùng mẹ tôi cho gà ăn. Chỉ có chừng ấy việc mà nó lảng xảng cả buổi sáng, đôi khi nó quên cả rửa mặt.

Minh thức dậy thật sớm theo chị Mai ra giếng. Chị Mai nhìn Minh cười thật tươi, nó cũng nhìn những chiếc răng sún cười, đôi tay nhỏ nó đưa vào thùng nước tưới hoa khoác nước lia lia vào mặt mà ghen vẫn còn đóng hai bên khoé mắt, nó ngược mặt nhìn lên. Chị Mai ôm lấy Minh vào lòng hôn nhẹ lên trán cháu, nó cảm thấy se chiếc khoen tròn trên tai chị.

Chị Mai xách thùng nước đi trước, Minh cũng cầm một lon nước nhỏ chạy lúp xúp theo sau miệng nói líu lo. Vài con chim ngủ mê nghe tiếng động vụt bay lên, Minh cười hô hố nhìn chị Mai. Chị Mai nâng cao thùng nước tưới lên những cuốn hoa lan, hoa huệ. Minh chạy về phía cây hoa đại nhặt những cánh hoa rụng, nó lựa một nụ hoa lớn nhất để lên mũi hít một hơi dài như chị Mai thường làm. Minh trao những cánh hoa đại cho chị Mai, chị bảo nó đi tìm cho chị sợi dây nhỏ. Chị Mai cầm cọng dây nhỏ trên tay Minh, chị khâu những

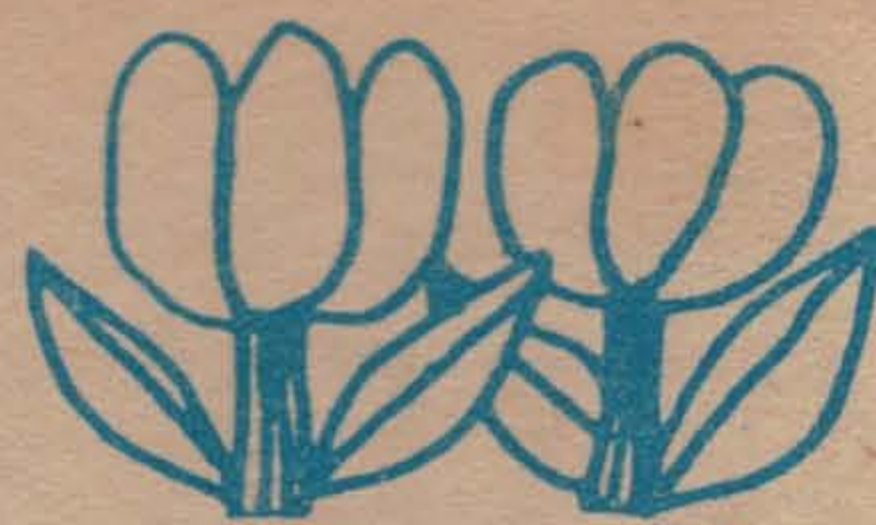
cánh hoa lại thành một vòng hoa thật đẹp, Minh ngờ ngác chưa biết cô nó làm gì. Chị Mai bảo Minh nhắm mắt lại, nó nghe lời nhắm chặt mắt lại, chị đặt khẽ vòng hoa vào cổ nó, theo lời chị Mai nó mở mắt ra, ngửi thấy mùi thơm Minh nhìn xuống cổ mình, nó cười lên khoái chí thật thoải mái, chị Mai âu yếm bẹo lấy má cháu, mắc cổ một cách vô cớ, Minh cảm thấy chạy vào nhà.

Đàn gà đang ăn trước nhà thấy bóng Minh chạy qua hoảng sợ kêu oang oác, Minh sợ hãi nhìn mẹ tôi bà vẫn cười âu yếm nhìn đứa cháu nội. Minh nửa mừng rỡ, nửa cảm động chạy đến sa vào lòng bà nhận cái xoa đầu. Minh bắt chước bà nội hốt một nhúm lúa vãi cho gà ăn.

Minh đứng chấp tay sau lưng xem Hùng đánh răng, nó lấy tay sờ những bọt kem dưới đất, Hùng ra đầu bảo cháu đừng làm thế. Thấy đôi mắt thích muốn và tò mò của Minh, Hùng trao cho cháu những bót nhỏ và chỉ cho nó đánh răng. Mùi kem ngọt và cay cay Minh thấy lạ cười lên làm văng kem tung toé. Hùng buồn cười nhìn những nét ngây thơ trên mặt cháu.

Mãi lo cho chơi quên ngủ trưa Minh chạy ra dưới bóng dừa, nó ngồi trước những cọng lá dừa cho Hùng. Minh say sưa đưa mắt nhìn chú thấy những cái đồng hồ, mắt kiến và những cái chong chóng bằng bằng lá dừa. Hai mắt mỏi dờ, Minh gục đầu xuống gốc dừa nằm ngủ khò.

Cái lứa tuổi ngây thơ của Minh chẳng bao giờ cho nó nghĩ xa hơn, nếu có chỉ khoảnh khắc nào rồi tắc lạng. Minh không biết tại sao nó phải xa gia đình với sáu tuổi đầu để đến đây ở. Minh chỉ nghe người chị dâu tôi nói qua loa «Má không thể săn sóc con chu đáo, má gửi con về ở với nội, rảnh rồi má sẽ lên thăm con». Má Minh chỉ nói chừng đó rồi ôm nó khóc ròng, Minh cũng khóc theo. Bây giờ có lẽ nó đã an phận nơi quê nội cho đến ngày khôn lớn, ngày nghe ông bà nội cho biết cái chết của cha nó, ngày nó thấu hiểu được sự thiệt thòi của trẻ mồ côi mà nói đó Minh đã có điểm phúc lãnh chịu rất ít.

BÀI CHỌN ĐĂNG SỐ 11

ƯỚC

Nguyễn văn Thông
Don Bos co Thủ Đức

Chiều ngày thứ nhì trong những ngày nghỉ hè của tôi, trời mưa tầm tã. Mưa suốt từ sau bữa cơm trưa đến chiều tối mà vẫn nặng hạt, gió vẫn giạt tung bưng. Tôi mới về chưa quen công việc của ba mẹ tôi nên dù thấy các ngài lo lắng sốt ruột về những mảnh vườn tận ngài đồng, mà tôi chẳng biết làm gì để giúp các ngài. Tôi đành khoác chăn co ro bên cửa sổ nhìn mưa, cơn đường đầy nước lẫn bùn.

Tôi ngồi thò tay hứng những giọt nước từ mái tôn chảy xuống lạnh giá, đọc nho nhỏ những bài thơ «mưa» để thưởng thức cái buổi mưa hè này, hòa nhịp với những ý thơ, mà nếu đọc trong lớp thì chẳng bao giờ cảm thấy thú vị cả.

Tôi nhớ ngày năm xưa
Mái nhà mang tiếng mưa
Đương ngày mà hóa tối
Nước chảy át lời thưa
Gió tung đầu ngọn mít
Gió nghiêng thân cây dừa

Tôi tưởng tượng một cô Hiền của thi sĩ Hồ Dzếnh ngồi bên nhà trước mặt, mặc dầu mưa làm khoảng cách ấy tối om, một hàng dâm bụt lá xanh đen cử động dưới những hạt nước mưa sáng bóng.

Tôi và Hiền ở cách
Vén vén một giàn dưa
Tay tôi làm loa miệng
Hỏi : Hiền ăn cơm chưa
Chừng nghe không rõ tiếng
Hiền đáp : Hai giờ trưa

Tôi thích thú lấy tay làm loa gọi lớn, băng quơ :

— Ăn cơm chưa.

Cùng lúc ấy tôi mỉm cười nhìn về phía cuối đường. Mưa tối om. Một người co ro trong chiếc áo tơi nhanh chân bước về phía nhà tôi.

Tôi cũng bắc loa gọi :

— Bác ời, đi đâu thế ? Mưa quá bác vào chơi, bác.

Người ấy vẫn cúi đầu, chiếc nón lá chắn những hạt mưa lớn kêu lộp bộp, bước vào nhà tôi. Bảy giờ tôi mới rõ người ấy là ba tôi. Điều làm tôi ngạc nhiên hơn hết là thấy ba tôi tiêu tụy quá. Ba tôi cởi áo giọng lo lắng :

— Mẹ nó ời, nước ngập hết vườn rồi, trôi sạch hai luống cải đáng lẽ ngày mai bán !

Mẹ tôi lo lắng ngay :

— Thôi chết. Vậy là cũng toi luôn mấy luống tôi mới gieo ! Ba tôi lo hơn cả. Tôi trông bộ mặt gầy gầy và râu ria của ông tiêu tụy quá, khác xa bộ mặt chiều qua lúc tôi mới về. Ông tính toán :

— Như vậy mất ít ra cũng 7, 8 ngàn bạc. Rồi cả tuần tới sẽ chẳng có gì bán hết, ngồi nhà mà chơi !

Tôi hết nhìn ba lại nhìn mẹ. Không ngờ trận mưa làm hại nhà tôi đến thế. Mẹ tôi lâu lâu chép miệng thở dài. Ba ngồi bó gối trên ghế im lìm nhìn những chiếc bong bóng ngoài hiên, lâu lâu ông nhìn tôi một cái. Tôi chẳng biết nói gì với các ngài lúc này nên đành im lặng nhìn mưa.

Tôi đâm buồn nghĩ về cái gì đen tối như làn mưa trước mặt. Nghĩ về mẹ tôi, về ba tôi, về ngôi nhà của chúng tôi. Mọi sự đều quê mùa ảm đạm. Những ngày mới xa nhà, thỉnh thoảng tôi có nghĩ về nơi này, ngôi nhà buồn của tôi, trong đó có ba, mẹ ngày ngày âm thầm sống trong đó... Tình cảm ngày ấy thật dây dứt, nhưng rồi tôi cũng quên đi. Giờ đây nó sống lại, buồn ngay chính ở nơi tôi đang hiện diện.

Thấm thoát đã 6 năm trường. Ngôi nhà tôi chẳng thay đổi nhưng ba, mẹ đã thay đổi và thay đổi nhanh quá. Các ngài già đi trông thấy, nhất là ba tôi. Và bây giờ ba già hơn ngày hôm qua không biết đến mấy tuổi.

Tôi không nhìn ba nhưng nhìn mưa. Tôi nghĩ đến sự thay đổi của ba, mẹ và nghĩ đến tôi. Tôi lớn và ba, mẹ già đi. Các ngài già đi một cách tội nghiệp, bởi vì các ngài không không tham vọng, không chống cự

mà chỉ âm thầm chịu đựng vậy thôi. Chỉ có một vài lần ba nói với tôi rằng, ba mẹ trông chờ nơi tôi và mấy đứa em. Ba không nhiều lời nên tôi biết chắc ba, mẹ tin nơi chúng tôi lắm, nhất là tôi. Tôi đi học, cảm thấy rằng, mỗi ngày biết thêm điều mới lạ, chân trời mệnh mông chờ đón tôi, tôi nhiều ao ước, ước học thật giỏi, làm thật lớn... tôi vô tư ước vọng. Nhưng đằng sau tôi, có ba, mẹ thúc đẩy, lo lắng cơm ăn áo mặc, ước cho tôi nên người, các ngài chẳng bao giờ biết đến cái thế giới ước vọng của tôi cả.

Ồi tội nghiệp. Ba, mẹ luôn luôn cầm cúi trên ruộng vườn, hy sinh đủ thứ cho chúng tôi nhưng chẳng bao giờ các ngài biết thêm cái gì khác. Ba tôi thích toán lắm. Những lần tôi kèm em tôi, ba thường ngồi chăm chú để ý đến những phương trình toán học và những định luật vật lý. Ba khoái lắm. Đôi lần, ba đòi giải thay em tôi vì nó bí, mặc dù ba cũng không giải nổi. Ồi, đời là thế. Sáu năm trước, ba dạy toán tôi, nhưng bây giờ, ba mù tịt về những phương trình, định luật của tôi ! Biết làm sao được, tôi chẳng thể dạy ba cũng như ba chẳng có giờ học thêm.

Tôi liếc nhìn ba. Ba gầy và tiêu tụy. Có lần tôi hỏi tuổi ba nhưng ba chẳng bao giờ nhớ chắc tuổi mình cả. Nhớ làm chi cái tuổi già tăng vùn vút ấy. Hồi xưa ba hình như 42, bây giờ chắc 48. Tôi năm nay 17, chưa hết trung học. Biết bao giờ có sự nghiệp đây ; ba, mẹ còn đủ sức cho tôi ăn học tới đó không. Ít ra cũng 7, 8 năm nữa. Lại còn đứa em út mới 5 tuổi, chưa học hành gì cả.

Tôi tự thấy khoác trách nhiệm rồi. 7 năm nữa không biết tôi sẽ thành kỹ sư hay bác sĩ không nhỉ, hay phải đi lính, rồi chết, rồi để ba, mẹ già hơn nữa, cố gắng nuôi mấy đứa em còn bé bỏng chưa biết gì cả, không, tôi sẽ cố gắng học để khỏi đi lính, khỏi chết, ba, mẹ khỏi già trước tuổi. Tôi sẽ thành kỹ sư hay bác sĩ, hay nghề nghiệp gì có nhiều tiền để nuôi các em tôi đi học, để ba, mẹ thôi đồ mờ hời trên mảnh vườn chẳng tươi tốt gì.

Ngày ấy nhà tôi hết lụp xụp, ba mẹ sẽ rảnh rỗi để học thêm. Ba sẽ học toán, tôi sẽ bỏ ít giờ để chỉ cho ba.

Tôi mong ước vẹn vẹn có vậy nhưng ngày ấy còn xa quá. Ba, mẹ vẫn ngồi buồn ở kia, tôi vẫn là đứa nhỏ nhìn trời mưa đen tối.

Bữa cơm tối hôm ấy nhạt nhẽo. Tôi gọi chuyện với ba :

— Ba ba, giữa kỹ sư và bác sĩ ba thích nghề nào ?

Ba nhìn tôi lạ lùng vì câu hỏi lạc lõng ấy. Nhưng tôi nói, tôi sẽ chọn một nghề thật nhiều tiền và dễ dễ, đừng lâu quá. Tôi nói đơn sơ những ý nghĩ ban chiều với ba, mẹ. Các ngài nhìn tôi cảm động lắm. Ba, mẹ mỗi người một ý kiến làm như sự nghiệp ấy tôi với tay một cái là được. Ba dơ cái cầm râu ria lồm chồm trông rạng rỡ và cứng cỏi, nói giọng triết lý :

— Nhớ, ao ước cái gì mà đừng quên hiện tại, là phải học trước, bởi vì cái gì tới thì nó sẽ tới.

Ồi, sung sướng ! Các ngài vẫn tin nơi tôi lắm. Tôi không thể để các ngài phụ lòng được.

Tôi bước ra hiên, mưa còn rá rích nhưng tôi thấy lòng ấm áp. Tôi muốn đọc một bài thơ thật vui nhưng tôi quên tiết, đành đọc tiếp bài thơ hồi chiều :

Trời mưa rồi trời mưa
Sân nhà đầy bong bóng
Hai tôi ngồi mơ mộng
Đếm mãi vẫn đương thừa...

CƯỜI

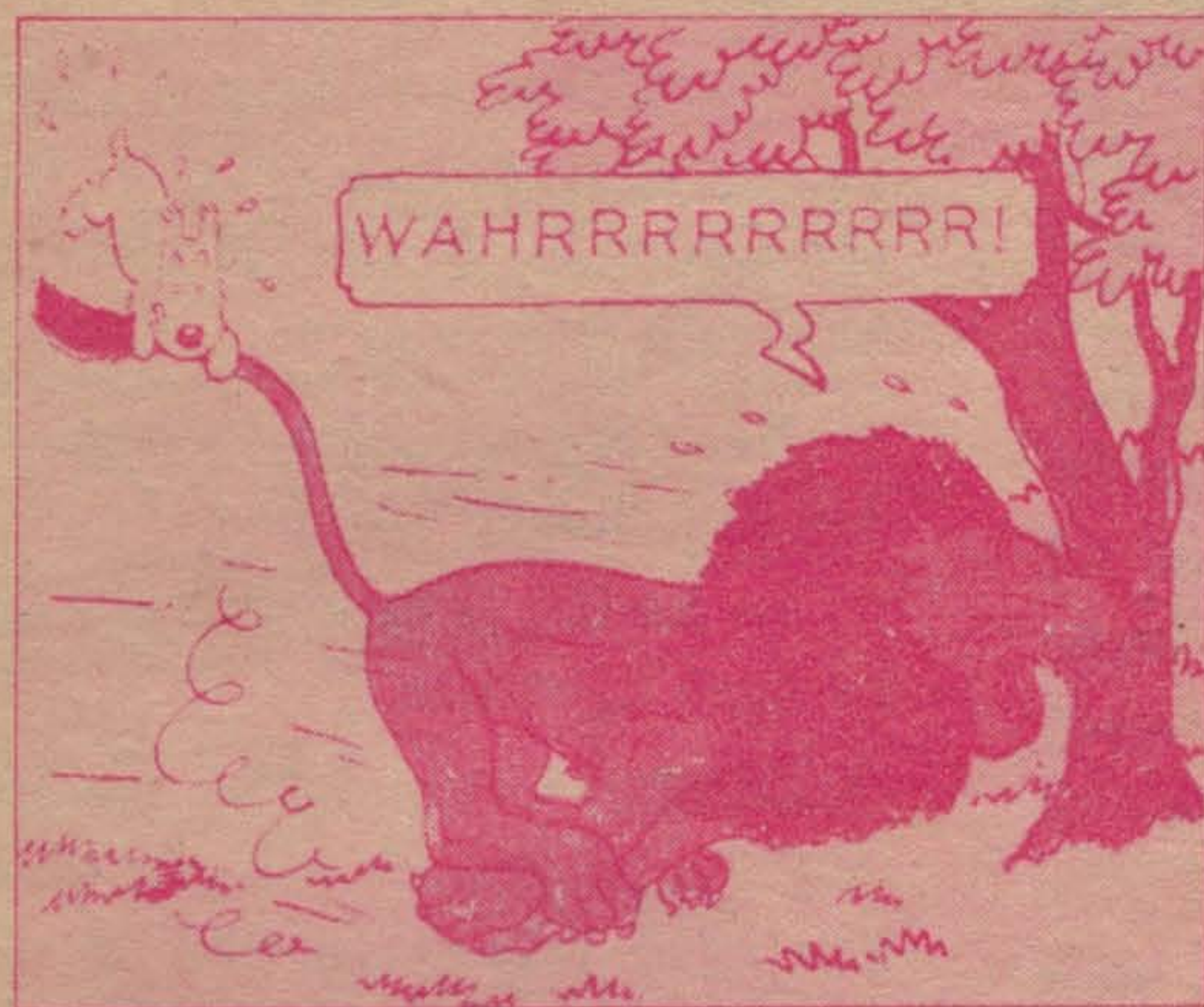

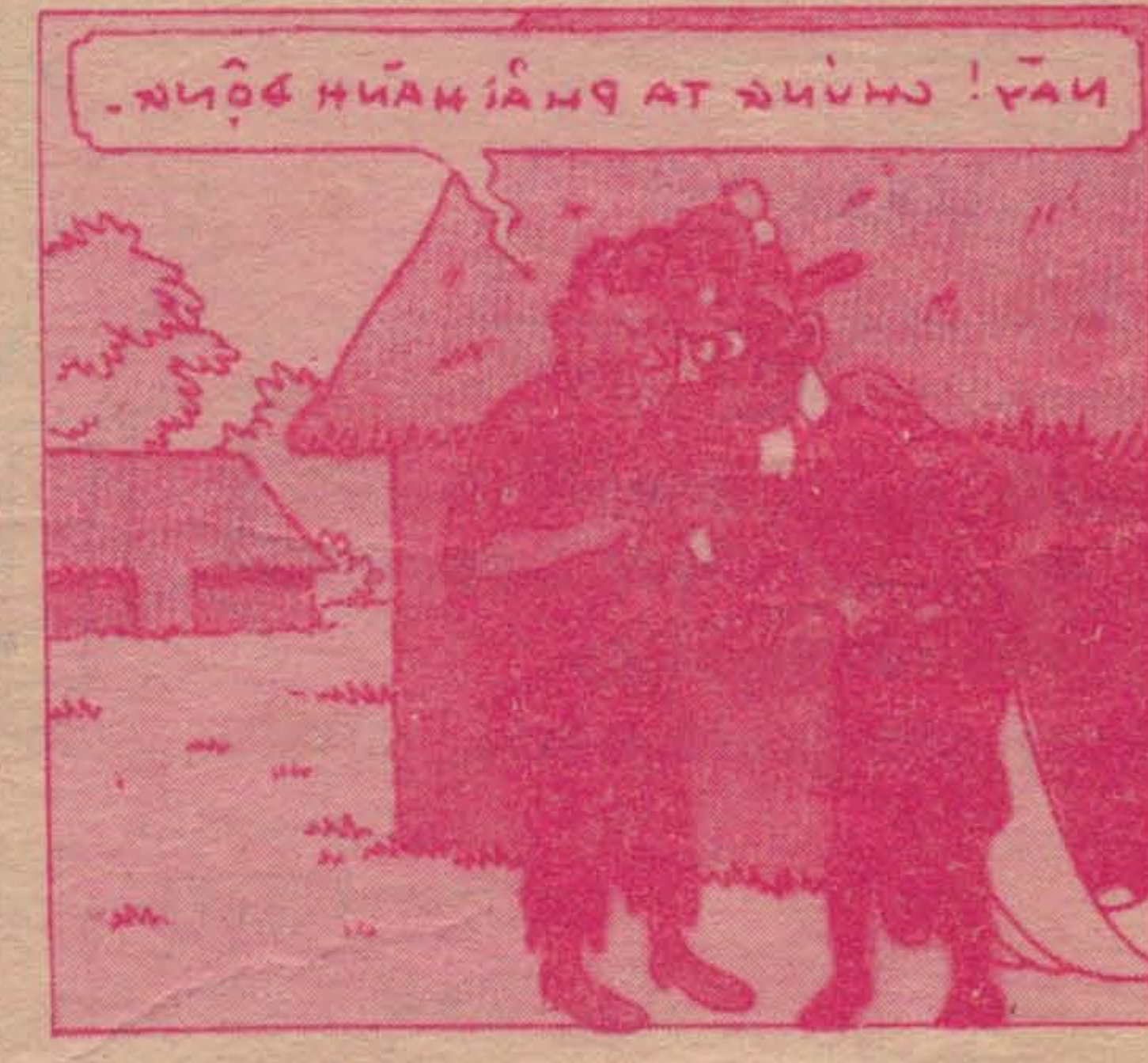
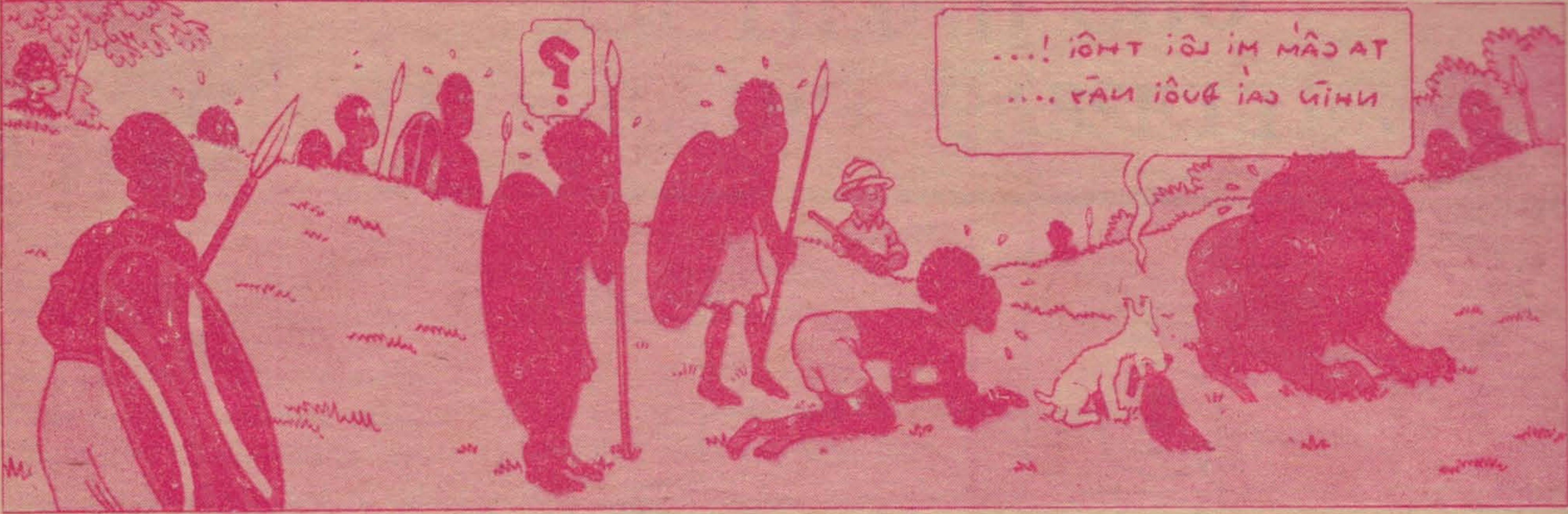
NGẠC NHIÊN TRONG
CHUYẾN ĐI :

Một cô bé mới đi xe lửa lần đầu. Bỗng nhiên, xe lửa chạy vào đường hầm.

Ra khỏi đường hầm, cô bé la lớn :

— Cui này, mẹ ời đã đến ngày mai rồi !

MÁY KHUẾCH ĐẠI ÂM THANH CHO TIVI RADIO CASSETTE.v.v...

LƯỢC ĐỒ

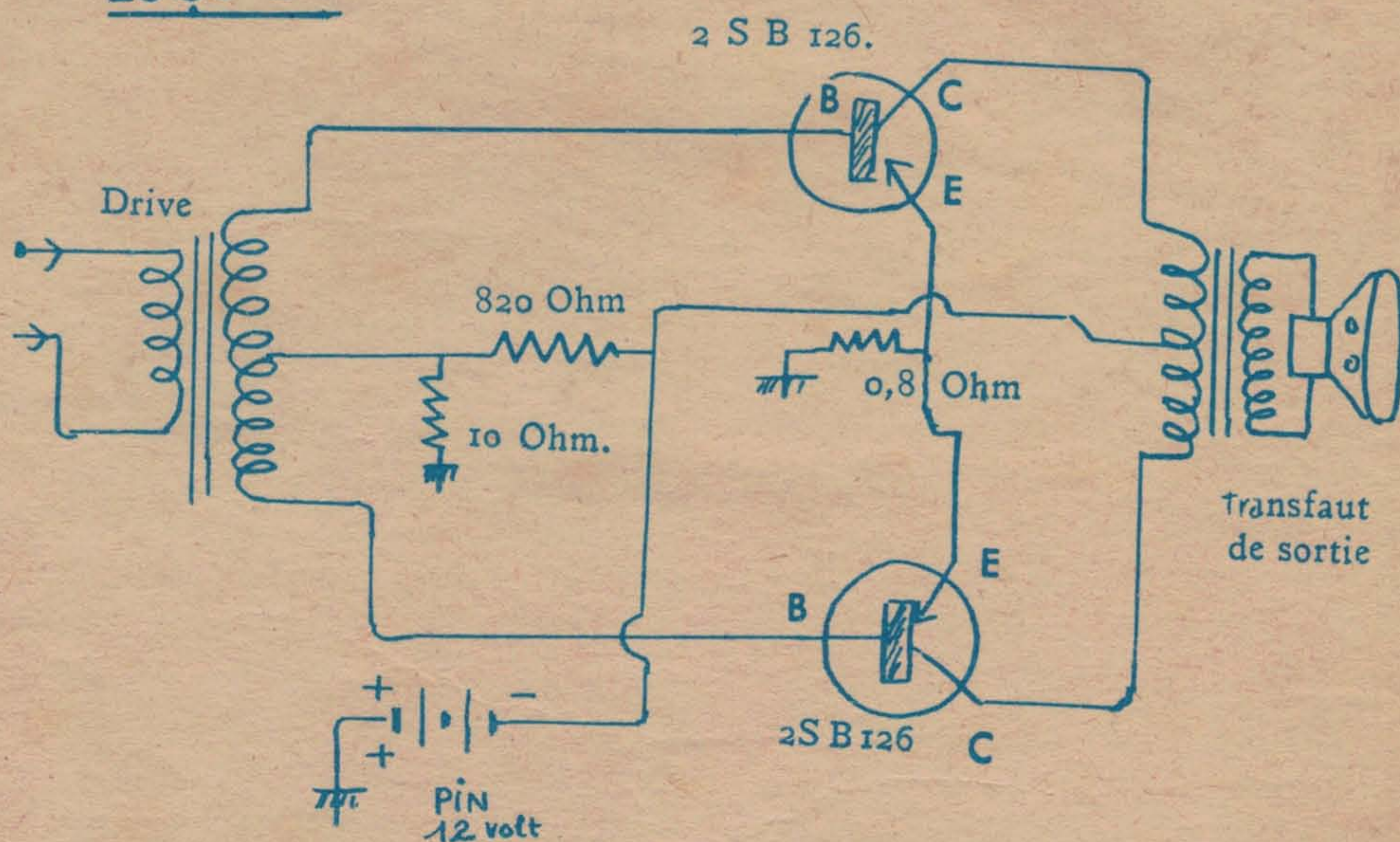
Đề đáp ứng một số lời yêu cầu của các độc giả bốn phương chúng tôi đã nghiên cứu và thực hành một máy khuếch đại âm thanh giản dị chỉ dùng 2 transistor phát ra một loa (Haut parleur) 2 tác 8 w, 3 Ohm 8 có thùng base, dùng khuếch đại cho các loại cassette, Radio, Tivi v.v...

Dụng cụ sẽ phải mua như sau.

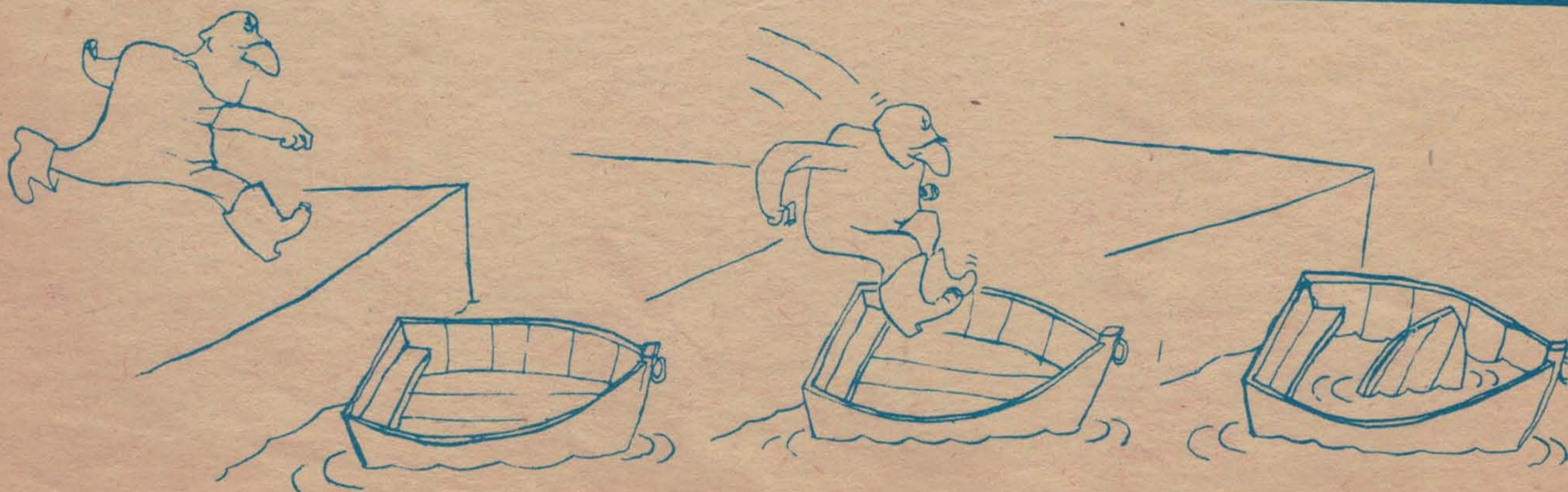
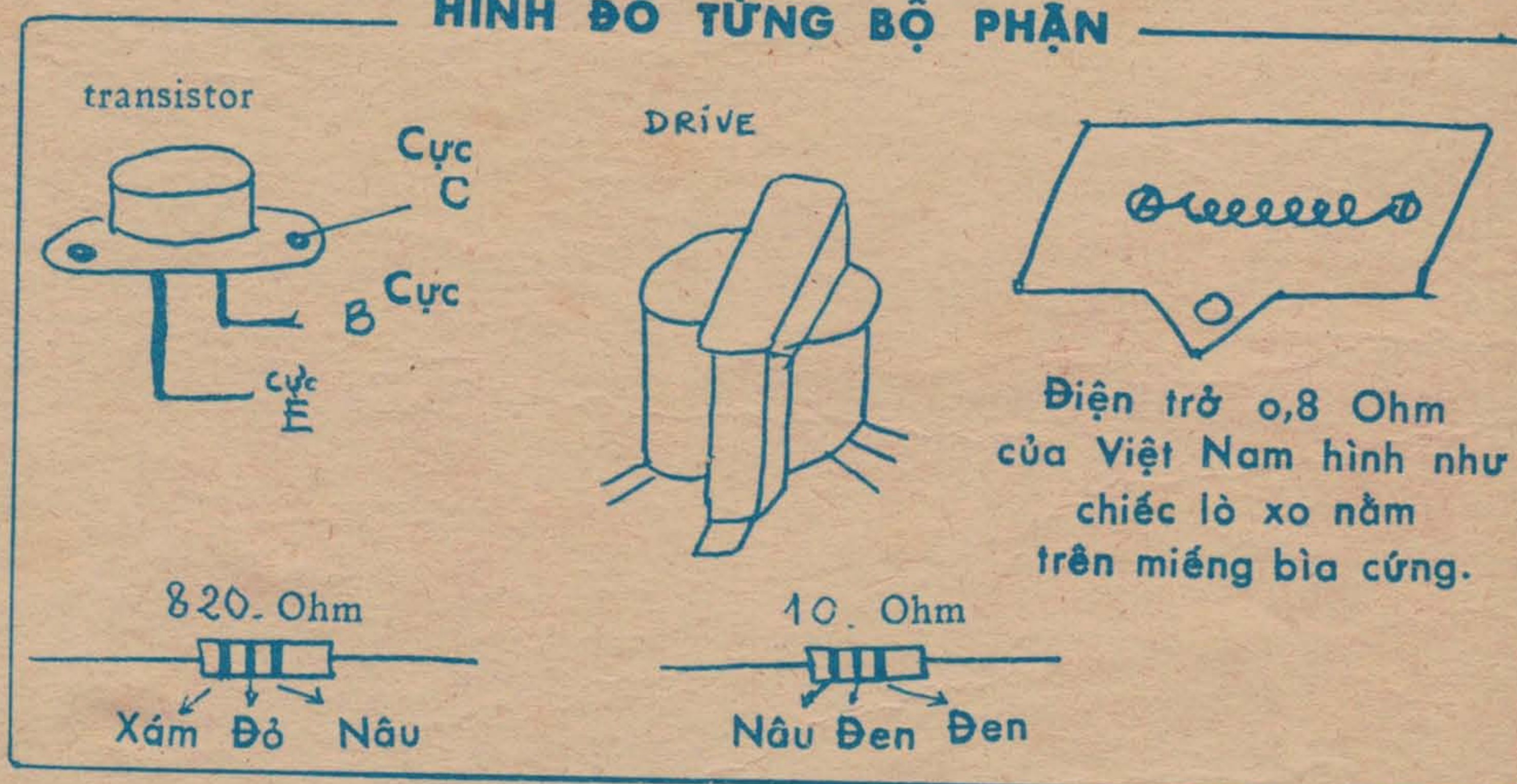
- 2 transistor 2 S B 126.
- 1 Bộ transaut de sortie cùng Drive dùng cho OC 26 hay 2SB 126
- 1 Resistor 0,8 Ohm loại đặc biệt.
- 1 Resistor 10 Ohm. 1/2 w
- 1 Resistor 820 Ohm 1/2 w.
- 1 Jack ecouteur
- 1 ensembee để ráp 2 transistor
- 1 Loa 2 tác 8 w-3,8 Ohm
- 1 Thùng base (có thể đóng lấy cũng được)

Bây giờ các em hãy đến tiệm sau đây để mua thì có đầy đủ Radio Ánh Sáng Tân định (trước của rạp ciné Moderne cũ) Khi đã có đầy đủ phụ tùng các em hãy nhìn lược đồ lý thuyết của nó.

Thắc mắc gì xin gửi thư ngay về tòa soạn sẽ được vừa ý ngay.

HÌNH DỒ TỪNG BỘ PHẬN

TRÁI TIM HỒNG

TRỌNG AN phụ trách

Tờ Thiếu Nhi số 11 đến tay các em thiếu nhi hôm nay, có thêm trang «TRÁI TIM HỒNG». Người phụ trách xin chân thành gửi tới các em thiếu nhi lời chào thân ái.

Anh sung sướng biết bao, ba má và thầy cô các em thỏa mãn chừng nào khi thấy các em sống thật thà, sống trong sạch, hiếu thảo; thấy các em can đảm, biết hy sinh, biết xả thân giúp đỡ người tàn tật hẩm hiu... đây là những cử chỉ anh hùng mà «TRÁI TIM HỒNG» của các em dư sức làm được. Rồi đây, qua từng số báo hằng tuần đến với các em, anh sẽ kể cho các em nghe những «Trái tim hồng» bạn các em mà anh đã gặp trên mảnh đất Việt Nam thân yêu này.

Các em ơi! Bạn của các em đã thực hiện được những cử chỉ anh hùng như vậy, các em lẽ nào chịu thua trong khi các em cũng có những «Trái tim hồng» như bạn các em!

12 tuổi:

Sáng Chúa nhật đầu tháng trước, tôi dừng lại một nhà sách để mua mấy cuốn sách cần. Vừa bước vào cửa, vô tình, tôi được nghe mẩu chuyện đối thoại giữa cậu bé chừng 12 tuổi và bà thâu ngân:

— Thưa bà, hôm qua bà đã trả lại cháu dư một trăm, hôm nay cháu xin trả lại bà.

Vừa nói cậu vừa đặt lên bàn thâu ngân tờ giấy một trăm đồng. Bà thâu ngân tỏ vẻ ngạc nhiên và do dự không tin:

— Sao thế được, cậu?

— Thưa bà thật ạ, hôm qua chị cháu trao cho cháu 500\$ để mua hai cuốn sách giáo khoa Hình học và Đại số lớp Bảy, hết 240\$, thế mà bà trả lại cháu những 360\$.

— Thôi, nếu đúng thế thì tôi biếu cậu trăm bạc này để cậu mua gì tùy ý.

— Cám ơn bà, cháu xin trả lại bà.

Nói rồi cậu cúi chào và bước vội ra cửa dưới ánh mắt ngạc nhiên trông theo của bà thâu ngân và của tôi. Là người ngoại quốc, nhưng được tai nghe mắt thấy một trường hợp khá hi hữu giữa cái xã hội thường được gọi là « xã hội vồ » này, tôi đã nhìn theo em với ngàn vạn ý tưởng xôn xao.

Bỏ ý định mua sách tôi quyết định tìm hiểu cậu bé xem sao. Trên chiếc honda theo xa xa cậu bé trên xe đạp, chúng tôi đi trên đường

ANH HÙNG THẬT THÀ

Trần hưng Đạo, xuống mãi ngã tư Phát Diệm — Hưng Đạo, cậu xe đạp quẹo theo đường Phát Diệm ra bến Chương Dương, đi xuống, qua cầu, qua bến than và cậu quẹo vào một ngõ hẻm. Xóm lao động với nhà cửa lúp súp, giây điện chằng chịt vô lối, ấy thế mà giữa cảnh không có gì là thu hút này, lại có được những tâm hồn đáng quý.

Còn đang theo đuổi ý nghĩ đó, cậu bé đi trước tôi đã xuống xe dựng ở cửa một căn nhà vách gỗ lợp tôn. Tôi đi qua căn nhà đó mấy mét và quay lại, ngừng xe, bước vào nhà cậu bé.

— Chào cậu, tôi muốn gặp ba cậu, ông có nhà không cậu?
Cậu tròn to đôi mắt bờ ngõ, nhưng với vẻ rầu rầu:

— Thưa ông ba cháu đã chết lâu rồi ạ!

— Thế bây giờ cậu ở với ai?

— Thưa với chị.

— Chị cậu có nhà không? Tôi có thể gặp chị cậu được không?

— Thưa chị cháu bán tạp hóa ngoài chợ Cầu Kho.

— Chừng nào chị cháu về?

— Thưa thưa, chừng 11g 30.

Ngẫm nghĩ một lúc, tôi đã định về, nhưng lại đổi ý.

— Thế bây giờ tôi có thể ở đây nói chuyện với cậu được không?

— Dạ được lắm ạ, xin mời ông ngồi.

Từ này tới giờ tôi không để ý đến hàng chữ trên tường. Tôi ngồi xuống đọc thoáng và nhớ đã đọc ý tưởng này ở một cuốn sách nào đó. «Giữ lòng vui — giữ tâm hồn trong sạch — Đem hết nghị lực ra làm việc»? Tôi ngồi đối diện với cậu bé nói chuyện thật lễ độ và dễ thương. Được biết cậu tên Nguyễn ngọc Tuyên, cha cậu, một thương sĩ, tử trận tại Vĩnh Bình năm 1964; còn mẹ cậu, vì sầu nhớ lại bị bệnh phổi nên cũng từ biệt các con cách đây 3 năm. Hiện giờ cậu ở với chị Lan, Lan bỏ học, buôn bán nuôi em ăn học.

Thấy Tuyên thành thật trong câu chuyện, tôi đã lựa lời đề hỏi thẳng vào vấn đề:

— Sáng nay, cậu đã đưa trả lại số tiền cho bà thâu ngân nhà sách trả lộn hôm qua phải không?

Tuyên hết sức ngạc nhiên, cậu ngần ngại một lúc rồi gật đầu, và trả lời một cách không mấy tự nhiên.

— Dạ... họ lắm, cháu phải trả lại. Nhưng sao ông biết ạ?

— Biết chứ, lúc cậu trả tôi cũng có mặt ở đó. Sao cậu không đề mà tiêu? Trả làm gì?

— Ông bảo để lại tiêu xài sao được? Chị cháu bảo của ai phải trả người đó mới là giữ tâm hồn trong sạch và lòng mới vui được.

Tôi vừa nghe sức nhớ tới câu viết ở trước mặt:

— Cậu có biết câu này trích ở đâu không ?

— Dạ biết, Chị cháu bảo đó là di trời lúc sắp chết của ông Tú-Lãm cho hai con là cô Mai và cậu Huy, trong cuốn « Nửa chừng Xuân » đấy ạ.

— Thế chị cậu có nói viết những hàng chữ này ngụ ý gì ?

— Dạ cháu vừa nói đề ông biết về gia đình cháu rồi. Hoàn cảnh chị Lan và cháu giống cô Mai và cậu Huy, nên chúng cháu dùng ba câu này như ba điều của chính ba má đi trời lại, để chúng cháu thực hiện, mong làm hài lòng ba má chúng cháu.

— Hay lắm. Tôi cầu mong như thế, và đoán chắc ông bà thân sinh cậu rất hài lòng về cử chỉ thật thà của cậu hôm nay. Cậu đã giữ được tâm hồn trong sạch vậy.

Từ biệt căn nhà ở xóm lao động ấy đã hơn một tháng, mà hình ảnh cũng như câu chuyện giữa tôi và Tuyên vẫn còn in đậm trong tâm trí.

Tôi quên thế nào cậu bé anh hùng thật thà ấy ? Tôi quên sao được hàng chữ ở căn nhà của chị em Lan và Tuyên ? Vì thật, từ ngày ấy, hình ảnh Tuyên và hàng chữ ấy vẫn lớn vờn trong tâm trí tôi, thúc đẩy và khích lệ tôi luôn sống :

— Giữ lòng vui

— Giữ tâm hồn trong sạch

— Đem hết nghị lực ra làm việc

(Khái Hưng — Nửa Chừng Xuân)

Công chúa Thủy Tiên

Duy có một người suốt đời không rời khỏi Hoàng Cung, cũng không hề biết núi Tuyết sơn, hang U-Minh người đó là Hoàng Hậu Nhân Từ— Bà tin chắc chắn rằng Hoàng Tử không thể chết, không bao giờ lên Tiên giới hay xuống Thủy cung. Quốc Hùng vẫn sống. Một ngày nào đó đứa con yêu dấu sẽ trở về với Mẹ, trở về trong vòng tay âu yếm và tấm lòng tràn ngập mến thương của Mẫu Hậu.

Niềm tin mãnh liệt đó không dựa vào kết quả của cuộc tìm kiếm nào cả.

Niềm tin phát xuất nơi thần giao cách cảm kỳ diệu của tình Mẫu Tử bao la như trời biển.

Nguyện xin Thượng đế, hãy xót thương đến bà mẹ đau khổ. Xin hãy trả lại cho người mẹ đứa con yêu quý bé tí teo, niềm an ủi độc nhất và là lẽ sống của Bà.

Những giọt nước mắt tràn trề, những lời khẩn cầu thống thiết của Hoàng Hậu Nhân từ và toàn dân Vạn Hoa Quốc thấu động trời xanh.

Thượng đế đã ban cho Hoàng Hậu nguồn vui mới. Một đứa con gái. Nàng công chúa tuyệt vời xinh đẹp đã ra đời, và cũng bé tí teo tí như một cánh hoa hồng nhung. Hoàng Oanh và kết xanh, xưa theo hầu Quốc Hùng nay lại được hân hạnh chăm sóc cho Thủy Tiên. Bạch Yến, con chim nhỏ trắng nuốt như bông huệ, vui vẻ nhí nhảnh và dễ thương chuyên việc trang hoàng căn phòng bằng những bông hoa quý. Bướm vàng thường đùa rờn với Thủy Tiên. Khi nàng ngủ nó đậu trên cành hồng, quạt cho nàng bằng cặp cánh óng ánh màu sắc.

Về phần Đô Ủy Chu Công, sau vụ Hoàng tử Quốc Hùng bị mất tích, mặc dù không bị Đức vua và Hoàng hậu phiên trách, song viên quan Cận vệ tự biết mình có lỗi rất nặng, và để lập công chuộc tội, ông đã đích thân đốc thúc cơ binh đêm ngày canh phòng Hoàng Cung vô cùng cẩn mật.

Cho nên, khác hẳn Hoàng tử Quốc Hùng được tự do bay nhảy khắp nơi, Công Chúa Thủy Tiên chỉ quanh quẩn suốt ngày với loài chim nhỏ bé và hoa bướm muôn màu trong vườn ngự uyển.

Buổi sáng lúc ánh hồng đã sười khô những giọt sương đêm trên cánh Hải đường, nàng Công chúa Tí hon mới thức giấc với tiếng hót líu lo của Hoàng Oanh bên cửa sổ. Bạch yến đã sẵn một đĩa Cầm hương hay một bông Ngọc lan ngắt ở ven đồi hoặc khe suối để dâng Công chúa.

Ngày vui bắt đầu với ánh nắng tung bừng rực rỡ nhảy múa trên ngọn cây cành lá và từng đàn bướm sắc sỡ khiêu vũ giữa rừng hoa hương sắc.

Mãi cho đến khi những cánh sim tím ngả bóng dài trên ngàn hoa bướm bướm trắng ở triền núi Tuyết sơn xa tắp tít, Công chúa Thủy Tiên chấm dứt cuộc du ngoạn trên hồ Vọng Nguyệt. Nàng rời khỏi lá sen dùng làm chiếc du thuyền bé nhỏ, bước lên bờ theo kết xanh vào nghỉ trong nhà Thủy Tạ.

Ông Chúa dâng mật quý cho Nàng dùng với một ít trái cây do Bạch yến đem tới bày biện sẵn.

CỔ PHƯƠNG MỘT GIẢI U BUỒN

Sau khi rót cho Sơn một ly nước lọc, chị Thu Dung tiến lại chiếc máy vô tuyến lên một băng nhạc êm dịu. Âm thanh du dương làm căn phòng ấm cúng hẳn lại. Tiếng hát của Ánh Tuyết trong bài « Giấc mơ hồi hương » làm sống lại trong lòng chị những kỷ niệm ấu thơ khi còn ở Hà Nội. Bờ hồ Hoàn Kiếm vào buổi chiều đầu hạ với dòng nước trong xanh những con đường xò xạc đầy lá rụng bay xào xạc trong gió lạnh buổi đầu thu âm thanh, kỷ niệm như giao động làm thức dậy trong lòng chị những nỗi xao xuyến nhẹ nhàng êm dịu.

Trong lúc ấy thằng Sơn vẫn không rời bỏ được óc tò mò của nó với bao thư vừa lượm được.

Bao thư lúc này vẫn nằm yên một cách ngoan ngoãn trên mặt bàn, bên ngoài tuy dán kín, nhưng lại có vẻ là một bao thư chuyền tay, và địa chỉ chỉ ghi một dòng chữ vồn vện « gửi công ty ấn loát Hai Cây Dừa ». Thật là kỳ cục. Dẫu có sục sạo khắp mọi hang cùng ngõ hẻm Saigon, Chợ Lớn này hẳn chưa chắc tìm thấy cái nhà in nào, mang bằng hiệu Hai Cây Dừa. Nhưng đó là chuyện phải điều tra kỹ càng mới có thể kết luận được. Vấn đề bây giờ là hãy tìm hiểu bên trong bao thư chứa đựng cái gì. Sơn sốt ruột nhìn về phía chị Thu Dung. Lúc này chị cũng vừa điều chỉnh xong âm thanh của bản nhạc. Chị nhìn Sơn mỉm cười như thông cảm với nó về nỗi sốt ruột phải chờ đợi.

Sau đó, chị trịnh trọng nâng bao thư lên ngang tầm mắt. Liếc qua dòng chữ ngoài phong bì, chị chép miệng :

— Công ty ấn loát lấy tên gì không lấy, lại đi lấy tên Hai Cây Dừa. Bọn anh Tư Bạch Đằng bao giờ cũng đầy vẻ bí hiểm, khó thương.

Nói rồi chị rút ở học bút ra một cây viết chì, lựa vào một khe hở trên mép dán rồi xoay nhẹ nhàng. Như một phép lạ tài tình, bao thư bị bóc ra một cách dễ dàng mà không để lại vết sứt nham nhở nào. Thấy

NHẬT TIẾN

Đường lên núi THIÊN MÃ

(tiếp theo)

Sơn chăm chú nhìn, chị Thu Dung hơi đỏ mặt mắc cỡ, và chị vội nói :

— Tò mò đọc thư của người khác là một thói xấu, thiếu văn minh ở ngoại quốc còn có thể bị kiện đi tù nữa... Nhưng... nhưng... đây lại là vấn đề khác, phải không Sơn nhỉ.

Sơn tán thành ngay :

— Đứt đuôi đi rồi !... Mình lịch sự với ai kia chứ, với anh Tư Bạch Đằng thì còn lâu !

Rồi mắt nó sáng lên nhìn về phía mảnh giấy trắng mà chị Thu Dung vừa rút ở bao thư ra. Chị giờ lên đọc thật thanh rồi ngơ ngẩn :

— Thế là cái quái gì...

Sơn không nhịn được, vội chạy bổ lại và nghe cồ lên đọc, qua vai chị. Nó cũng không dấu được vẻ ngạc nhiên bởi vì trái với điều mà cả hai chị em cùng dự tưởng, mảnh giấy trong bao thư chỉ ghi chép vồn vện có một... bài thơ ! Mà là thơ lục bát đàng hoàng vần điệu thì cũng có đấy nhưng lời lẽ thật ngô nghê khó hiểu. Nguyên văn như sau :

Bài từ thói xấu tật hư
Mới hay còn lắm công tu triệu lăm.
Đất mình, mình ở sao không ?
Gắng công vun tĩa để hồng kết hoa.
Vùng lên một giải Sơn hà
Nước non còn đó tình ta chấp gì.
Tâm tình thêm nữa rồi đi
Một mai thương nhớ xuân về hè qua
Kề đầu cho xiết tình ta
Nghìn năm phần cách ; đường xa
câu chờ

Thề vì một mối duyên mơ
Cam tâm thắm đợi năm chờ hợp
hôn

Cổ phương một giải u buồn !

Chị Thu Dung đọc lại một lần thứ hai, rồi thứ ba, thứ tư mà chị cũng chẳng tìm ra được chút ánh sáng nào, bực dọc, chị ném tờ giấy xuống mặt bàn, rồi đi đi lại lại trong phòng, miệng luôn mồm lẩm bầm :

— Bài từ thói xấu tật hư... bài từ hay bài trù... bài từ là cái cóc khô gì...

Hay có lúc chị giận dỗi :

— Vùng lên một giải sơn hà. Nước non còn đó tình ta chấp gì. Tình ta chấp gì ! Con khếch ! Sao lại chấp gì ! Thật đúng là thơ con cóc !

— Cổ phương một giải u buồn. Cổ hương hay cổ phương ? Quê cũ ? Trời cũ ? Phương cũ ?

Cuối cùng thất vọng chị quay ra cầu cứu thằng Sơn :

— Thế nào ? Chú Sơn ! Chú có hiểu cái gì không.

Sơn ngán ngẫm lắc đầu :

— Em cũng chịu. Không biết bài thơ có ẩn ý gì ?

— Chắc chắn là phải có ẩn ý rồi. Nó càng vô nghĩa mình càng nghi ngờ. Duy chẳng biết phải dựa vào đâu để mình có thể phăng ra được.

Sơn buột miệng :

— Hoài của, nếu hồi chiều chị biết được địa chỉ của ông thi sĩ Xao Xuyên.

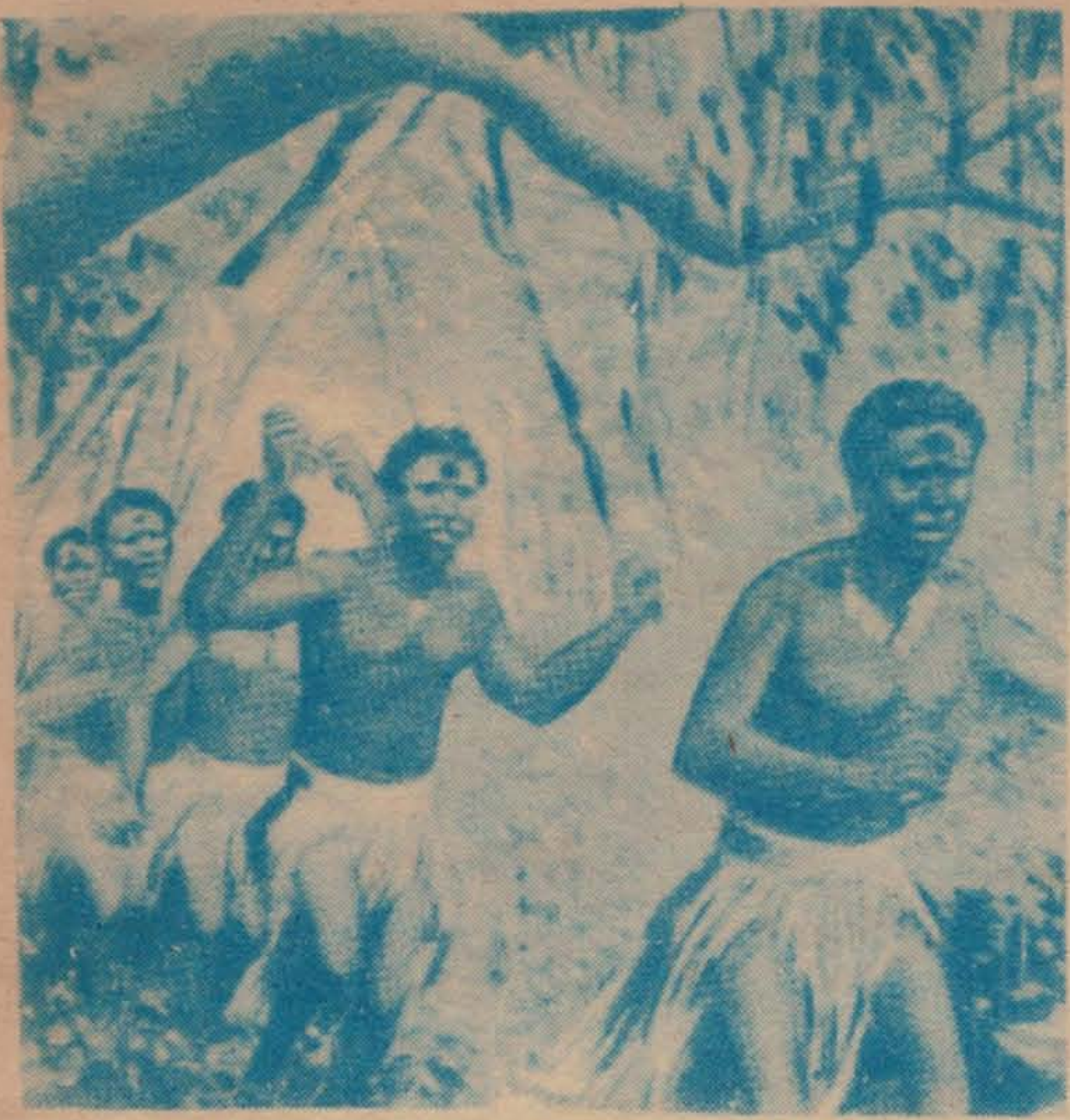
Chị Sơn ngạc nhiên :

— Biết địa chỉ của ông ấy để làm gì ?

Sơn đáp :

— Để mình hỏi ?

(còn nữa)

TIẾNG HÚ

TRÊN ĐỈNH NON

CHÀ - HỐC

• VŨ HẠNH •

(tiếp theo)

— Trời lạnh quá hả, Kha Li?

— Ừ, ngồi sát vào tao cho ấm đi mày. Mặt trời sắp lên rồi đó.

Qua những kẽ lá ngoài xa, một vệt sáng trắng rừng rưng tỏa dần. Hai đứa lắng nghe từng tiếng động nhỏ ở phòng bên cạnh. Hai người kia vẫn đang ngủ say sưa. Những tiếng chim đã nhốn nháo trong các bụi lùm chờ đón ngày về. Không thể trì hoãn hơn nữa, hai đứa nhẹ nhàng đứng lên, tiến về cuối nhà và bám vào sào, tuột xuống theo một chân cột, chứ không dám đi theo ngã thang gỗ vì sợ bất thần bị hai người kia bắt gặp. Đoạn hai đứa lần mò ra ngoài rẫy, ngồi chờ trong một bụi cây gần lối Sa Keo đi vào hôm qua.

Lâu lắm, chúng nghe những tiếng ngựa hí, một đôi tiếng nói mơ hồ văng lại. Bây giờ, mặt trời lên đã khá cao, ánh nắng chói chang soi tỏ khắp vùng rừng núi. Lát sau, người cao lớn mang chiếc gùi từ từ lừa trâu tiến ra. Gã hút một ống điếu lớn phun khói mù mịt, diện mạo có vẻ hung dữ, lăm lăm. Kha Li toan rủ Min Pay đi theo nhưng nó muốn biết phù thủy Sa Keo làm gì. Hồi hôm chính lão râu rậm đã bảo Sa Keo phải đem ngựa về cho lão đó sao?

Cuối cùng Sa Keo ngồi trên con ngựa tiến ra. Lão vừa rời khỏi bọn trẻ được chừng mười bước, Kha Li đã kéo Min Pay đứng lên. Cây rừng rậm rạp nên con ngựa đi không

mau, hai đứa khom mình vội chạy theo sau. Tuy vậy một lát chúng đã mất hút bóng lão, chỉ còn nom theo lá cành xao động trước mặt để làm dấu vết. Hồi lâu cả hai đứa cùng mệt nhoài, mồ hôi vã ra như tắm. Thân hình của chúng gai cào rách nát và dưới bàn chân đá nhọn đâm cắt ê ẩm nhức buốt lạ lùng. Kha Li nghe tiếng thở hào hển của Min Pay ở sau lưng mình, nhiều lần quay lại thúc dục:

— Rán một chút nữa xem nào. Rán lên.

Chúng đề ý thấy con đường mỗi lúc càng cao. Đến một vùng cây thưa thớt, bóng lão Sa Keo mất hút. Trước mặt chẳng có một dấu hiệu nào lay động. Chung quanh vắng vẻ im lìm, Đất đầy sỏi đá khô khan không lưu lại dấu chân ngựa. Hai đứa ngo ngằn nhìn nhau, thở dốc. Bỗng thằng Kha Li chạy vụt đến một gốc cây gần đấy thoăn thoắt leo lên. Nó bám vào một cành cây trên ngọn hướng mắt soi tìm. Có dấu lá cành lay động theo một đàng dài như dấu con thuyền rẽ trên mặt nước để lại làn sóng phía sau. Thình thoảng, đầu lão Sa Keo nhấp nhô hiện lên ở trên lưng ngựa nơi xa. Nó vội tuột xuống, dắt tay Min Pay nhắm theo hướng đó mà chạy. Rồi chúng tới vùng đất mềm, dấu chân ngựa đã hiện rõ. Nhưng bây giờ cả hai đứa đều cảm thấy đuối sức rồi. Phần dỗi, phần mệt, chạy theo sức ngựa, chân tay của chúng bải hoải cơ hồ như muốn rã rời. Min Pay bước đi gần như không còn nổi nữa,

nhiều lần chực khụy hẳn xuống. Kha Li cũng không tỉnh táo gì hơn, nhưng cứ tiếc công theo đuổi từ ngày hôm qua tới giờ, lại thấy Sa Keo có nhiều chuyện đáng ngờ vực nên nó không muốn bỏ cuộc. Nó hờn hển nói:

— Chạy một quãng nữa xem nào, Min Pay. Chắc đã gần đến chỗ lão Sa Keo rồi đó. Mày không nghe lão râu rậm ban tối bảo tên phù thủy đem ngựa cho lão vào lúc trưa này đó sao? Chính ta chạy gần nửa buổi rồi mà.

Min Pay lại cố theo bạn, vừa đi vừa bước khập khểnh như một người què. Đến một ngọn suối đổ xuống từ cao, cả hai nhảy xuống dòng nước vực lấy mà uống nóng như kẻ chết khát lâu ngày. Uống xong, Min Pay đi không nổi nữa. Nó nằm trên bờ thở dốc, hai mắt nhắm lại:

— Không đi được nữa, Kha Li. Tao nằm đây thôi.

Kha Li hết sức lưỡng cố, nó cũng muốn ngồi lại đấy, cũng muốn nằm dài để mà nghỉ ngơi, nhưng nhớ mình phải đi cho đến cùng một việc mà mình đã quyết định rồi, nó nói:

— Này Min Pay ơi, nếu chúng ta cùng ngồi lại thì chúng ta sẽ không biết gì hết về lão Sa Keo, ta ta không giúp gì cho buôn ta được.

— Nhưng tao muốn đi mà chân tao không bước nổi đó Kha Li à.

Kha Li nghĩ ngợi rồi nói:

— Thôi để tao đưa mày lên trên tảng đá cao ở gần bờ suối có tảng cây che mà nằm cho khỏe lại tránh thú rừng.

(còn nữa)

Hộp thư VƯỜN HỒNG

Chị Đỗ Phương Khanh trả lời

Em GIANG LY. Cần Thơ : Chị em đẹp mắt hình dung người mà em nói. Đẹp quá em ơi ! nhưng, chị soi gương thấy người em tả chả giống chị tí nào. Thế có buồn không cơ chứ.

Em HỒNG THUY. Biên Hòa : Chị đẹp quá xá. Trung thu này rất tiếc không tò chức được gì. Hẹn em năm tới.

Em GIANG KIỀU NHI Saigon. Em siêng năng và có nhiều thiện chí ghê. Đã chịu khó đi học làm bếp, lại còn có lòng muốn truyền bá sở học cho các bạn, chị rất hoan nghênh. Em lưu ý dùm chị theo tiêu chuẩn này nghe em : Là tìm món ăn nào làm tốn hết ít thời giờ và tiền bạc (vì thì giờ chính của các em phải dùng để học và tiền bạc thì dĩ nhiên là các em có ít rồi). Bài đăng gửi cho chú Nhật Tiến.

Em THU UYÊN LIỄU. Saigon : Rất vui mừng đón em vào dạo chơi vườn.

Em ĐINH THỊ THUY MAI. Gia Định. Hết bệnh rồi chứ em gái. Em mi chị nhiều mất hết thì giờ học, coi chừng bị phạt đó nghe.

Em NGUYỄN THÚY VÂN VI. Saigon : Em coi thẻ lệ vào gia đình ở số 7. Bài chị chuyển cho chú Nhật Tiến rồi.

Em ĐÀO TRANG LIỄU. Nha Trang : Là con gái càng tốt chứ sao em lại sợ bị chê. Con gái được cưng chiều, khỏi phải làm việc nặng, tha hồ nhõng nhẽo, lại được lười huyền hơn con trai. Hết tức chưa nào.

Em VÕ THỊ MỸ LIÊN. Saigon. Vào vườn rồi, hết Thỏ để chưa ?

Em BIỂN TÊ. Ninh Hòa : Em gửi 50 đ bằng tem, tòa soạn sẽ gửi số 1 ra cho em. Chị không có hình để tặng các em, mong em đừng buồn. Các em sẽ tùy theo mức độ thương mến chị mà tưởng tượng về chị, cũng hay lắm, phai không em.

Em TRIỀU DƯƠNG. Cần thơ : Khích lệ rồi thì sáng tác tiếp đi. Chị chờ ghê lắm đấy nhé.

Em THỂ VÂN. Gia Định : Chữ em đẹp đấy viết cần thận sẽ đẹp hơn. Ai chê chữ em, bắt chép phạt 500 lần. Phải chờ chú Nhật Tiến lựa mới biết được.

Em ĐƠN PHƯƠNG HOANG THẢO. Qui Nhơn : Em gửi về 150 đ tem, tòa soạn sẽ gửi 3 số đó cho em. Em là một trong những Thiếu Nữ có tâm hồn trong sáng nhất.

Em NGỌC KHANH. Nha Trang. Chữ em đẹp ghê. Đừng gửi ô mai cho chị, chị sợ ê răng lắm. Em đặt mua báo đóng bộ từ số 1 đến số 10 ở hiệu sách nhé. Ví chị với công chúa Bạch Tuyết, cô ấy giận em đấy.

Em PHƯƠNG CHI. Phú Nhuận. Ghi địa chỉ đúng rồi đó em. Em đi đường Trương Minh Ký (tức Trương Minh Giảng nối dài) tới số 124 em quẹo tay mặt chừng 20 m là gặp số 159 Thiệu Trị rồi.

Em ĐAN THẢO. Khu Nước Động. Em ơi khu nước động là đâu đấy hở em. Chị nghĩ mãi nhức cả đầu. Em có nhiều ý kiến hay và lạ lắm. Chị cũng hy vọng một ngày kia sẽ đạt tới sự ao ước của em. Các tác giả đó dù không viết ở báo này vẫn đang nỗ lực ở báo ấy rồi, như vậy càng tốt em ạ. Phải có gấp 10 số báo lành mạnh hiện nay mới hy vọng lần át được các sách báo nhi đồng bầy bạ trên sạp báo bây giờ em ạ.

Em THANH THỦY. Đà Nẵng : Gửi cho chú Nhật Tiến hoặc chị cũng đều tới nơi cả đó em. Em chúc sao hay quá đi. Quả nhiên là toàn ban biên tập ai cũng vui vẻ và khỏe mạnh cả. Tài thật.

Em MÂY THU Saigon : Cho chị xin lỗi. Tại ông Bru Điện ông ấy mai chơi thơ thần nên em tới thăm chị trễ. Đừng giận oan chị. Để chị phai hỏi chú N.T mới biết được bài có đăng không. Hình bé in rồi. Các bạn chế em thì mét chị, chị « nghĩ » họ ra, chịu không ?

Em BÌNH. Saigon : Khò quá, chị không có ảnh tặng. Em cứ tưởng tượng chị giống như người chị nào của em mà em quý mến ấy, thế là chị cảm ơn lắm.

Em HOÀI VĂN Gia Định : Em rất đủ điều kiện vào gia đình. Tập viết chừng vài tháng là chữ đẹp liền. Đừng nghĩ rằng vô phương cứu chữa. Xưa có 1 người lúc nhỏ bị cà lăm, vậy mà còn tập để trở nên nhà hùng biện. Có chí thì nên em ạ.

Em TỰ TI. Gia Định : Đúng là em tự ti. Ai bảo em xấu nào. Chị mong thư tới em đổi bút hiệu rồi. Đừng có bao giờ để bị cái mặc cảm vô lý ấy nó làm phiền mình. Sự xấu đẹp không thể tuyệt đối. Xưa có ông yêu vợ, vợ chột mắt, ông ấy bảo rằng tất cả đàn bà trong thiên hạ dư 1 mắt (vì vợ ông chỉ có 1 mà các bà khác tới 2 mắt). Đó, em thấy. Va lại đẹp với xấu chẳng có nghĩa gì nữa nếu tính tình tốt em ạ. Bỏ ngay mặc cảm tự ti đi em.

Em NGUYỄN KIM HOA. Saigon : Sao bây giờ mới coi số 1. Em thua bạn 5 bước rồi đó nghe cưng.

Em MÂN LINH Đà Nẵng : Phiếu có ghi bút hiệu đó em. Sơ sót đó đã được bỏ khuyết rồi.

Em TRẦN HOÀNG ANH. Cần Thơ. ĐPK là bút hiệu của chị. Xưa chị lấy bút hiệu là Phương Khanh đăng bài ở báo Văn Hóa Ngày Nay và Tân Phong hồi năm 59-60. Sau này, hồi bầu cử hạ viện, chị xem thấy 1 cái bích chương có 1 bà tên là **Nữ Sĩ Phương Khanh** và có in cả hình lên nữa, rồi bà ấy có lên tivi v.v... nên chị sợ trùng tên với bà ấy, chị mới thêm họ Đỗ của chị vào thành Đ.P.K, cho nên em thấy trong sách của chị thì in Phương Khanh mà bìa thì Đ.P.K, vì ruột sách in xong trước. Em đã thông cảm với chị chưa nào.

Em TRƯƠNG MINH NHẬT Ba Xuyên : Về câu hỏi trên, em coi câu trả lời em Trần Hoàng Anh dùm chị. Chị không hề làm thơ bao giờ. Và chị cũng không bao giờ ngâm thơ.

Em VƯƠNG KIM HUÊ, Bạc Liêu : Đừng có dọa dẫm chị nào. Dọa khóc mà chị dọa lại là em khổ đó nghe em. Chừng đó dồ chị cũng không hết đâu à. Chị cũng vui có em trong gia đình.

Em MI MI Long Xuyên : Nếu có đi Saigon, em ghé nhà sách Khai Trí 62 Lê Lợi mua từ số 1, nếu không em gửi tem về tòa soạn (mỗi số 50 đ) em sẽ mua được tất cả báo em thiếu.

Em HOÀNG THỊ HIỀN Saigon. Hình em được rồi. 9 tuổi gia nhập được lắm em à.

Em T.V.T Pleiku : Với tuổi em, và với lỗi của em, chỉ có một cách duy nhất là về xin lỗi ba má. Cha mẹ thương con vô cùng, không người ngoài nào có thể thương em bằng cha mẹ em. Đừng đại dốt bỏ nhà ra đi mà hư hỏng cuộc đời.

Thương mến tất cả các em.

CÔNG

TRĨ

BÒ CÂU

VỊT NHẬT BẢN

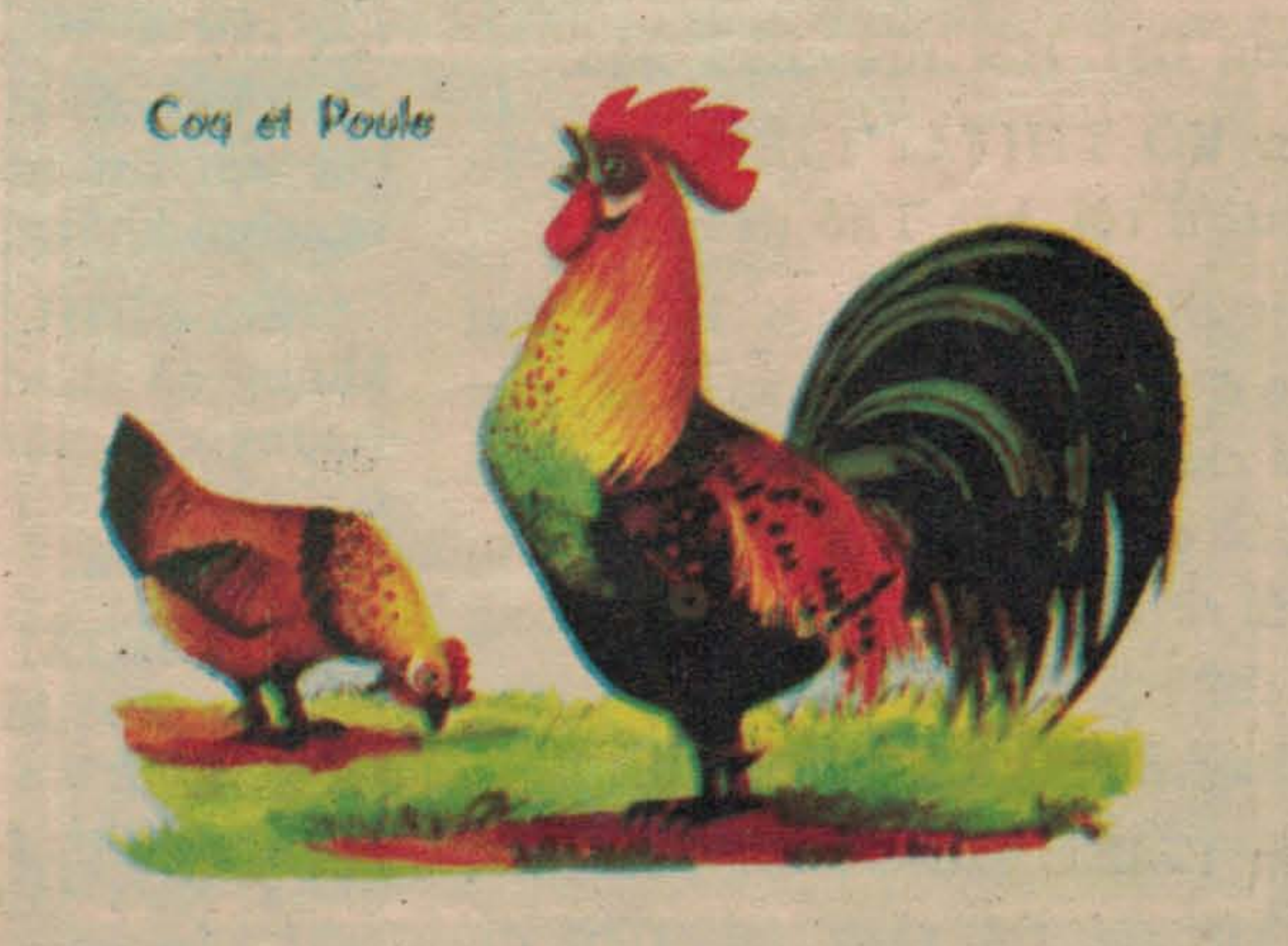
GÀ NƯỚC

NGŨNG

THIÊN NGÀ RỪNG

GÀ TRỐNG VÀ GÀ MÁI